

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

İnovasyon yaptık oldu:

Başarılı

Yenilikçi

PROJELER

**Onlar “Fark”
yarattı, peki
ya siz?**

**ANLAM SATAN
ANDROID**

**Prof.Dr. Bahaeddin Yediyıldız:
Atatürk ve Türk medeniyetleriyle
ilgili dev bilgi bankası yolda**

BİMY'19

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
29 Mart -01 Nisan 2012 Gloria Golf Resort Hotel **ANTALYA**

Bilişim Teknolojileri ve Gelecek Öngörüler

www.tbd.org.tr

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 40 • SAYI 141

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Serdar Bilecen, Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDITÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, İ. İlker Tabak Genel, Mehmet Ali Köksal Hukuk, Selçuk Özdemir Eğitim, Mukaddes Burhan Savunma Bilişimi, Gökem Çetin Özgür Yazılım, Talat Postacı KOBİ, Mehmet Yılmaz Kamusal BİB, Erdem Erkul E-Devlet, İzzet Gökhan Özbilgin Güvenlik, Nihal Sandıkçı Müzik.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Eşref Küçük, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Mehmet Pektaş, Necdet Kesmez, Nezih Kuleyin, Nihat Yurt, Onur Fenar, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Yasemin Altun, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 03 Künye
- 04 İçindekiler
- 06 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
- 08 TBMM İnternet'i araştırarak
- 12 FATİH Projesi'nde tablet dağıtımı resmen başladı
- 14 "Ulusal Siber Güvenlik Yasa Tasarısı", acilen yasalaştırılmalı
- 16 TBD, BİM yöneticilerini Antalya'da buluşturuyor
- 18 Siber suç ekonomisi 7 milyar dolara ulaştı
- 20 Fransızlar İnternet'ten oy kullanacak
- 21 Yargıda bir ilk: Facebook hesabına el konuldu
- 22 Bilişim Dergisi, "en iyi süreli yayın" ödülünü aldı
- 24 Türk mühendisin bilgisayar oyunu rekor kırdı
- 26 Ufkun ötesi - Geç kalmış bir yazı - Nezh Kuleyin
- 28 Yetenekli elemanı elde tutmanın yolları - Bülent Marancı
- 36 Söyleşi-Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı
Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız / Arzu Kılıç - Koray Özer
- 42 Simge - Kabul edenler, etmeyenler - İ. İlker Tabak
- 48 SoftTech, iPad'in vatani Amerika'ya iPadWall'ı götürdü
- 52 Üç soru üç cevap-Onlar "Fark" yarattı, peki ya siz?... - Arzu Kılıç

DOSYA

Bilişimde 2011'in ödüllü/başarılı inovasyon projeleri

- 60 BT'de 2011'in ödüllü/başarılı inovasyon projeleri
- 64 Bilgisayara iletilen beyin dalgalarıyla, psikolojik hastalıklara rehabilitasyon
- 68 Damar Ekranı Projesi'nde damarlar, çok net, üç boyutlu ve renkli görüntüleniyor
- 74 Entegre Taşıt Tanıma Projesi, plaka, marka, tip ve hızı tanıyabilen ilk sistem
- 84 Mobiliz Araç Takip ve Filo Yönetim Sistemi ile zaman ve yakıttan tasarruf
- 92 Natek Erişim Kontrol Sistemi, ilk milli bilişim güvenliği yazılımı paketi
- 96 Sakuwassa Projesi, ontolojiye dayalı çıkarsama ve sesten metne dönüşüm içeriyor
- 104 .. Telaura CRM Suite Projesi ile müşteri ilişkilerine kolay çözüm
- 110 .. Yemeksepeti iPhone ile mobil platformda yemek siparişi
- 116 .. TBD Bilişim Spor Şenliği, Nisan'da yapılacak
- 118 .. Çipli kimlikler bu yıl geliyor!..
- 120 .. Adli Bilişim Mühendisliği bölümü açılıyor
- 122 .. Sanat Köşesi-Ankara'da Açan Bir Çiçek- Ayşegül Köksal
- 124 .. Söyleşi- TBD Görme Engelliler Bilişim Grubu Üyesi İbrahim Elibal - Kemal Ateş
- 130 .. Kitap tanıtımı - Kabil, Tanrı'yla Bahis, Tesla'nın Kutusu - Ayfer Niğdelioğlu
- 134 .. Yazılım projelerinde özgür yazılım lisans yönetimi-Adil Güneş Akbaş
- 138 .. ODTÜ Teknokent, dünya devlerine sistem üretiyor
- 140 .. Açık kalp ameliyatına Twitter bağlantısı
- 142 .. Elektronik gözetleme piyasası, 5 milyar dolara dayandı
- 144 .. Haytap Şiddete Karşı Sevgi Projesi: Hayvan sevgisi - Ebru Çuhacı
- 148 .. 2011 TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması Üçüncüsü: Anlam satan Android - Murat Kaya Beşiroğlu

“Ben inovasyon yaptım, oldu!”

Bu sayımızda başarılı olmuş, ödül almış, yenilikçi bilişim projelerini dosya konusu yaptık. Dokuz projeye yer verebildiğimiz araştırmamızda, firma yetkililerine projeleriyle ve devletin inovasyona (TDK inovasyon için “yenileşim” sözcüğünü öneriyor) bakışıyla ilgili çeşitli sorular sorduk. Genel olarak son on yılda çok önemli teşviklerin sağlandığını belirten firma yetkilileri yenileşim (inovasyon) konusunun teşviklerle doğru orantılı olmadığını, ülkemizin yenileşim konusunda atacağı adımların doğrudan insana ve eğitime yatırımla gerçekleşeceğini belirttiler. Taşit tanıma projelerini anlatan Divit Genel Müdürü Prof. Dr. Muhittin Gökmen’in bu konuda söyledikleri gerçekten dikkate değer: “İnovasyon kültürünün yaygınlaşması için farklı olmaktan korkmayan, sorgulayan, merak eden, fark yaratmaya çalışan gençler, yetiştirmeye çalışmalı, eğitim ve öğretimi bu ilkeler doğrultusunda planlamalıyız (...)Dört dörtlük mühendislik eğitimi almış gençleri, bilişim devlerinin ürünlerini pazarlamada kullanmak büyük bir kaynak savurganlığıdır.”

Koray Özer

koray.ozertdbd.org.tr

Yenileşim çocukluktan başlayarak gelişen bir yaşam şekli. Bu yaşam şekli, köklerini merak duygusundan alan, bireyselliğe saygı gösteren bir aile yapısı, öğrenciyi ezbere koşturmayan, her sorunun sorulmasına izin veren, farklı düşünen zihinler yetiştiren bir eğitim sistemi, maddi destek ve ürüne/bilgiye/buluşa/keşife hakkını veren piyasa ve hukuk düzeni gerektiriyor. Eğitim kurumlarını donatmak, yenilikçi olmak için değil dünyadaki gelişimi yakalamak ve öğretim kalitesini artırmak açısından önemli. Ancak problemi farketmek, analiz etmek, kendinde araştırma ve geliştirme gücü görmek, çözüm için var olan örüntülere gönderme yapacak doğru soruyu/soruları sormak, örüntüleri eğip büküp birleştirerek yeni bir çözüm modeli geliştirmek, bu modeli teorik ve pratik açıdan sınavarak herkesin kullanabileceği bir ürün haline getirmek öncelikle özgür düşünen, düş kurabilen zihinlerin sinerjisiyle ortaya çıkabilecek bir süreç... Diğer yandan, yenilikçi bir ülke haline gelmek, yenilikçiliği toplumsal bir refleks haline getirmek, kendimize özgü bir stratejiyi kullanarak sıçrama yapmaktan geçiyor. Başka türlü aslının benzeri olmaktan bizi öteye götürmez... “Ben inovasyon yaptım, oldu!” cümlesindeki ironide de vurgulandığı gibi inovasyon toplumu olmak kişiye ve anlara değil uzun vadeli planlara bağlı.

Bu sayımızdaki diğer söyleşilerimizden birini Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız ile yaptık. Derin bilgisi, üniversitelerin bilim yapmaktan uzak kaldığı gibi cesur saptamaları bulunan Yediyıldız, söyleşide Türk medeniyetinin bilgi bankasını oluşturmak, bilim ve edebiyatta büyük bir çeviri hamlesine girişmek gibi bizi heyecanlandıran projelerden söz etti. Umarız çok kısa zamanda bu projeler gerçekleşir ve internetteki bilgi-yoğun Türkçe içerik oranı artar.

Özgür yazılım, fark yaratanlar, okul, kitap, edebiyat sayfalarıyla, köşe ve makale yazarlarımızın ilginç yazılarıyla ağır geçen bu kış mevsiminden sonra size ve bahara bir erken merhaba diyerek herkese iyi okumalar diliyorum.

Saygı ve sevgilerimle
Koray Özer

İnternet kullanımı ve çocukların İnternet'in zararlarından korunması amacıyla 17 kişiden oluşacak Meclis Araştırma Komisyonu kurulacak.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) 21 Şubat 2012 tarihli Genel Kurulu'nda, gündeme geçmeden önce üç milletvekili gündem dışı söz aldı ve AK Parti, CHP ve MHP'nin araştırma önermeleri birleştirilerek görüşüldü. Ve, İnternet kullanımı ve çocukların İnternet'in zararlarından korunması konusunda Meclis Araştırma Komisyonu kurulması kabul edildi. Komisyon, 17 kişiden oluşacak ve gerektiğinde yurtdışında da görev yapabilecek. Önergeler konusunda Hükümet adına konuşan Sağlık Bakanı Recep Akdağ, hayatı kolaylaştıran İnternet'in yanlış ve kötü kullanımından doğan riski de bulunduğunu belirterek "Bize düşen bu konudaki mevzuatı geliştirmek, toplumun İnternet'e erişimini kolaylaştırırken zararlarından korumaktır" dedi. Konunun farklı boyutları bulunduğunu vurgulayıp İnternet'in "güvenlik" boyutu bulunduğuna işaret eden Akdağ, kişisel verilerin kötüye kullanılabildiğini kaydetti. Akdağ, hem mevzuatın geliştirmesi hem de gerekli önlemlerin alınması gerektiğini

söyledi. Konunun "İnternet bağımlılığı" olarak adlandırılan sağlık boyutunun da olduğuna dikkati çeken Akdağ, bilim dünyasında henüz yerine tam oturmuş bir tanımlı olmamakla birlikte çocuk, ergin ve yetişkinler açısından İnternet'in bağımlılığa dönebildiği, hayatı olumsuz etkileyebildiğinden söz edildiğini belirtti.

Ailelerin çocukların günlük yaşam ile sanal dünyadaki tavır ve davranışlarındaki farklılığı göremediklerine değinen Akdağ, konuyla ilgili olarak toplumda farkındalığın artırılması gerektiğini vurguladı. Vatandaşlara her türlü zarardan arınmış, güvenli İnternet ortamı sunmak için yapılan çalışmalar hakkında bilgi

veren Akdağ, Ulaştırma, Sağlık, Aile ve Sosyal Politikalar bakanlıklarının konu üzerinde çalıştıklarını bildirdi. Akdağ, "Belki hastalık olarak net şekilde psikiyatri kitaplarında belirlenmiş değil ama yapılan araştırmalar, konunun bağımlılık şeklinde ele alınmasının zamanı geldiğini gösteriyor" dedi. Hükümet olarak TBMM'de konuyla ilgili Komisyon kurulmasını olumlu karşıladıklarını belirten Akdağ, "İnternetin komplikasyonlarıyla, özgürlükleri kısıtlamadan akılcı şekilde mücadele ederken, bilgi teknolojilerinin geliştirilmesini teşvik etmek ve toplumda çok daha yaygın kullanılmasını sağlamak zorundayız" diye konuştu.

CHP: Bilişim Bakanlığı kurulmalı

CHP Grubu adına konuşan İzmir Milletvekili Erdal Aksünger, çocuğu 8 yaşına gelinceye kadar eve bilgisayar sokmadığını belirterek, "Çünkü bilgisayar komut veriyor. Sosyallikten kopan çocuk, dışarıya çıktığında da komut veriyor" dedi.

Konuyla ilgili olarak Eylem Planı hazırlanması ve "Bilişim Bakanlığı" kurulması gerektiğini savunan Aksünger, "2011 yılında 50 milyon tablet satıldı, 2012'de 80 milyon satılacak. Biz 17 milyon tablet alacağız. Bunları çocuklara verdiğinizde Türkiye'yi çöplüğe atma ihtimali var. 17 milyon tablette, uluslararası şirketin yazılım programını kullanacaksınız. Çocuklar bu yazılımların müptelası olacak" uyarında bulundu.

İnternet'in güvenlik boyutunun önemine işaret eden Aksünger, bilişim ve İnternet hukukunun hayata geçirilmesi gerektiğini, ama bu konuda önemli çalışmalar görmediğini söyledi. Aksünger, üniversitelerin de konuya dahil edilmesini istedi.

MHP: Diğer bağımlılıklar gibi hastalık

MHP Grubu adına konuşan Tokat Milletvekili Reşat Doğru, İnternet'in de diğer bağımlılıklar gibi bir hastalık olduğunu anlatarak, "Sadece çocuğun kendisini değil ailesini, akraba ve yakınlarını da ilgilendiren bir hastalıktır. Ailelerin boşanmasında da İnternet etkili olmaktadır" dedi.

Meclisin konuyla ilgili Araştırma Komisyonu kurmasının önemli olduğunu, ancak geç kalındığını savunan Doğru, güvenli İnternet konusunda aile ve okullara görev düştüğünü, İnternet bağımlısı çocuk ve gençlerin sayısının artacağını vurguladı. 72 saat bilgisayar karşısında kaldığını söyleyen insanların olduğuna işaret eden Doğru, bunun başta damar hastalıkları olmak üzere çeşitli hastalıklara neden olabileceğini vurguladı.

Doğru, "İnternet yoluyla partimize haince saldırılar olmuştur ama bunları yapanlar ortaya çıkarılmamıştır. Bu başkalarının da başına gelebilir. Bu konuda ciddi çalışmalar yapılmalı" şeklinde konuştu.

"Modern dadı değil"

AKP Grubu adına konuşan Ankara Milletvekili Cevdet Erdöl, İnternet bağımlılığının "yeni bir bağımlılık türü olduğunu" belirterek, Meclisin, geçmişte bağımlılıkla mücadele konusunda olduğu gibi bu konuda da üzerine düşeni yapacağını söyledi.

Erdöl, "Sigara, alkol, uyuşturucuya bir nebze de olsa kısıtlama koyabilirsiniz, yasaklayabilirsiniz ama sanal aleme yasaklama getirmek söz konusu olamaz. Bunlar olmazsa olmazlardır, çağımızın gerekleridir. Mutlaka kullanacağız ama en uygun şekilde kullanacağız" dedi.

İnternet'in obezite başta olmak üzere bazı hastalıklara davetiye çıkardığını anlatan Erdöl, "Bilgisayar, modern dadı değil. Çocuğunuzu bilgisayarla odasına göndermek doğru değil. Çocuklarımızı böyle bir bağımlılıktan sevgiyle ve bilgiyle kurtarabiliriz, yasaklarla koruyamayız" diye konuştu.

TBMM'de 21. Yasama Dönemi'nde gönüllü milletvekillerinin katılımıyla Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Komisyonu'nda Bilgi ve Bilgi Teknolojileri Grubu oluşturulmuştu. Hatta 2001 yılında Bilgi ve Bilgi Teknolojileri Grubu'nun yerine, Meclis başkanına bağlı, Bilim Teknolojileri Kurulu veya Bilgi ve Bilgi Teknolojileri Komisyonu'nun kurulması gündeme gelmişti. Ancak daha sonraki yasama dönemlerinde kurul veya komisyon oluşturulmamıştı.

FATİH Projesi'nde tablet dağıtımı resmen başladı

İlk tablet dağıtımına Başbakan Erdoğan'ın da katıldığı proje kapsamında 17 il ve bu illerde toplam 51 okul, pilot bölge olarak seçildi.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) yürüttüğü Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İlerletme Hareketi Projesi'nin (FATİH) ilk tablet dağıtımı, 6 Şub 2012'de yapıldı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla Ankara'da Sabahattin Zaim Anadolu Öğretmen Lisesi'nde yapılan törene, Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım da katıldı. Milli eğitim adına tarihi bir an yaşandığını, eğitim ve öğretimin metodunun köklü bir şekilde değiştiğini vurgulayan Başbakan Erdoğan, "Fatih Sultan İstanbul'u fethederek yeni bir çağı başlatmıştır. İşte bizde FATİH Projesi'yle sadece eğitim projesinde değil bir çağı kapatıyor, yeni bir çağı bilgi teknolojileri çağını açıyoruz" dedi.

seri, Kocaeli, Mersin, Rize, Samsun, Uşak ve Yozgat'ta seçilen okullar, akıllı tahtalarla donatılırken başlangıç olarak 5. sınıf ve 9. sınıf öğrencileri tabletlerden yararlanacak. Öğrencilere derslerle ilgili slayt, animasyon gibi görseller de sunularak dijital eğitim destekleniyor.

MEB'in eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak, okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla BT araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde derslerde etkin kullanımı için yürüttüğü, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından desteklenen FATİH Projesi, 3 yılda tamamlanacak.

Fatih Projesi kapsamında, 51 pilot okulda tam 12 bin tablet dağıtılarak öğrencilerin tablet devrine, dijital eğitim çağına geçişi sağlanacak. Bu tabletlerin 9 binini öğrencilere verecek olan Bakanlık, 2 bin 259'unu öğretmenlere, 169'u ise okul yöneticilerine vermeyi planlıyor. Ankara, Balıkesir, Bingöl, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Hatay, İstanbul, İzmir, Karaman, Kay-

İNETD İnternet Teknolojileri Derneği

İNETD: FATİH Projesi katılımcı bir şekilde hayata geçirilmeli

İnternet Teknolojileri Derneği'nin (INETD) Fatih Projesine ilişkin açıklaması şöyle:

"FATİH, MEB'in okullardaki bilgi teknolojisi kullanımını bir ileri düzeye götürme projesidir. Bu ülkemiz için çok önemli bir projedir. Başarılı olduğu takdirde ülkemize ciddi katkıları olacaktır: bilişimi etkin kullanan kuşaklar, daha eğitilmiş kuşaklar, bilişim insan kaynağı zenginliği ve ülkemizde bilişim sektörünün gelişmesine önemli katkıda bulunacak, ülkemizin bilgi toplumuna yönelmesine önemli bir ivme verecektir. Bu projeyi başarılı bir şekilde hayata geçirmek hepimizin; başta MEB ve TÜBİTAK olarak kamu, üniversiteler, bilişim ve eğitim sektörleri, ilgili STK'lar ve yurttaşların ortak sorumluluğu ve görevidir. Bu nedenle, Fatih Projesi'nin tüm paydaşların katılımı ile, saydam, planlı ve bilimsel bir şekilde hayata geçirilmesi gerekir. En önemlisi de "Bilgisayar Destekli Eğitim" adı altında ülkemizde yaşadığımız önceki deneyler ve uygulamalardan edindiğimiz deneyimlerden ve başka ülkelerin deneyimlerinden yararlanmalıyız. Süreç, plan ve programlar, ortak aklımızı ortaya çıkartmak için açık ortamlarda tüm paydaşların katılımı ile tartışılmalıdır.

FATİH Projesi maliyeti yüksek bir projedir. Bu tür projeler yüksek risk içeren projelerdir; başarısız olma ihtimali ciddidir. Bu tür projelere aşamalı olarak, kapsamlı araştırmalar, pilot uygulamalar sonrasında hayata geçirilmelidir. Donanım ve yazılımlar sürekli gelişmektedir. Bu nedenle farklılıklar kaçınılmaz olacaktır. Pilot aşamasında farklı seçenekler ve platformlar planlı bir şekilde denenmelidir. Farklı firmaların seçenekleri, firma ve MEB katkısıyla, bağımsız bilimsel kurulların denetiminde yeterli uzunlukta ve kapsamda bilimsel olarak denenmeli, sonuçlar açık ortamlarda tartışılmalıdır. Ana aktörler öğretmen ve öğrencilerin farklı etkinliklerini kurgulayan alternatif öğrenme senaryoları kurulmalı ve bunlar da pilot değerlendirme çalışmalarında yer almalıdır. Bir büyük projenin başarısı için proje maliyetinin önemli bir kısmı araştırma ve geliştirmeye ayrılmalıdır. Tüm süreci yönetecek çeşitli 'Bilimsel Kurullar' oluşturulmalı, sonuçlar açık ortamlarda tartışılmalı ve kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Buna özen gösterilmezse, sadece milyarlar heba olmaz, Türkiye ciddi zaman kaybeder ve her birlikte hayal kırıklığı yaşarız. İlgili tüm paydaşları, üniversiteler, bilişim ve eğitim STK'ları, uzmanlar, özel sektör, kamu, öğretmen, öğrenci ve velileri bu projeyi sağlıklı bir şekilde hayata geçirmek için çaba harcamaya davet ediyoruz. Hep birlikte, katılımcı, saydam ve bilimsel bir şekilde FATİH Projesi'ni hayata geçirebiliriz."

“Ulusal Siber Güvenlik Yasa Tasarısı”, acilen yasalaştırılmalı

Siber güvenliğin hukuki altyapısını oluşturacak “Ulusal Siber Güvenlik Yasa Tasarısı”nın gündeme alınıp yasalaştırılması ve “Siber Güvenlik Ulusal Koordinasyon Kurulu”nun hayata geçirilmesi istendi.

Birey ve kurumların bilgi güvenliği bilincini geliştirme amacıyla bu yıl ikincisi düzenlenen “Siber Güvenlik Çalıştayı”; bu yıl 25-26 Ocak 2012 tarihlerinde Ankara’da Litai TBB Konuk Evi’nde yapıldı. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı himayesinde Türkiye Barolar Birliği (TBB) ve Bilgi Güvenliği Derneği (BGD) işbirliğinde gerçekleştirilen çalıştaya, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilikler ile sivil toplum kuruluşlarından toplam 340 kişi katıldı. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve Ankara Üniversitesi (AÜ) Hukuk Fakültesi’nin desteklediği etkinliğin birinci gününde; Prof. Dr. Hüseyin Altaş başkanlığında, “Temel Sorunlar” ve “Çözüm Önerileri” başlıklı iki panel düzenlenirken ikinci gününde ise 176 kişiye bir günlük ücretsiz sertifikalı “Siber Bilgi Güvenliği Eğitimi” verildi. Prof. Dr. Şeref Sağiroğlu, Burak Çifter ve Yük. Müh. Uraz Yavanoğlu tarafından verilen eğitimde “Kişisel Verilerin Güvenliği ve Savunma Teknikleri”, “Web Ortamlarında Siber Güvenlik ve Koruma”

ve “Sosyal Ağlarda Siber Güvenlik ve Korunma Yöntemleri” gibi konular işlendi. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, çalıştayın açılışında yaptığı konuşmada, siber güvenliğin, bilgi ve iletişim çağında çok önemli bir kavram olduğunu, bugüne kadar acil ihtiyaçlara yönelik düzenlemeler yaptıklarını ancak bunun sürdürülebilir bir tedbir olmadığını belirterek “Bilişim suçlarıyla ilgili müstakil bir hukuk sistemini mutlaka oluşturmalıyız” dedi. Uzmanların, bilişim suçlarıyla mücadelenin, suç oluşmadan önce yapılması gerektiğine işaret ettiklerini anlatan Yıldırım, bu nedenle uluslararası işbirliğinin şart olduğuna dikkat çekti. Yıldırım, TBMM onayladıktan sonra Siber Suçlarla Mücadele Sözleşmesi’nin yürürlüğe gireceğini, bunun da sözleşmeye imza koyan ülkelerle adli işbirliği anlamına geldiğini söyledi. BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer, başta ekonomi olmak üzere birçok alanda bilişiminin öneminin giderek arttığını, dünyada artık sıcak savaş senaryolarının yerini kritik alt

yapılara çok az maliyetlerle yapılan siber saldırıların aldığını, zararın ise çok büyük olduğunu kaydetti. BGD Başkanı Doç. Dr. Mustafa Alkan, Siber Güvenlik Yasa Tasarısı ile Kişisel Bilgilerin Korunması Yasa Tasarısı’nın

hayata geçirilmesiyle bu alandaki boşluğun giderileceğinin altını çizdi. TBB Başkan Yardımcısı Berra Besler ise Türkiye’nin siber suçlarla ilgili mücadelesi için yasal boşlukların giderilmesi gerektiğine işaret etti.

Çalıştayın sonuç bildirgesinde dikkat çekilen nokta ve getirilen öneriler şöyle:

- Hayatımızın birçok yönünü ve evresini kapsayan siber uzay altyapısının güvenliğinin sağlanması konusu, ciddi bir problem ve gerekli eylemler ivedilikle hayata geçirilmeli.
- Oluşabilecek siber güvenlik vakalarının maddi ve manevi zararlarının engellenebilmesi için ilgili tüm taraflara görevler düşüyor.
- 5237 sayılı “Türk Ceza Kanunu”, 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun” ile 5070 sayılı “Elektronik İmza Kanunu” gibi kanun ve ilgili yönetmelikler, siber güvenlik hukuku altyapısını destekliyor fakat sadece bu düzenlemelerle günümüz ihtiyaçlarının tümüyle karşılanması mümkün değil. İlgili yasa ve yönetmelikleri içeren mevzuat, siber alandaki günümüz ihtiyaçlarını kapsayacak biçimde hazırlanmalı.
- Siber güvenlik hukuku mevzuat çalışmalarına, hukukçu, teknik kişi, sosyolog-psikolog gibi sosyal bilimci vb. farklı disiplinlerinden oluşan mesleki uzmanlar katkı vermeli.
- TBMM’de onay bekleyen Avrupa Konseyi Üyesi 47 ülke tarafından imzalanan “Siber Suçlar Sözleşmesi” yürürlüğe girmeli ve sözleşme iç hukuka uyarlanmalı.
- Yasalaşmayı bekleyen “Kişisel Verilerin Korunması Yasa Tasarısı”, farklı görüş, yaklaşım ve kaygıları dikkate alıp değerlendirmeli, bu konudaki yasal boşluk bir an önce giderilmeli. Yasal düzenlemelerde vatandaşların genetik ve DNA bilgilerin gizliliğinin sağlanmalı.
- Öncelikli olarak uluslararası güvenlik standartlarından da yararlanılarak ulusal siber altyapı güvenliği standartları belirlenmeli.
- Ülkemizde siber suçlarla mücadele için mali kaynak ayırmadaki eksiklikler ivedilikle giderilmeli, siber güvenlik hukuku konusunda daha fazla uzman yetiştirilmeli.
- Ulusal siber güvenliğin en önemli hukuki altyapısını oluşturacak olan “Ulusal Siber Güvenlik Yasa Tasarısının” ivedilikle gündeme alınmalı ve yasalaştırılmalı. Bunun yanı sıra; BOME, C-SIRT gibi birimleri içerisine alan bir “Siber Güvenlik Ulusal Koordinasyon Kurulu”, ivedilikle hayata geçirilmeli.
- 17-19 Mayıs 2012’de yapılacak olan “V. Uluslararası Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji” konferansının da (www.iscturkey.org) ana temasının “Siber Güvenlik” olarak seçilmesi, ülkemizde bu sürecin daha hızlı olarak gelişmesi ve yönetilmesine büyük katkılar sağlayacak.

TBD, BİM yöneticilerini Antalya'da buluşturuyor

BİM yöneticilerinin beklediği “bahar buluşması”, 29 Mart-1 Nisan 2012’de Antalya’da gerçekleşecek. TBD’nin geleneksel etkinliklerinden olan BİMY Semineri’nde bir araya gelen yöneticiler, sektördeki son gelişmeleri irdeleyip bilgi paylaşımında bulunacak.

Türkiye Bilişim Derneği’nin (TBD) her yıl düzenlediği geleneksel etkinliklerinden ilki olan 19. Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri, 29 Mart-1 Nisan 2012 tarihlerinde Gloria Golf Resort Hotel Belek-Antalya’da yapılacak. Sektörde çalışan üst ve orta düzey yöneticilerin mesleki gelişimi ve dayanışmalarını artırmayı amaçlayan BİMY’nin bu yılki ana teması yine, “Bilişim Teknolojileri Gelecek Öngörüler”. Alcatel Lucent’in ana sponsor olduğu, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından desteklenen BİMY’19 etkinliği, Digital Türkiye Platformu’nun ortaklığıyla düzenleniyor. 19. BİMY’nin, 30 Mart’ta yapılacak açılış konuşmalarını, TBD Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Turhan Menteş, Alcatel-Lucent Teletaş Türkiye-Azerbaycan Başkanı Murat Cenk Kıvılcım, BTK Başkanı Tayfun Acarer, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım gerçekleştirecek. Açılış konuşmalarının ardından “Davetli Konuşmacı” bir katılımcılarla bir araya gelecek. İlk gün öğleden sonra Ekonomist ve Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği (MOBİLSAD) Başkanı Prof. Dr. Kerem Alkin, “Küresel kriz sonrası dünya ekonomisinde yeniden yapılanma, Türkiye’nin yeni konumu ve bilişim sektörünün stratejik önemi” başlıklı konuşmasıyla katılımcılara hitap edecek.

Alkin konuşmasında, küresel senaryolar, Türkiye’nin bölgesel ekonomi ve ticaret diplomasisinin rolü, 2050’ye doğru dünya ekonomisinde yeniden yapılanma, Türkiye için yüksek katma değere geçiş arayışları ve nedenlerini irdeleyecek. İlk gün öğleden sonra, “İnovasyon ve yerli üretim: Kolay mı! Aynı dili mi konuşuyoruz?” paneli düzenlenecek. Karsan Yönetim Kurulu Üyesi, Hexagon Yönetim Kurulu Başkanı Jan Nahum; Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD) Başkanı, Netaş CEO’su Müjdat Altay; Vestel Yönetim Kurulu Üyesi Turan Erdoğan ve Cardtek-SmartSoft’un Genel Müdürü Murat Göksenin Güzel’in konuşmacı olduğu panelde, dünya ve Türkiye’de inovasyon, inovasyonun gelişimi, riskler, kazanımlar tartışılacak. Geliştirilen yeni modellerin inceleneceği panelde ele alınacak konular şöyle sıralanıyor: “Dünyada inovasyon ve bununla birlikte gündeme gelen teknolojik üstünlük ülkemizde nasıl algılanıyor? Son dönemde hükümetin öne çıkardığı FATİH Projesi ve yerli otomobil kavramlarında inovasyon ve yerli üretim nasıl çözümlenecek? Güney Kore örneğinde olduğu gibi korumacı politikalar ve görevlendirilmiş grup ve firmalar eliyle hükümetlerin regüle eden roller üstlenerek dünyada da satılabilir ürünler geliştirilebildiği ispatlandı. Nüfus potansiyeli nedeniyle önemli bir Pazar olan Türkiye bu konuda neler yapıyor?

Teknolojik ve üretim altyapılar, bu talepleri karşılayacak durumda mı? Batılı ülkelerin uzun yıllara dayanan modellerini hızla kopyalamak mümkün mü?”

Tüketici tercihlerinin her zaman değişken olduğu alanlarda neler yapması gerektiği bu panelde uzmanlar tarafından tartışılacak ve Türkiye’nin yol haritasına katkıda bulunulacak. İkinci gün sabah, Prof. Dr. Eşref Adalı’nın yöneteceği “Bilişim bulutları yere ne kadar yakın” başlıklı panelde, şirketler bulut bilişimin etkilerini tartışacak. Bulut bilişim, “kaynakların paylaşarak hizmet verilmesi” şeklindeki devrimci yaklaşımıyla bugün dünyanın en dikkate değer iş modellerinden birisi haline geldi. Ancak hizmet alanları yazılım, donanım, bakım, yavaşlık ve kesinti gibi maliyetlerden; hizmet verenleri de kaynakların atıl kalmasından kurtararak büyük bir verimlilik artışı sağlayan bulut bilişimin yaygınlaşmasının önünde çeşitli engeller var.

Bilgi güvenliği, kişisel/kurumsal bilginin korunması, tutulan devasa bilginin bakımı, yedeklenmesi, sürüm yükseltme riskleri, ilk yatırım alanlarındaki maliyetler; veri merkezleriyle hizmet alıcıların arasındaki entegrasyonun sağlanması, yasal gereksinimler ve yetişmemiş insan gücü bu engellerin bazıları. Panelde bulut bilişimin

yaygınlaştırılmasının önündeki engeller ve bu engellerin ortadan kaldırılmasıyla ilgili yapılan çalışmalar tartışılarak, küreselleşmenin sağladığı yeni bir iş modeli olarak bulut bilişim geleceği üzerine düşünceler aktarılacak. Daha sonra sadece BİMY’ye özel, “5N 1Hack (!)” konulu bir gösteri gerçekleştirilecek. Karakterlerin uydurulduğu ama hikâyenin gerçek olduğu gösteride, “Hacklenmek ne?, Ne zaman hackleniriz?, Nerede hackleniriz?, Nasıl hackleniriz? ve Neden hackleniriz?” sorularının yanıtları aranacak.

Başrollerini, Çağlar Ülküderner, Mehmet Ali Köksal ve Nilay Arkün gibi profesyonellerin paylaştığı bu muhteşem gösteride, “Bir hackleme işlemi ne zaman ve nasıl başlar? Hacklenirseniz yapmanız ve yapmamanız gereken şeyler nelerdir? Hackleme gerçekleştiğinde hukuki ve teknik süreç nasıl işler, nelere bakılır? İnternet’e mi bağlanıyorsunuz? Emin misiniz?” içerikli ve günümüzün saldırı tekniklerini yansıtan, hayattan gerçek bir kesit sunulacak. Seminer kapsamında NETAŞ Operatörler ve Kurumsal Teknoloji Direktörü Ömer Tekin, Riverbed Technology Türkiye Satış Yöneticisi Serdar Yalçın, Huawei Enterprise Satış Direktörü Serdar Yokuş ve IBM, şirket sunumları yaparken Oracle Kıdemli Satış Danışmanı Burçin Öksüz, “Kamuda süreç ve mevzuat yönetimi” konusunda bilgi verecek.

BİMY'19

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri - 19

29 Mart - 01 Nisan 2012 / Gloria Golf Resort Hotel ANTALYA

Siber suç ekonomisi 7 milyar dolara ulaştı

ESET, dünyada siber suç ekonomisinin 7 milyar dolarlık büyüklüğe ulaştığını bildirdi.

Dijital yöntemler kullanılarak işlenen suçların ürkütücü derecede arttığına dikkat çeken ESET Türkiye Genel Müdür Yardımcısı Alev Akkoyunlu, siber suçluların, her yöntemi deneyerek, son derece organize bir biçimde kimlik, şifre ve parola ya da farklı bilgilere ulaşmaya çalıştığını belirtti. Akkoyunlu, siber suçluların bilgileri kendileri kullanmasa bile bunları satışa sunarak, para kazandıklarına işaret etti.

Henüz çok yoğun hedef olmasa da, özellikle iş dünyasında kullanımı hızla artan akıllı telefonların da giderek daha çok virüs saldırılarına maruz kalmaya başladığını vurgulayan Akkoyunlu, "Siber suç ekonomisi dünyada

7 milyar dolarlık büyüklüğe ulaştı. 2011 yılı tamamlandığında, online dünyadaki zararlı yazılım sayısının 50 milyon adeti geçmiş olacağını tahmin ediyoruz" dedi.

Akkoyunlu, öncelikle işletim sistemi güncellemelerinin mutlaka yapılması gerektiğini, bilgisayar kullanıcılarının daha dikkatli olmalarının şart olduğu uyarısında bulundu. Özellikle sosyal platformlarda kişisel ve önemli iş bilgilerinin, şifre parolalarının paylaşılmaması gerektiğini dile getiren Akkoyunlu, dijital banka, sigorta işlemlerinde farklı ve alfanümerik olarak tanımlanan harfli ve rakamlı şifreler ile mutlaka güncel bir antivirüs programının kullanılmasını önerdi.

ESET Türkiye Teknik Müdürü Erkan Tuğral ise özel hayatta pek çok konuda Google, Bing, Yahoo gibi arama motorları yardımıyla bilgi edinildiğini, hackerların arama motorlarının bu yoğun kullanımının farkında olduğunu anlattı. Hackerların burada çıkan arama sonuçları üzerinden kullanıcıyı yanlış, sahte ve virüslü sitelere yönlendirebildiğini anımsatan Tuğral, arama motorlarının dışında ülkede en yoğun olarak USB, flash diskler, sosyal mecralar, mesajlaşma yazılımları ve oyunlar yoluyla virüslerin bulaştığını sözlerine ekledi.

Fransızlar İnternet'ten oy kullanacak

Yurtdışında yaşayan Fransız vatandaşları Haziran 2012 genel seçimlerde İnternet'ten oy kullanabilecek.

Fransız hükümeti 2012 genel seçimlerinde, yurtdışında yaşayan bir milyondan fazla vatandaşını yakından ilgilendiren yeni bir elektronik uygulama başlatacak. Uygulama deneme amaçlı yürütülecek. Yurt dışındaki Fransızlardan sorumlu Bakan Edouard Courtial, uygulamanın başarılı olması halinde, diğer seçimlerde de yurtdışında yaşayan seçmenlerin oy kullanabileceğini söyledi. Yeni uygulamaya göre, beş kıtada yaşayan Fransız seçmenlerinin vereceği oylarla, 11 milletvekili seçilecek. Fransa'da yurtdışında yaşayan vatandaşlar, sadece postayla cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oy kullanabiliyordu.

Fransız seçim sistemi, yurt dışındaki vatandaşların, vekâletle, postayla veya ülkeye gelip sandıklarda oy kullanmalarına olarak sağlıyor. Fransa'da iki turlu genel seçimler, cumhurbaşkanlığı seçimleri, 10 ve 17 Haziran 2012'de düzenlenecek. Yurtdışından İnternet aracılığıyla oy kullanacak seçmenler, ilk tur için 23-29 Mayıs, ikinci tur için 6-12 Haziran tarihlerinde seçimlerini yapabilecek.

Yargıda bir ilk: Facebook hesabına el konuldu

Soygun yapmakla suçlanan bir şüphelinin Facebook hesabına Alman yargıç, delillere ulaşmak için el koydu.

Almanya'da bir yargıç, İnternet hukuku alanında önemli bir karara imza attı. 20 yaşındaki bir gencin Facebook üzerinden aldığı bir mesajla edildiği bilgiler yardımıyla soygun yaptığı iddia edildiği davanın görüldüğü Reutlingen Asliye Ceza Mahkemesi yargıcı, kanıtlara ulaşmak için davacının Facebook hesabına el konulmasına karar verdi. Hukukçulara göre bu tarz bir ceza muhakemesi daha önce Almanya'da görülmedi. Yargıcın Facebook'ta paylaşıldığı iddia edilen bilgilere ulaşmayı başarıp başaramayacağı henüz bilinmiyor. Ancak başarması halinde sosyal paylaşım sitesinin, gelecekteki birçok yargılama sürecinde büyük bir rol oynayabileceği belirtiliyor.

Yapılan düzenlemeye göre bir yargıç davalının tüm e-postalarına el konulmasına hükmedemiyor, ancak muhtemel suç ortağı ile yaptığı yazışmalara veyahut belli bazı kelimeleri içeren e-postalara el koyabiliyor. İnternet ve sosyal medya hukuku uzmanı, Avukat Carsten Ulbricht, "ABD'de durum çok daha farklı işliyor. Orada hem savcılar hem de avukatların soruşturma amaçlı sosyal paylaşım sitelerindeki hesaplara giriş yapması alışıldık bir durum" diyor. Ulbricht, bilişim teknolojileri konusunda deneyimli olan yargıcın da söz konusu davada benzer bir karar verdiğini söylüyor.

Suçlular Facebook ile aranacak

Almanya'nın Aşağı Saksonya Eyaleti'nde ise polis teşkilatı, suçluları yakalamak ve kayıp kişileri bulabilmek amacıyla yakında Facebook'u kullanmaya başlayacak. Ancak proje, veri güvenliği nedeniyle eleştiri alıyor. Bilişim teknolojileri hukuku uzmanı, Avukat Martin Schirmbacher, Facebook'un zaten uzun süredir birçok soruşturmada büyük rol oynadığını belirtiyor. Ancak Berlinli hukukçu soruşturmayı yürütenlerin şimdiye dek sadece duvar yazılarını görebildiğini, Facebook kullanıcılarının kendi aralarında gönderdikleri mesajları takip edemediklerini kaydediyor. Almanya'da yargıçların şüphelinin elektronik posta adresi ya da Facebook hesabına el koyması oldukça sıkı kurallara bağlı. Federal Adalet Divanı 2009 yılında bu konuda sınırlamalar getirmişti.

Bilişim Dergisi, “en iyi süreli yayın” ödülünü aldı

Türkiye bilişim sektörünün en eski ve kişisel üyeliğe açık ilk sivil toplum kuruluşu (STK) olan Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD), aylık dergisi BİLİŞİM Dergisi, 40. yaşını, “en iyi süreli yayın” ödülünü alarak kutladı. “Sektörde ve sektörü ilgilendiren sahalarda çalışma yapanların; en başarılıları, en fedakârları ve en üretkenleri, kısacası ‘En İyi’leri”ni belirleyen Telekomcular Derneği, “özgün ve kapsamlı içeriği, kaliteden taviz vermeyen tasarımı, her sayıda bir konuyu alıp irdeleyen ‘Dosya’ları ile” BİLİŞİM Dergisi’ni, 2011 yılının “en iyi süreli yayını” seçti. Bilişim sektörünün en saygın, ilk ve tek bağımsız yayını olan BİLİŞİM, 40. yılında sektörün en iyi süreli yayını oldu. “Telekomcular Derneği ‘Yılın En İyileri’ Ödülleri”, 18 Şubat 2012’de gerçekleştirilen törenle sahiplerine verildi. Derneğin genel merkezinde yapılan törene, ödül alanlar, Türk Telekom (TT) eski Genel Müdürlerinden İbrahim Hakkı Alptürk ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun (BTK) ilk Başkanı M. Fatih Yurdal, Bilgi Güvenliği Derneği Başkanı Doç. Dr. Mustafa Alkan, PTT ve TT’nin eski üst düzey yöneticileri, eski milletvekilleri, Telekomcular Derneği Yönetim Kurulu üyeleri ve çok sayıda davetli katıldı. Törenin sunuculuğunu, çeşitli gazete ve televizyonların Ankara temsilciliğini yapan Gazeteci Orhan Uğuroğlu üstlendi. Uğuroğlu, esprileri ve anılarıyla törene renk kattı. Telekomcular Derneği Başkanı Zafer Tekbudak, etkinliklerinin telekom sektöründeki en başarılıları seçme amacıyla bu yıl ikinci kez düzenlendiğini belirtti.

“2011’in iyi süreli yayını” olmaya hak kazanan TBD BİLİŞİM Dergisi’nin ödülünü Derginin Genel Yayın Müdürü Koray Özer ile Haber Müdürü Aslıhan Bozkurt aldı. Bilişim Dergisi Genel Yayın Yönetmeni

Telekomcular Derneği, “2011 Yılının Süreli Yayını” seçtiği Bilişim Dergisi’ne ödülünü verdi.

Özer, dergi olarak 40 yıldır doğru, tarafsız bilgiyi aktarmaya ve İnternet ortamında Türkçe içeriğin artıp gelişmesine katkı vermeye çalıştığımızı vurgulayarak şunları söyledi:

“Bize bu ödülle onurlandırdığınız için sizlere derneğim adına çok teşekkür ediyorum. Düsturumuz doğruluk, çok seslilik, özellikle bilişim alanında internetteki kaliteli içeriğin artırılması ve yeni fikirlere elektronik sayfalarımızda yer vermek. Okuyucuların iyi tasarımı hak ettiklerini düşünerek kaliteli sayfa tasarımından vazgeçmemek de diğer bir düsturumuz... Hedefimiz temelde bilişim kültürünü yaymak ve zenginleştirmek. Bu ödül, bizi daha iyi dergiler çıkarmak için zorlayacak. Çok teşekkür ediyorum.”

Ağustos 2009’dan beri her ayın ilk haftasında elektronik ortamda yayınlanan “Bilişim Kültürü Dergisi” BİLİŞİM, Mart 2012 itibariyle 141. sayısına ulaştı. TBD üyeleri, iş dünyası ve tüm sektör ilgilileri olmak üzere binlerce bilişim profesyoneline düzenli bir şekilde ulaşan BİLİŞİM, sektörün entellektüel buluşma adresi ve sektörün ilk yayını.

1971’den beri, “Bilişim teknik bilimini ülke kalkınması için bir araç olarak kullanan” ve “bilişim kültürünü” yaymaya çalışan TBD’nin aynı vizyonla yayınlanan dergisi BİLİŞİM, yayın hayatında yenilikçi ve etkileşimli uygulamalara sahip. Ülkemizdeki iddialı birçok dergiden henüz bir kısmının adım atabildiği digital dergi yayıncılığındaki farklı versiyonları uygulamayı sürdüren BİLİŞİM, iPad ortamındaki sınırlı digital dergiler arasına girdi. BİLİŞİM, Pdf, flash, iPhone uygulamalarının ardından iPad ortamında da yayınlanıyor.

Türk mühendisin bilgisayar oyunu rekor kırdı

Türkiye'nin, 2008'den itibaren ihracat sepetine genç bilgisayar mühendisinin azmi ve kararlılığıyla bilgisayar oyunu da eklendi. Çocukluk hayalinden yola çıkarak geliştirdiği bilgisayar oyunu "Mount&Blade" ile 1 milyonun üzerinde satış yaparak 3 milyon dolarlık ciro elde eden Bilgisayar Mühendisi Armağan Yavuz, AA muhabirine küçüklüğünde bilgisayara ve bilgisayar oyunlarına oldukça ilgili olduğunu, o yıllarda hayali kahramanların birbirleriyle savaştığı bir oyun geliştirdiğini aaktardı.

Üniversitede bilgisayar mühendisliği eğitimi almaya başlamasıyla hayalini somutlaştırdığını söyleyen Yavuz, bilgisayar mühendisi olan eşiyle birlikte geliştirdiği oyuna "Mount&Blade" adını vererek demo haline getirip uluslararası oyun dağıtım şirketlerine gönderdiğini belirtti. Yavuz, daha sonra yaşadıklarını şöyle anlattı:

"Oyun dağıtım şirketleri oyunumuza ilgi göstermedi. Bunun üzerine madem onlar dağıtmayacak kendi oyunumu ben dağıtıyorum diyerek önce bir İnternet sitesi açtım. O sitede oyunun ne olduğunu, nasıl oynandığını anlatmaya başladım. Daha sonra ziyaretçilerin oyunu dilerlerse o site üzerinden, dilerlerse bilgisayarlarına indirerek oynamalarını sağlayacak altyapıyı oluşturdum. Forum sitelerinin de katkısıyla oyun 1 yıl içinde tanınmaya ve sevilerek oynanmaya başladı. Böyle olunca daha önce oyunla ilgilenmeyen oyun dağıtıcılarının oyuna karşı algıları değişti. Bu gelişmeler üzerine oyunun gerçeğini yapmaya başladım."

"Mount&Blade"i 2008 yılında tamamlayarak piyasaya sunan Yavuz, oyunun birçok ülkede ilgiyle karşılandığını ifade ederek, bunun üzerine oyunun ikinci versiyonu için ekibi büyütürken ODTÜ Teknokent'te 23 kişilik ekiple çalışmalara başladığını söyledi.

Oyun listelerini alt üst etti

"Mount&Blade Warband" adını verdiği ikinci oyunu programcısından grafikerine,

ses uzmanından sanat yönetmenine kadar alanında uzman ekiple 2010'da tamamlayarak dünya pazarına sunduklarını aktaran Yavuz, şunları kaydetti:

"Oyunumuzun yeni versiyonuna multiplayer ekledik. Bu sayede oyunun online olarak oynamasını sağladık. Yaptığımız yenilikler o kadar beğenildi ki oyun dünyanın en büyük dijital oyun dağıtım sitesi 'Steam'de milyon dolar bütçeli oyunları geride bırakarak ilk haftadan itibaren birinci sıraya yerleşti. ABD ve İskandinav ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkede büyük ilgi gören oyun, 1 milyon üzerinde satış yaparak 3 milyon dolarlık ciroya ulaştı."

Oyunun dünyaca ünlü PC Gamer dergisinin "tüm zamanların en iyi 100 oyunu" listesinde yer aldığını belirten Yavuz, elde ettikleri başarıyı devam ettirmek için oyunun geliştirilmiş versiyonunu mart ayında, 3. versiyonunu ise yıl sonuna yetiştirmek için yoğun biçimde çalıştıklarını dile getirdi.

"Daha fethedeceğimiz çok kale var"

Dünyada oyun pazarının her geçen gün büyüdüğünü, bunda Facebook ve cep telefonu pazarının önemli bir yere sahip olduğunu dile getiren Yavuz, Türkiye'de de Facebook'a oyun geliştiren birçok firmanın bulunduğunu söyledi. Dünya oyun pazarının yaklaşık büyüklüğünün 60 milyar dolara yakın olduğunu, pazardan en fazla payı ABD ve Güney Kore'nin aldığını belirten Yavuz, "ABD'liler oyun işine 1980'lerde, Koreliler ise 90'ların sonunda başladılar. Biz bu pazarda daha çok yeniyiz. Onun için de daha fethedeceğimiz çok kale var. TÜBİTAK ve KOSGEB'in destekleriyle Türkiye'de özellikle Facebook oyun pazarı çok hızlı büyüyor. Bu alanda gelecekte yurt dışında markalaşan Türk oyunları olabilir. Ülke olarak belli bir potansiyele sahibiz. Finlandiya küçük bir ülke olmasına rağmen dünyaca ünlü 10'dan fazla oyunu var. Bu işe meraklı olanlara tavsiyem programlı, sabırlı ve kararlı olsunlar, gerisi kendinden gelir" diye konuştu.

Bilgisayar Mühendisi Yavuz'un geliştirdiği bilgisayar oyunu "Mount&Blade", 1 milyonun üzerinde sattı. "En İyi 100 Oyun" listesine de giren savaş oyunu, 3 milyon dolar kazandırdı.

Geç Kalmış Bir Yazı

Nezih KULEYİN
nezih@semor.com.tr

Eskiler çok önemli bir şeyi, başka bir nedenden dolayı yapamadıkları zaman bu durum ortaya çıktığında mahcubiyetlerini açıklamak için “hayat galesi işte” derlerdi. Gündelik işler yapmaları gereken çok önemli bir şeyin önüne geçtiğinin biraz mahcup, biraz sıkılgan bir açıklamasıydı bu.

Bu ay yazımı yazmak için bilgisayarın karşısına oturduğumda birden daha önce yazmam gerektiği halde yazmamış olduğum bir yazı aklıma geldi. Türk Dil Kurumu Başkanı Sayın Prof.Dr. Şükrü Halûk Akalın yaklaşık üç ay önce görevinden ayrılmış ama ben bu konuda, birlikte geçmişte yaptığımız, eğer görevde olsaydı gelecekte yapacağımız işler konusunda yazmam gerekenleri günlük hay, huy içerisinde erteleye, erteleye bu güne kadar gelmiştim.

Bilmeyenler için belirtmek istiyorum Sayın Akalın gerçekten renkli bir kişilikti. Ama ben onun bu yanını değil bizimle yani bilişim sektörü ile ilgili olan yanını sizlerle paylaşmak istiyorum. Eğer bizimle birlikte yaptıklarını paylaşmazsak o zaman gerçekten bulduğumuz topluluk adına büyük bir bilgi kaybı olacağına inanıyorum.

Sayın Şükrü Halûk Akalın Türk Dil Kurumu Başkanı olduktan sonra bu kurumda ortaya çıkan en önemli gelişme bence Türk Dil Kurumu’nun edebiyatçılar ve dilbilimciler dışında diğer bilimsel dallarla meydana gelen çok yönlü kesişmesidir. Tüm diğer dallar ile Türk Dil Kurumu’nun yolları kesişirken geçmişten de dil ile çok güçlü bağları olan bilişim teknik bilimi ile uğraşanlarla da yollar kesişmişti ve biz o kesişen yolda karşılaşmıştık.

Türkiye Bilişim Derneği’nin çalışma gruplarından birisi olan Türk Cumhuriyetleri Bilişim Teknolojileri Çalışma Grubu üyeleri, çalışmalarını yürütürken Türk Cumhuriyetleri arasında bilişim alanında ortak proje yürütmede en büyük engelin ortak dil sorunu olduğunu daha ilk çalışmalarında fark etti. Aynı tarihlerde Sayın Akalın’da bunu fark ettiği için Türk Dil Kurumu’nu çalışma grubumuzun temel taşlarından birisi yapma konusunda büyük bir çaba gösterdi. Akalın’la birlikte Türk Dil Kurumu salonları uluslararası toplantılarımıza açıldı. Yurt dışında yapılan tüm toplantıların içeriklerinin hazırlanmasına, toplantılara diğer ülkelerden katılacaklara yapılan davetlere kadar pek çok konuyla yakından ilgilendi.

Ayrıca Akalın’ın başkanlığı döneminde hazırlanan ‘Bilgisayar Terimleri Karşılıklar Kılavuzu’ belki de ülkemizde yapılan bizim sektörümüze en yakın çalışmadır.

Başta Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan olmak üzere bir çok ülkede düzenlediğimiz Türk Cumhuriyetleri Bilişim İşbirliği Forumlarının hepsine de programı ne kadar sıkışık olursa olsun gelmiş ve gerek yaptığı geniş bakış açılı sunular gerek de bir çalışma gurubu üyesi olarak verdiği katkılarla forumların daha başarılı geçmesini sağlamıştır.

Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın olumlu bakış açısının en önemli temsilcilerinden biridir. Azerbaycan’da yaptığımız toplantının sonunda Türkiye Bilişim Derneği Kurucu Başkanı Aydın Köksal’a bilişim terimlerinin gelişimine katkısından dolayı TDK adına onur plaketi vermiş, yeni oluşacak terimler konusunda en geniş katılım ile konu üzerinde uzman olan herkesin görüşüne başvurmuştur.

Akalın, Kazakistan’dan dönerken bana şöyle demişti: “Aydın Bey ilk kez “bilgisayar” dediğinde ona karşı çıkanlar “yok ya istersen Leyla Sayar diyelim” demişlerdi, ama bugün herkes bilgisayar diyor”.

Ona göre doğru yapılan bir şeyin önünde durmak olanaksızdı ve o da hep doğru şeyler yapmaya çalıştı. Onlarca olumlu çalışmaya şimdilik son noktayı hazırlattığı Yazım Kılavuzu’yla koydu. Sayın Akalın’ın dile verdiği hizmetlerin devam edeceğini düşünüyorum...

Yetenekli elemanı elde tutmanın yolları

Dr. Bülent Marancı
maranci@tpao.gov.tr

American Management Association'ın yaptığı bir araştırmaya göre, işten ayrılan bir elemanın şirkete olan maliyeti bir yıllık brüt ücretinin yüzde 30'u ile yüzde 200'ü arasında değişiyor. Pozisyon yükseldikçe maliyet de artıyor. Düşünün, en iyileri bulmak, aranızda katmak için didinip durmuşsunuz, onları eğitmiş, pek çok yatırım yapmış, işi öğretmişsiniz, tam sıra onlardan en yüksek verimi almaya gelmişken rakip firmaya kaptırmışsınız. Olacak iş değil!

Bu tehlikenin farkında olan şirketler en iyileri ellerinde tutmaya gayret gösteriyorlar. Ücretin yanı sıra kariyer imkanları sunmak, çalışanı sık sık takdir etmek, performansını ödüllendirmek, sosyal kulüpler, keyifli çalışma ortamlarıyla işi daha zevkli hale getirmek, esnek çalışma saatleri çalışanı şirkete bağlayan en önemli unsurlardan.

En iyileri elde tutmak için birbirleriyle yarışan, bırakın üniversiteyi, daha liselerden (yakında ana okuluna kadar inecektir) yetenekleri kapmaya çalışan şirketler aynı hassasiyeti çalışanlarını elde tutmak için de gösteriyor.

En iyileri kendine çekmeye çalışan şirketler henüz üniversite yıllarından markaya bağlılığı sağlamak, gençlerin güvenini kazanmak ve en iyileri kendilerine çekebilmek için yarışmalar, şirket turları, özel staj programları düzenliyorlar.

Bir elemanı bulmak, eğitmek, işi öğretmek, sonra en verimli zamanında elden kaçırmak, bir de üstelik rakibe kaptırmak,

hiç hoş olmaz değil mi? Bunun farkına varan şirketler çalışanlarını elde tutmak için onları şirkete bağlamak, mutlu bir şekilde çalışmalarını sağlamak için farklı uygulamalara imza atıyorlar.

Çalışanlar sadece ücret, terfi vs ile tatmin olmuyor; kendilerine, ailelerine değer verilmesini, iş-özel yaşam dengesinin gözetilmesini, cazip yan haklar paketleri, eğitim ve kariyer imkanları verilmesini, takdir görmek istiyorlar. Çalışanlar fikirlerini özgürce paylaşabilecekleri esnek şirketleri tercih ediyorlar. İş ortamlarının, ofislerin çekici hale getirilmesi, kafeteryalar, spor merkezleri, masaj seansları, sosyal kulüpler çalışanları işe bağlıyor.

İşten ayrılan çalışan, bilgisini, o şirketin know-how'ını da beraberinde götürüyor. Ardından o kişinin yerine yeni adam almak için yapılan seçme yerleştirme süreçleri, yeni elemanın oryantasyonu, işi öğrenmesi, deneyim kazanması şirketler için hem maddi hem manevi bir kayıp.

İyi yetişmiş bir elemanı kaybetmenin maliyeti şöyle sıralanıyor:

- ◊ Tazminat ve yeni işe yerleştirme gibi maliyetler,
 - ◊ Verimlilik kaybı ve/veya pozisyonun açık olması nedeniyle oluşan iş kaybı gibi verimlilik maliyetleri,
 - ◊ Telefon görüşmeleri, özgeçmiş incelemeleri, aday belirleme gibi çalışmalar için çalışan seçimi öncesi maliyetler,
 - ◊ Mülakat maliyetleri, anlaşma, başlangıç tarihi belirleme ve işe başlamakla ilgili maliyetler,
 - ◊ Oryantasyon programları, resmi eğitim programları gibi eğitim maliyetleri,
 - ◊ Acemilik hataları, işin yavaş ilerlemesi gibi işi öğrenme sırasındaki verimsizlik maliyetleri,
 - ◊ Moral bozukluğu, diğer çalışanlara işyükü binmesinden kaynaklanan diğer maliyetler.
- Bu maliyetlere tabii, iyi yetişmiş bir elemanın rakibe geçmesinin etkileri dahil değil.

Herkesin bir şirkette çalışmaya devam etmek istemesi, kalıcı olması için ihtiyacı olan motivasyon farklıdır. Kimisi için tatminkar bir ücret paketi, kimisi için esnek çalışma saatleri, vaat edilen yaratıcı bir çalışma ortamı veya gelişim fırsatları cezbedici faktörlerin başında gelir. Bunun yanı sıra kendi yeteneklerinin farkında olan çalışanlar başarılarının fark edilmesini ve ödüllendirilmeyi isterler. Burada unutulmaması gereken en önemli nokta, uygulayacağımız yöntem ne olursa olsun yetenekli çalışanı elde tutmak için kişilere özel uygulamaların önem kazandığıdır. Bir ücret paketi veya gelişim planı dahi kişilerin motivasyonları doğrultusunda şekillendirilebildiğinde ayırt edici bir özelliğe dönüşür.

Ücret tek başına yetersiz

En iyileri elde tutmanın yolu sadece ücretten geçmiyor. Çalışana kariyer imkanları tanımak, onu takdir etmek, güzel bir çalışma ortamı sunmak, performansını ödüllendirmek çalışanın şirkete bağlılığı açısından çok önemli. Ödül den kastetlen illa da maddi bir şey değil. Örneğin teşekkür etmek, çalışma arkadaşlarının yanında çalışanı övmek, üst yöneticiyle bir akşam yemeğine çıkarmak, hiç beklemediği bir gün ona izin vermek, çalışanın motivasyonunu ve bağlılığını inanılmaz derecede artırıyor. Özellikle çalışanların çocukları için yapılan uygulamalar (geziler, kültür sanat aktiviteleri) yani çalışanın ailesine verilen değer paha biçilmez.

Yurtdışında şirketler çalışanlarına şirket hissesi verip, uzun dönemli paketlerle onları şirkete bağlarken, Türkiye’de daha çok çalışanların yetkinliklerinin geliştirilmesini yönelik yatırımlar yapıyor. Örneğin şirketler nitelikli elemanlarını kaybetmemek için ‘yetenek havuzları’ oluşturuyor, kişilere yönelik gelişim planları çiziyor, bu kişilere eğitimler veriyor. Böylece çalışanlar şirkete katıldıkları günden itibaren kişisel ve organizasyonel gelişimleri için gerekli olan eğitim ve gelişim programlarından yararlanıyorlar. Bu programlar yıllık performans yönetimi çerçevesinde kişilerin bireysel yetkinlikleri doğrultusunda belirleniyor. Gerektiğinde çeşitli projeler ve görev rotasyonlarıyla destekleniyor.

Türkiye’de daha sık erzak paketleri, yakacak yardımı, giyim çekleri, tatil çekleri uygulamaları tercih edilirken, örneğin, Avusturya’da tenis kulübü üyeliğine katkı payı, golf kulübü üyeliğine katkı payı, anlaşmalı seyahat acentaları ile indirimli tatil olanakları, ücretsiz check-up ve sabahın erken saatlerinde başlayıp mesai başlamadan biten yoga, rahatlamayı sağlayan Uzakdoğu kökenli sağlık aktiviteleri tercih ediliyor.

Teknoloji şirketlerinde çalışanı elde tutmak zor

İyi çalışanı elde tutmanın en zor olduğu sektörler, telekomünikasyon, bankacılık, bilişim, ilaç, inşaat, enerji gibi teknolojinin önem kazandığı sektörler. Elde tutulması en zor pozisyonlar ise pazarlama ve marka yönetimi pozisyonları, satış pozisyonları, teknik uzmanlar.

Bu makaleyi Tevfik Fikret’in bir deyişi ile bitirmek istiyorum;

“Üşenme, erteleme, vazgeçme!
Uğraş, didin düşün, ara, bul, koş, atıl, bağır.
Durmak zamanı geçti çalışmak zamanıdır.”

Tevfik Fikret

Kaynak: yenibiris.com.

BİM Y'19

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri

29 Mart -01 Nisan 2012 Gloria Golf Resort Hotel **ANTALYA**

"Bilişim Teknolojileri ve Gelecek Öngörülleri"

5N 1Hack (!)

**Karakterler uydurma ama hikaye gerçek!
Sadece Bimy'ye özel TEK gösteri!**

Çağlar Ülküdemer

Nilay Arkün

**Günümüzün saldırı teknikleri ile hayattan gerçek bir kesit.
Başrollerini işin profesyonellerinin paylaştığı
muhteşem bir gösteri.**

Mehmet Ali Köksal

Küresel Kriz Sonrası Dünya Ekonomisi'nde Yeniden Yapılanma, Türkiye'nin Yeni Konumu ve Bilişim Sektörü'nün Stratejik Önemi

Prof. Dr. Kerem Alkin
Ekonomist ve Mobilsad Başkanı

- Küresel Kriz Sonrası Dünya Ekonomisi'nde Yeniden Yapılanma, Türkiye'nin Yeni Konumu ve Bilişim Sektörü'nün Stratejik Önemi
- Küresel senaryolar,
- Türkiye'nin Bölgesel Ekonomi ve Ticaret Diplomasisinin Rolü,
- 2050'ye Doğru Dünya Ekonomisi'nde Yeniden Yapılanma,
- Türkiye için Yüksek Katma Değere Geçiş Arayışları ve Nedenleri

28 Haziran 1965, İstanbul doğumlu olan Prof.Dr. Kerem Alkin İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde tamamladığı lisans eğitiminin ardından, lisansüstü eğitimini İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans programı ile sürdürmüştür. Doktorasını 1993 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı'nda tamamlayan Alkin, akademik kariyerine 1987 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi araştırma görevlisi olarak başlamıştır.

1999-2001 yılları arasında İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Para-Banka Bilim Dalı Başkanlığı görevini yürüten Alkin'in profesörlük ataması 2004 yılında, İstanbul Ticaret Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi nezdinde İktisat Ana Bilim Dalı kadrosuna yapılmıştır.

Kerem Alkin, İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde tam zamanlı öğretim üyesi olarak görev yaptığı dönemde, 2001-2010 arası, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü, Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü, Uluslararası Ticaret ve Bankacılık-Finans Bölüm Başkanlığı görevlerini de yürütmüştür.

Halen İstanbul Ticaret Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi Bankacılık ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi ve Bloomberg HT Televizyon Kanalı Direktörü görevlerini yürüten Prof. Dr. Kerem Alkin, aynı zamanda Harp Akademileri Komutanlığı bünyesinde de öğretim üyeliği görevini sürdürmektedir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı
Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız:

Atatürk ve Türk medeniyetiyle ilgili bilgi bankası oluşturuyoruz

Arzu Kılıç - Koray Özer

Türkiye’de mutlaka üniversite reformunun yapılması gerektiğine dikkat çeken Prof. Dr. Yediyıldız, 30 yıllık hayali olan Atatürk ve Türk medeniyetiyle ilgili bir bilgi bankası oluşturmaya başladıklarını açıkladı.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız ile, kurumun vizyonu ve çalışmaları hakkında bir söyleşi gerçekleştirdik. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 134. maddesine dayalı, 2876 sayılı kanunla kurulan ve Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ile Atatürk Kültür Merkezi’nden oluşan tüzel kişiliğe sahip. Kurum, bilimsel hizmet ve faaliyetlerde bulunmak üzere 1983 yılında kurulmuş.

Kurumun kuruluş amacı, Atatürk ve eserini ve bütün boyutlarıyla Türk medeniyetini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve bu konuda yayımlar yapmak. Yayın Yönetmenimiz Koray Özer’le ziyaret ettiğimiz Prof. Dr. Yediyıldız, kendisine yönelmeyi düşündüğümüz soruları sormadan kültüre, tarihe, bilişime ve kurumsal ideallere değindi. Bir araştırma kurumu oldukları için özellikle bilişim sistemleri çerçevesinde bilgi üretimine yönelip ona göre yapılanmaları gerektiğini vurgulayan Yediyıldız, 30 yıllık hayalini gerçekleştirmeye çalıştıklarını, kurumda bilgi santralleri kuracaklarını, 2011 bütçesine bütünleşik bilgi sistemi projesini koyduklarını ve sistemin donanım kısmını tamamladıklarını bildirdi.

Tarihte Yöntembilim, Yerel Tarih, Toplum, Kültür ve Ekonomi Tarihi, Prosopografi (Grup biyografisi) konularında araştırma ve incelemeleri bulunan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı Prof. Yediyıldız’ın söyleşimizde aktardığı bilgilerle aşağıda okuyacağınız metin çıktı...

Kültür, medeniyet veya tarih, insanın tabiata eklediği her şeydir

Atatürk Yüksek Kurumu’nun temeli Atatürk’ün kurduğu iki kuruma dayalıdır. Birisi Türk Tarihi Kurumu diğeri de Türk Dil Kurumu’dur. Bu iki kurum, Atatürk’ün özenle kurduğu kurumlardır. Atatürk bu iki kurumu Türk kültürünü ve medeniyetini bilimsel olarak incelemek amacıyla kuruyor. Devletin temellerini atarken mutlaka kendi medeniyetimizi, medeniyetimizin köklerini ve dinamiklerini çok iyi bilmemiz gerektiğine inanıyor Atatürk.

-Dil, kültürün taşıyıcısı ve muhafazasıdır. Hatta yaratıcısıdır diyebiliriz. Tarih ise bir bakıma kültürün, medeniyetin kendisidir. Sosyal bilimciler tarafından birçok kültür ve medeniyet tanımlamaları yapılmıştır. Ancak işin özü şudur; iki varlık dünyası vardır. Bunlardan birisi tabii varlıklar dünyasıdır. O, insanın dışında var olan varlık dünyasıdır.

Dünya, ay, güneştir ve insanın kendisidir. İkinci varlık dünyası ise, kültür ya da medeniyetler dünyasıdır. Bunları, biz insanlar yaratıyoruz. Bizim var ettiğimiz her şey, dil dahil düşünce ve eylemler, daha doğrusu insanın hayatını idame ettirmek için icat ettiği her şey tarihtir, kültürdür ya da medeniyettir. Tarihi biz yaratıyoruz, insansız tarih olmaz. Her millet kendi tarihini yaratır. Kültür, medeniyet veya tarih, insanın tabiata eklediği her şeydir. Dolayısıyla bizim de millet olarak, insanlığın bir parçası olarak tarihe, daha doğrusu tabiata eklediğimiz şeyler var. İşte Atatürk, bu medeniyetin bütün ayrıntılarına girilmesini istiyordu. Onun için Türk Tarih ve Türk Dil Kurumlarını kurdu.

O günün mevcut insan gücüyle, bilim adamlarıyla çalışmalara başladı. Atatürk'ün niyeti bu kurumları akademi haline getirmektir. Bir gün Afet İnan hanımla konuşurken Atatürk, "Kurumlara akademisyen yetiştirmek için Türkiye'de bir fakülte mi kuralım yoksa yurtdışına öğrenci mi gönderelim?" diye soruyor. Afet hanım da yurtdışına öğrenci göndermeye de devam edelim, ama aynı zamanda Edebiyat Fakültesi de kuralım diyor. Atatürk ise Tarih Fakültesi kurulması görüşünü savunuyor. Çeşitli görüşme ve tartışmaların ardından "tarih, coğrafyasız olmaz" deniliyor. Yarattığınız kültürü, medeniyeti ne ile ifade edeceksiniz? Dil ile ifade edeceksiniz. Tüm bu çalışmaların ardından Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi kurulmasına karar veriliyor. Bu fakülte dünyada mevcut olan ölü ya da yaşayan dillerin ve o dillerin taşıdığı kültürlerin veya tarihlerin incelenmesi açısından çok önemli bir misyon ile kuruluyor.

O dönemde yürütülen Türk dili, kültürü ve tarihinin araştırılması ve yapılan bilimsel çalışmalar konusunda kurumlarımız çok büyük bir çaba içinde bulunuyor. 1983'e kadar dernek statüsünde çalışan Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'na 1983'te Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkezi eklenerek Atatürk Kültür, Dil Tarih Yüksek Kurumu adı ile yeniden teşkilatlandırıldı. Kurumumuzun görevi ise kısaca Türk Kültürü'nü ve medeniyetini incelemek, araştırmak ve sonuçlarını yayınlamaktır.

-Kurumlarımızın hepsinin web sitesi bulunuyor ve bu yolla kurumlarımızın faaliyetlerini kamuoyu ile paylaşıyoruz. Anayasa'nın 134. Maddesi'ne dayalı olarak kurulan kurumlarımızın hepsinin ayrı bir tüzel kişiliği var. Kurumumuz, Anayasa'da Başbakanlığa bağlı "Atatürk Kültür Dil Tarih Yüksek Kurumu" olarak tanımlanıyor.

Bilgi üretimine yönelik ona göre yapılanmalıyız

-Bu kuruma geldiğimde ilk sorduğum soru "Bütünleşik bilgi sistemi var mı?" sorusu oldu. Maalesef yoktu. Her bir kurumun ayrı bir web sitesi var ama bünyesinde dört kurum bulunan Yüksek Kurum, bunların tüm faaliyetlerini bir bütün olarak kamuoyuna yansıtmalı. Bütün kurumların günümüzde mutlaka çağdaş eğitim teknolojileriyle donatılmış olması gerekiyor. Özellikle biz, bir araştırma kurumu olduğumuz için bilişim sistemleri çerçevesinde bilgi üretimine yönelmeli ve ona göre yapılanmalıyız. Geldiğimde bunu bulamadım. Bunun üzerine ilk işim, on beş yıldır kanunda yaşanan boşluğu düzeltmek amacı ile bir kanun taslağı hazırlamak oldu.

İkincisi ise burayı yeni bilgi teknolojileri ile buluşturmaktır. İkisini de yaptık sayılır. Kanun çıktı. Kanunda, özellikle bütünleşik bilgi sistemi çerçevesinde bilgi üretimini öngörüyoruz. Yani burada bilgi santralleri kuracağız. 2011 bütçesine bütünleşik bilgi sistemini projemizi koymuştuk, sistemin donanım kısmını tamamlamış bulunuyoruz.

Bütün maddi-manevi kültür varlıklarımızı kapsayan bilimsel bilgiler üretilip paylaşılacak

Öyle bir bilgi bankası oluşturacağız ki o bilgi bankasında Türk medeniyetiyle ilgili tüm bilgiler olacak. Dünyanın herhangi bir yerinde, birisinin Türk medeniyetiyle ilgili aklına bir soru geldiğinde, bilgisayarını açıp arama motorlarına girdiğinde ve anahtar kelimeyi yazdığında karşısına bu konuda bilimsel, doğru bilgileri sunacak olan bizim WEB sayfamız çıkacak. Bu medeniyetle ilgili toplum, zihniyet yapısı, düşünce, inanç, bilim, teknoloji,

yönetim, sanat yani bütün maddi-manevi kültür varlıklarımız hakkında sayfamızda bilimsel bilgi bulunacak. İlgili kurumlarımız, Atatürk'le ilgili bilimsel bilgiyi üretecek ve oraya koyacak. Bu, 25-30 yıllık hayalim. Bu amaçla dört kurumumuzun bütün bilgi işlem sistemini işletmek, yazılımlarını yapmak üzere 12 kişilik bilişim uzmanları kadrosu aldık. İlane çıktık, bir kişi sistem mühendisi diğerleri yazılımcı olmak üzere 3 kişiyi kadromuza kazandırdık. Şimdi yeniden ilana çıkacağız ve bu sayıyı 12'ye tamamlayarak sistemimizin sorunsuz bir şekilde dışarıya muhtaç olmadan sürmesini sağlayacağız.

-Kurumumuzun personel kadrosunda, yeni çıkan Kanun Hükmünde Kararname ile son derece önemli iyileştirmeler yapıldı. Şimdi 115 uzman kadromuz var. Bunların 25'i Yüksek Kurum'a gerisi diğer kurumlara alınacak. Onlara iyi ücret ödenecek ve bilgi üretimine önemli katkılar sağlayacaklar. Uzman yardımcısı olarak alınıp yetiştirilecekler.

Kurum, bilgi üreten insan gücüne sahip olacak. Bunun yanı sıra proje işi de çok önemli. Projelerde çalıştırılmak üzere sözleşmeli personel alacağız. Proje süresince çalışacaklar. Proje bitince işleri de bitecek ancak bizim gibi kurumların projeleri bitmez. Dolayısıyla bu kişiler sürekli burada bilgi üreten uzmanlar olarak kalacaklar. Proje sayısı arttıkça projelerde çalıştırılacak eleman sayısı da artacak.

Üniversitede Tarih, Dil, Kültür üzerine doktora yapanlara burs

En önemli işlerimizden birisi de yüksek lisans ve doktora öğrencilerine burs vermek. Bu sayede kurumlarımızın alanlarına ilişkin bilgi üretimi sağlıyor ve kuracağımız bilgi bankasına da kaynak oluşturuyoruz. Burs konusuna ilişkin 2010 yılında bir sistem daha geliştirdik. Kurumlar, hangi alanda burs vermek istiyorlarsa o alanlarla ilgili tez konularını belirliyorlar. Hangi nitelikte kişi ve konularda burs verileceği ilan edilip yapılan ciddi elemelerden sonra genç bilim adamlarına burs veriliyor. Bu sistem, iki yıldır işliyor. Maddi durumu ne olursa olsun, bilimsel araştırma yapacak kişilere burs imkânı sağlıyoruz. Bursiyer adayının, üniversitede Tarih, Dil, Kültür üzerine doktora yapması gerekiyor. Burs ilanını gazetelerde duyuruyor ve üniversitelere yazılar yazıyoruz. Burs alan başarılı öğrencileri yurtdışına da gönderiyoruz. Standartlarımız yüksek tabii. Kriterlere uygun olan kişileri bir de mülakata alıyoruz. Bilişim sistemi burada da işliyor. Jüri üyeleri, değerlendirmelerini genel ağ üzerinden yapıyor, sınav sonuçları otomatik olarak ortaya çıkıyor. Başvurular da İnternet'ten yapılıyor. Bu sistemden herkes memnun.

-Burs sisteminde Balkan, Kafkas, Orta Asya araştırmaları gibi alanlar belirleniyor. Balkan alanında geçen yıl 8-10 kişiye burs verdik, bu yıl da vereceğiz. Değişik üniversitelerde görev

yapan genç bilim adamları, araştırmalarını veri tabanlarımızda genel-ağ üzerinden yürütecekler. Ortak alan ve özel alanları olacak sistem içinde. Biten tezleri alıp basacağız. Bu arada burada sürekli gelişen, yeniden sorgulanabilen, dinamik veri tabanları oluşacak. Doktora sonrasında da bu ortak araştırmalar sürdürülecek. Bu çalışmalarda mekân ve zaman sınırı ortadan kalkıyor. Hem yurtdışı hem yurtiçinden beslenen bilgi santralleri, hem mevcut bilgiyi toplayacak hem de yeni bilgi üretecek.

Türkiye'de mutlaka üniversite reformu yapılmalıdır

-Üniversitenin ilk işlevi, özgün bilgi üretmektir. Eğitim, öğretim ikinci sırada gelir... Bizde ise buna ters bir durum hâkim.. Bunu düzeltmemiz gerekiyor.

-Atatürk hakkında, yurtiçinde ve yurtdışında yüzlerce araştırma yapıldı ve kitap yazıldı. Farklı kişi ve gruplara göre farklı Atatürk yorumları ortaya çıkmıştır. Bunu doğal karşılamak gerekir. Ama birbiriyle çelişen bu durumun ötesinde, Atatürk'ün tarihî gerçekliğini bilimsel yöntemlerle tahlil ederek doğru bilgiyi ortaya koymak ve açık seçik anlatmak da, millet olarak bizim aslî görevlerimizden biri olmalıdır.

-Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu olarak, akıl ile bilim yapma yolunda, Atatürk'ün manevî mirasçıları arasında yer alma gayreti içindeyiz. İki yıldır sürdürdüğümüz yoğun çalışmayla, kurumumuzun bilimsel araştırmalarla ilgili yeni bilgi teknolojilerine dayalı altyapısının temelleri atıldı. Kurumumuz, 3 Kasım 2011'de yayımlanan Kanun Hükmünde Kararname ile bilimsel araştırmalar açısından daha işlevsel bir yapıya kavuşturuldu ve uzman kadrolarla donatıldı. Bu çalışmalardan dolayı Atatürk'ün ruhunun şad olacağından eminim.

Kabul Edenler, Etmeyenler?

EMO Ankara Şubesi 21. Olağan Genel Kurulu'na katılan üyeler yeni bir meslek örgütünün doğuşuna tanık olmanın yanı sıra, bu örgütün doğuşuna verdikleri katkının gururunu ve sevincini yaşadılar. Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın kurulmasına ilişkin önergeyi kabul ettiler.

EMO çatısı altında 22 yıldır örgütlenme çalışmalarını sürdüren, 30 yaşını aşmış genç bir meslek dalı olan bilgisayar mühendisliğini otuz bini aşkın meslektaşı ile bir çatı altında toplayacak meslek örgütünü, Bilgisayar Mühendisleri Odası'nı (BMO) kurmak için son adımlar atılmakta. Yirmibirinci yüzyılın simgesi bilgisayarın, yazılımın mühendisleri güçlerini birleştirmekte...

Neler yaşandı?

Bu sürecin son döneminde neler yaşandığını bilgisayar mühendisleri odası çabalarının derlendiği www.bmo.org.tr sayfasından aktaralım:

"Bilgisayar Mühendisleri Odası kurulması için başlatılan yasal sürecin önemli bir ayağı Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi tarafından 18 Şubat 2012'de gerçekleştirilen Şube Genel Kurulu ile tamamlanmış oldu. Elektrik Mühendisleri Odası Ankara, Bursa, Eskişehir ve İstanbul Şubelerinde gerçekleştirilen Genel Kurullarda "Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) Kurulmasına İlişkin Önerge" kabul edildi. Böylece Türkiye genelindeki on dört EMO Şubesinin onbirinde "BMO Önergesi" kabul edilmiş, iki şubede oylanmamış ve bir şubede reddedilmiştir. Yasal süreçte bundan sonraki en önemli aşama 23-25 Mart 2012 tarihinde gerçekleştirilecek EMO Genel Kurulu olacak.

"18 Şubat 2012 Cumartesi günü gerçekleştirilen EMO Ankara Şubesi 21. Olağan Genel Kurulu, EMO Bursa Şubesi 13. Olağan Genel Kurulu, EMO Eskişehir Şubesi 2. Olağan Genel Kurulu ve EMO İstanbul Şubesi 38. Olağan Genel Kurulu Şube Başkanları, EMO ve TMMOB Temsilcileri ile konukların konuşmalarıyla başladı. Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu (MEDAK) olan Ankara, Bursa ve İstanbul Şubelerinin Genel Kurullarında BMO stantları açıldı, afişler, kitapçıklar ve bildirilerle üyelere bilgilendirme yapıldı. Eskişehir Şubesi Genel Kurulu'nda ise Bilgisayar Mühendisliği MEDAK tarafından görevlendirilen üyeler, EMO Eskişehir Şubesi'ndeki üyelerin de desteğiyle çalışmalarını yürüttüler.

"Önergenin tam metninin Harun Özer tarafından okunduğu EMO Ankara Şubesi Genel Kurulu'nda önergeyle ilgili bir aleyhte, beş leyhte, bir üzerine konuşma yapıldı. EMO Ankara Şubesi 20. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş, EMO Ankara Şubesi 20. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi Taylan Özgür Yıldırım, EMO Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Bozkırlıoğlu, EMO Yozgat İl Temsilcisi Nurhan Parlak'ın da söz aldığı önerge üzerine konuşmalarda BMO ve ilgili süreç değerlendirildi. Konuşmalarda bilgisayar mühendisliği alanına yönelik çalışmaların EMO içerisinde yeterince yer bulamamasında hem EMO'nun hem bilgisayar mühendislerinin

sorumluluğu olduğu, Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın bir ihtiyaçtan öte zorunluluk olduğu, bugün yürütülen çalışmalarındaki genel yaklaşımın ve temel ilkelerin meslekçilikten uzak, TMMOB'nin toplum mühendislik perspektifini taşıdığı, BMO'nun TMMOB'yi güçlendireceği ve bu sektörde çalışanların çalışma hakkını sonuna kadar savunacak BMO'nun, bilişim çalışanları için de ilerici bir adım olacağı ifade edildi. Konuşmalardan sonra, önerge bir çekimser oya karşı, oy birliği ile kabul edildi ve uzun süre ayakta alkışlandı.

"EMO Bursa Şubesi Genel Kurulu'nda, Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu Başkanı Arif Doğru'nun leyhte konuşması sonucu bir karşı oyla, oy çokluğu ile kabul edilmiş oldu.

"EMO Eskişehir Şubesi'nde ise önerge oy birliği ile kabul edildi.

"EMO İstanbul Şubesi Genel Kurulunda 37. Dönem Şube Başkanı Erhan Karaçay'ın leyhte konuşması sonrası oylanan önerge oy çokluğu ile kabul edildi.

"BMO ile ilgili çalışmalar, EMO Genel Kurulu'na yönelik olarak yoğunlaşarak devam edecek.

Yapılan oylamalarda delegelere sorulan soru hep aynıydı.

Kabul edenler, etmeyenler? Yanıt da aynı oldu.

KABUL EDİLMİŞTİR.

Son aşama olan TMMOB Genel Kurulu'nda da BMO'nun kabul görmesini dileriz. Yolumuz açık olsun...

Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın kurulması çalışmalarının her aşamasında her zaman destek veren, 1990 yılında ilk toplantımıza ev sahipliği yaparak bizleri biraraya getiren Türkiye Bilişim Derneği'ne ve kapılarını bilgisayar mühendislerine açıp resmi olarak sahiplenilen Elektrik Mühendisleri Odası yöneticilerine, bilişim mesleği alanındaki tüm sivil toplum kuruluşları ile yöneticilerine, bilgisayar mühendisliği bölüm başkanlarına, akademisyenlere ve özellikle de ilk bilgisayar mühendisliği eğitimini 1977'de başlatan Sayın Prof. Dr. Aydın Köksal'a bir kez daha sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

SoftTech, iPad'in vatani Amerika'ya iPadWall'ı götürdü

SoftTech'in geliştirdiği iPadWall uygulaması, barındırdığı birçok özellik bakımından dünyada ilk ve tek olma özelliği taşıyor.

Aslıhan Bozkurt

// Bu ayki sayımızda hem
SoftTech'in
çalışmalarıyla ilgili
bilgi almak hem de
iPadWall ürünleriyle
ilgili ilginç gelişmeleri
öğrenmek için SoftTech
Genel Müdürü
Levent Berkman ile bir
söyleşi yaptık. **//**

-iPadWall uygulamanızı Amerika'da bir kilise kullanmış. Süreci bizlere aktarabilir misiniz?

-Aslına bakarsanız olayın ortaya çıkışı, sonrasında yaşanan süreç ve sonuçlar, günümüz dünyasında iletişimin gücünün, teknolojinin insan yaşamında geldiği son noktanın çok güzel bir örneği. Geçen yıl CeBIT Bilişim Eurasia Fuarı'nda tanıtımı yaptığımız iPadWall uygulamamız, barındırdığı birçok özellik bakımından dünyada ilk ve tek olma özelliği taşıyor. Teksas'ta bulunan Salem Protestan Kilisesi yetkilileri, yeni yıl kutlamaları için iPadWall'un sunduğu olanakları kullanarak bir kutlama gerçekleştirmek istediler. iPad'i kullanarak çeşitli Wall projeleri ortaya koyan firmalar var aslında. Bizim uygulamamızın sunduğu interaktif özellikler ve kullanıcı deneyimi, onu farklı kılan nokta. Teksas'taki kilisenin bizlere ulaşip yapmak istedikleri çalışma için bizden yardım istemelerinin nedeni de bu. SoftTech olarak bu yardım ricasını karşılıksız bırakmadık ve mühendislerimizi Amerika'ya gönderdik. Texas Houston'da 3 günde kurulumu gerçekleştirilen gösteride 54 iPad kullanıldı. Apple yetkilerinin yakından

ilgilendiği uygulama, kilise tarafından daha önce kayıt edilen çeşitli videolar sahnedeki kilise üyelerinin ellerindeki iPad'lerden ışık ve ses ile oluşturulan bir koreografi ile eş zamanlı olarak izlenebildi. Proje, daha önce yine SoftTech'in dünyada ilk olarak geliştirdiği iPadWall projesinden sonra bir koreografiyle oluşturulan ilk iPadWall uygulaması özelliğini de taşıyor. Bir Türk şirketi olarak, teknoloji kanallarından bize ulaşılması ve bu konudaki yetkinliğimizi burada sergileyebilmek, bizim için gurur verici.

- SoftTech'i daha çok bankacılık alanında ortaya koyduğu çözümlerle tanıyoruz. Bize farklı alan ve çözümlerinizi söz edebilir misiniz?

-Evet, başta bankacılık olmak üzere birçok sektörde kaliteli ve yaratıcı yazılım ürünleri sunan SoftTech, farklı iş alanlarına yönelik alan bilgisi ve teknolojik yetkinliğe sahip profesyonel kadrosu ile Türkiye'nin en büyük yazılım firmaları arasında yer alıyor. Bir İş Bankası iştiraki olarak İş Bankası'nın müşterilerine sunduğu İşCep, İşWap, İşPad,

İşTV Biyokimlikli Bankamatik, Cep Anahtar, I-Anahtar ve Net Anahtar gibi ürünlerin altında SoftTech'in imzası var. SoftTech olarak, Türkiye'nin lider teknoloji şirketleri arasında yer almayı hedefliyoruz. Bu hedef doğrultusunda da bankacılık dışında birbirinden farklı birçok alanda ürünler ortaya koyuyoruz. Örneğin; tüm kuruluşlar için yönetimi en zor alanlardan biri olan arşiv yönetimi konusunda pratik çözümler ortaya koyan ürünümüz Elektronik ve Fiziksel Arşiv Yönetimi (EFAY). EFAY, tüm kuruluşlar için yönetimi en zor alanlardan biri olan arşiv yönetimi konusunda pratik çözümler ortaya koyuyor. Gayrimenkul kapsamındaki gelir-gider takibi, fatura bilgileri, teminat giriş ve çıkışları, sigorta işlemleri, yüklenici-tedarikçi hak ediş ve avans ödemelerini yöneten Gayrimenkul Portföy Yönetim Uygulaması (GPYU). Tüm kurumun belgelerinin elektronik ortamda muhafaza edilerek sorgular aracılığıyla bulunmasını, doküman üzerindeki bilgilerin tümünün kayıt altına alınmasını, dokümanlara erişim kontrolünün kapsamlı bir şekilde yapılmasını sağlayan güvenli bir elektronik doküman arşivi uygulaması Sinerji. Son olarak da yakın zamanda faaliyete geçecek olan liman otomasyon ürünümüz Gullseye. Özellikle Gullseye'nin bir limanda ihtiyaç duyulabilecek her türlü süreç yönetimi ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bir ürün olduğunu ayrıca belirtmek isterim. Ayrıca Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) aylık olarak çıkardığı derginin iPad uygulamasını da geliştirdik.

-Dünyada bilişim sektörü denince akla ilk Hindistan geliyor. Ülkemizin bu alandaki şans, gelişimi ve gelebileceği noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

-Hindistan hakkında yaptığınız değerlendirmeye katılıyorum. Şunu da belirtmeliyim ki Hindistan dışında özellikle gelişmekte olan birçok ülke yazılım açısından çok nitelikli kaynaklarla bilişim teknolojileri açısından çok katma değerli projeler üretiyor. Türkiye de bu anlamda son zamanlarda rakiplerine göre çok daha fazla ivme kat eden ülkeler arasında. Devletin teknolojiyi desteklemesi, buna olanak veren yerleşkeler, sanayi-üniversite işbirliği, proje bazlı destekler Türkiye'deki firmaların önünü açıyor. Ülkemizdeki genç nüfusun teknolojiye olan ilgisi, özellikle mobil teknolojilerdeki gelişmeler bu konuda kendini geliştiren ya da geliştirme aşamasında olan insan kaynağı anlamında Türkiye'nin dünyada birçok ülke ile aynı sahnede yer aldığının göstergesi. Özellikle bankacılık ve finans sektöründe müşterilere sunulan ürün ve hizmet yelpazesi ile ülkemizin bir adım önde olduğunu da rahatlıkla ifade edebiliriz.

Değerli okurlar,
Bu ay, Sabancı Vakfı'nın toplumsal gelişme için hayata geçirdiği "Fark Yaratıcılar" programına köşemde yer vermek istedim. Çünkü her seyrettiğimde beni etkileyen ve bir o kadar da şaşırtan bir program. Toplumsal potansiyelin gelişimini sağlamak ve toplumsal duyarlılık bilincini gelecek nesillere aktarmak için özgün, yenilikçi ve kalıcı değerler yaratmaya odaklanan Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" programıyla, "Sıradışı Kişilerin, Olağanüstü Etkilerini" Türkiye ile paylaşıyor, farkındalık yaratıyor, insanları teşvik ederek ilham veriyor.
2009-2011 yayın döneminde iki sezon boyunca halkın aday gösterdiği 800 başvuru arasında Danışman Kurulu'nun seçimi ile 64 kişinin hikâyesi çekilmiş ve yayınlanmış. İnternet ve sosyal medya aracılığı ile 1 milyondan fazla kişiye ulaşan programa ilgi her geçen gün büyüyor.
Hayatınızda büyük değişiklikler yapmak için kendinize güveniniz yoksa hayata bir yerlerden başlamak istiyor ama nereden başlayacağınızı bilemiyorsanız ve en önemlisi topluma bir katkınızın olmasını istiyorsanız bu programı seyretmeli ve ilham almalısınız. Siz de bir "Fark Yaratıcı" olabilirsiniz...
Programla ilgili Sabancı Vakfı Programlar ve Uluslararası İlişkiler Direktörü Filiz Bikmen ile bir söyleşi gerçekleştirdik. Bikmen, "Fark Yaratıcı kimdir? Neler yapar? Fark Yaratıcı'lara nasıl erişilir, başarısı nasıl paylaşılır ve programın seçim sürecini" anlattı. Projelerinin yarattığı etkiye dikkat çeken Bikmen, projenin geniş kitlelere ulaşacağı ve toplumsal gelişme adına çok önemli bir adım olduğuna yürekten inanıyor.
Keyifle okumanız ve fark yaratmanız dileğiyle...

Onlar “Fark” yarattı, peki ya siz?..

Sorunlara çözüm üreten, yarınları değiştirme azmi ve kararlılığına sahip, sosyal girişimcilik ruhu taşıyan, dürüst ve güvenilir kişi, kurum ya da projeleri görünür kılmak amacıyla “Fark Yaratanlar” programını başlattıklarını belirten Bikmen, sosyal medya ve İnternet sayesinde 1,5 milyonu aşkın kişiye ulaştıklarını söyledi.

- Toplumsal duyarlılık bilincini geliştirmek, özgün, yenilikçi ve kalıcı değerler yaratmak amacıyla Sabancı Vakfı tarafından yapılan “Fark Yaratanlar” programının kuruluş hikâyesini anlatır mısınız? Fark Yaratanlar nasıl bir değerlendirme sürecinden geçiyorlar, kriterleriniz nelerdir?

-Ülkemizde, hayata geçirdikleri projelerle, yaptıkları çalışmalarla toplumsal gelişmeye katkıda bulunan o kadar çok insan var ki... Bu insanlar, gerek bireysel çabalarıyla gerekse bir vakıf ya da dernek bünyesinde; eğitimden kültür sanata, çevreden sağlığa kadar birçok alanda fark yaratan projeler hayata geçiriyorlar. İşte “Fark Yaratanlar” programına, fark yaratan bu insanların seslerini toplumun her kesimine duyurmak amacıyla hayat verdik. Çalışmalarını görünür kılarak onları cesaretlendirelim, onların girişimci ve yaratıcı hikâyeleri başka insanlara ilham versin istedik.

“Fark Yaratanlar”, aynı zamanda Sabancı Vakfı’nın “Toplumsal potansiyelin gelişimini sağlamak ve toplumsal duyarlılık bilincini

gelecek nesillere aktarmak” vizyonu ile de birebir örtüşen bir program. Çevresindeki sorunlara çözüm üreterek toplumsal gelişme için gelecekte yeşerecek tohumlar atan, yarınları değiştirme azmi ve kararlılığına sahip olan kişi ve kurumları görünür kılmak amacıyla programa başladık. 2009 yılından bu yana halkın aday gösterdiği yaklaşık 900 başvuru aldık. Bu başvurular arasından Danışma Kurulu’nun seçimi ile 72 “Fark Yaratan” kişinin ilham veren hikâyesini videoya çekti ve yayınladık. Web sitemize her iki haftada bir yeni bir “Fark Yaratanlar” videosu Türkçe ve İngilizce altyazılı olarak yüklüyoruz. Bunun yanı sıra geçmiş sezonda yayınladığımız “Fark Yaratanlar”ımızın hayatındaki gelişmeleri çeşitli haber portalları, web sayfaları ve YouTube, Facebook ve Twitter aracılığıyla paylaşıyoruz. Böylelikle insanların “Fark Yaratanlar”dan sürekli olarak haberdar olmalarını sağlıyoruz.

“Fark Yaratanlar” seçim sürecimiz şöyle işliyor: Projenin İnternet sayfası www.farkyaratanlar.org üzerinden aday gösterilen kişileri, Danışma Kurulumuz değerlendiriyor.

Çevre, eğitim-öğrenim, ekonomik gelişim, kültür sanat, halk sağlığı, toplumsal adalet ve yurttaş katılımı olmak üzere yedi farklı alandan birinde çalışmalar yapan kişiler, “Fark Yaratıcılar” olarak seçiliyor. Seçim sürecinde birçok farklı kriter devreye giriyor. “Fark Yaratıcı” olarak aday gösterilen kişi, kurum ya da projenin sosyal girişimcilik ruhu taşımasına, dürüst ve güvenilir olmasına ve hikâyesi ile ilham vermesine dikkat ediliyor. Ayrıca Kurulumuz; “Fark Yaratıcılar”ın toplumsal sorunlara yaratıcı yaklaşımlar getirmesi, yaptıkları çalışmalarla eski soruna yeni çözümler getirmesi ve yaygınlaştırılabilir çalışmaları hayata geçirmesi gibi kriterlerle değerlendirme yapıyor. Değerlendirme sonucunda “Fark Yaratıcı” olarak seçilen kişileri ziyaret ediyor, onların yaşamlarını, hikâyelerini videoya çekiyoruz. Her biri için İngilizce alt yazı da ekleniyor. Hazırlık sürecinin akabinde, bu hikâyeleri paylaşma süreci başlıyor. “Fark Yaratıcılar”ımızın hikâyelerini okuyarak, dinleyerek yaşadığımız heyecanı geniş kitlelerle paylaşma zamanı... Videolarımızı İnternet sitemizde ve sosyal medyada yayınlıyoruz ve böylece “Fark Yaratıcılar”ımızı Türkiye ve yurtdışında geniş kitlelerle buluşturmuş oluyoruz.

- Programınız kapsamında tanıttığınız fark yaratan kişiler kimlerdir? Kimler, nasıl fark yaratıyorlar?

-2009 yılından bu yana 72 “Fark Yaratıcı” seçtik ve onların hikâyelerini paylaştık. Türkiye’nin doğusundan batısına, büyük şehirlerinden en ücra köşelerine kadar o kadar farklı yerden ve o kadar farklı profilden “Fark Yaratıcı”ımız var ki.... Örneğin, kâğıt toplayıcılarını örgütleyerek Türkiye’de çevre alanında farkındalık yaratan bir geri dönüşüm işçisinden, seyyar diş üniteleriyle hizmeti engellilerin ayağına götüren bir diş hekimine, Hakkari’deki çocukları basketbol ile tanıştıran

edebiyat öğretmeninden, kadınlara haklarını anlatmak için köy köy dolaşan kadın hakları savunucuna kadar çok farklı yelpazede “Fark Yaratıcılar”ımız var.

“Fark Yaratıcılar”ımızdan birkaç örnek vermem gerekirse;

Ülkemizde insanlara kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için “Okumayan Kalmasın” projesini hayata geçiren Selim Çavuş, otobüs, stadyum gibi ilginç mekânlarda okuma günleri düzenleyerek insanları okumaya teşvik ediyor.

Bir diğer Fark Yaratıcımız Melek Erman Köni. Kurduğu Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Melek Erman Köni Eğitim ve Kültür Merkezi’nde, İstanbul’a göçle gelen ailelere, kendilerini geliştirme ve toplumda üretken olabilmek için veriyor, kent yaşamına uyumlarını geliştiriyor. Esenler semtinde yaşayan başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere ailelerin tüm bireylerine eğitim veriliyor. Merkez sadece kurs ve eğitim düzenlemekle kalmıyor, katılımcılara aynı zamanda sağlık, diş ve göz taraması gibi tıbbi hizmetler ve insan hakları, kadın hakları, medeni kanundaki değişiklikler gibi toplumsal ve hukuksal konularda ücretsiz bilgi veriyor.

Tarlabaşı Toplum Merkezi, azınlıklar, göçmenler ve dar gelirli Tarlabaşı sakinlerinin hayatlarına değer katmaya yönelik çalışmalar yürütüyor. Merkezde 6 yaşından itibaren tüm çocuklar ve gençlere yönelik dans, müzik, film ve tiyatro atölyeleri düzenleniyor. Kadınlar için okuma yazma kursları, kadın hakları seminerleri, cinsel sağlık ve anne-çocuk sağlığı eğitimleri, uyuşturucu ve madde bağımlılığı karşısında bilinç geliştirme seminerleri veriliyor.

Selim Çavuş, Melek Erman Köni ve Tarlabaşı Toplum Merkezi, “Fark Yaratıcılar”ı temsilen uluslararası arenada da örnek gösterildi.

Dünyanın dört bir yanındaki şehirlerde sosyal, ekonomik veya çevresel sorunlara dair farkındalık yaratan ve toplumsal gelişme için katkı sağlayan kişileri “örnek vatandaş” olarak gösteren Fransız sivil toplum kuruluşu New CITYzens, İstanbul’dan üç “Fark Yaratıcı”ımız Melek Erman Köni, Selim Çavuş ve Tarlabaşı Toplum Merkezi’ni seçti. Böylelikle “Fark Yaratıcılar”ımız dünyadaki örnek 40 proje arasına dahil edilmiş oldu. Kuruluş, projesiyle özellikle Fransa’daki genç nesiller arasında farkındalık yaratmayı ve dayanışma duygusunu güçlendirmeyi hedefliyor. “Fark Yaratıcılar”ımız ile sadece Türkiye’deki insanlara değil Fransa’daki gençlere de ilham verebiliyorsak ne mutlu bize...

- “Fark Yaratıcılar” programının hedef kitlesi kimlerdir ve bu programı izleyip, ilham alarak hayatına farklı anlamda yön verenlerin olduğunu düşünüyor musunuz? Bunun örnekleri var mı?

-2009-2011 yılları arasında “Fark Yaratıcılar” CNN Türk ekranlarında yayınlandığında büyük ses getirdi. Televizyon, görünürlüğümüzün ve bilinirliğimizin artmasında çok etkili oldu.

Televizyonun yanı sıra sosyal medya ve İnternet’te yaptığımız çalışmalar sayesinde 1,5 milyonu aşkın kişiye ulaştık. Özellikle sosyal medyada programla ilgili çok olumlu görüşler aldık. Takipçilerimizin yayınladığımız videoları paylaşmaya ve ilham almaya başladıklarını gördük. “İzleyin, Paylaşın, İlham Alın” sloganıyla yayınladığımız videolar sosyal medyada amacımıza ulaşmamızı sağladı.

Sosyal medyanın nasıl geliştiğini, insanların sosyal medyayı ne kadar aktif kullandıklarını yakından gözlemliyoruz. Bu süreçte 2011 yılından itibaren “Fark Yaratıcılar” programımızı sadece İnternet sayfalarında ve sosyal medyada yayınlanacak şekilde yapıyoruz. Halen hep televizyondan beslenen, televizyonda yayınlanan programların, tekrar yayınlandığı, paylaşıldığı sosyal medya için biz özel bir içerik üretiyoruz. Sosyal medyayı yeni bir iletişim ve yayın mecrası olarak görüyor ve “Fark Yaratıcılar” programımızı bu mecranın diline, ruhuna uygun bir şekilde hazırlıyoruz. Bu anlamda yenilikçi bir yaklaşım sergiliyoruz.

Ayrıca İnternet ve sosyal medyada milyonlarca insan, her gün çok farklı konularda konuşuyor,

paylaşımlar yapıyorlar. Biz bu kitleye sivil toplumu, sosyal girişimi, insanların hiçbir çıkar gözetmeden sorunlara getirdikleri çözümleri anlatıyoruz. Sosyal medyanın geniş gündemine sivil toplumu da dahil etmeye çalışıyoruz. İnsanları bu ülkede yapılan güzel çalışmalar hakkında konuşturabiliyorsak, onlara ilham verebiliyorsak kendimizi başarılı sayıyoruz.

Videolarımızı, problemin çözümüne ve yarattığı etkiye odaklanarak, umut vaat eden bir tonda hazırladığımız ve herkesi etkileyen toplumsal sorunlara dikkat çektiği için “Fark Yaratınlar” büyük ilgi gördü. Videoları Türkiye ve yurtdışında İnternet ve sosyal medya aracılığıyla 1,5 milyona yakın kişi izledi. “Fark Yaratınlar” videolarını izleyenler yorumlarını yazarak bize görüşlerini bildiriyor. Projemizin gördüğü ilgiden ve yarattığı etkiden son derece memnunuz. Projeden aldığımız geri dönüşler, insanlara gerçekten umut verdiğimizizi, duyarlılık yarattığımızı bize gösteriyor.

Örneğin, “Fark Yaratınlar” programımızın ilk bölümünde Şanlıurfa’da Harran Üniversitesi’nde görevli bir akademisyenin, mevsimlik tarım işçilerinin sağlık taramaları için verdiği mücadeleyi anlatmıştık. İl Sağlık Müdürlüğü’nü, Harran Üniversitesi’ni, Şanlıurfa Valiliği’ni ikna eden Prof. Dr. Zeynep Şimşek, gezici sağlık aracı ile tarlaları dolaşıp mevsimlik tarım işçilerinin sağlık taramalarını yaptırıyordu. Bu çalışmayı “Fark Yaratınlar” programında izleyen ve ilham alan öğretmen Hasan Çetin de, görev yaptığı Ankara Polatlı ilçesinde mevsimlik tarım işçilerinin çocukları için tarlalara geçici okullar kurdurdu. Hasan Çetin de bu çalışması ile Fark Yaratın olmayı hak etti.

“Fark Yaratın” olan isimlerin program yayınladıktan sonra hayatlarındaki gelişmeyi yakından takip ediyoruz. Elazığ’da görevli olan öğretmen Hacı Ormanoğlu, kurduğu okuma odalarında çocuklara kitap okuma sevgisini aşılamaya çalışıyordu. Goncalar Solmasın Derneği’nin kurucusu Hacı Ormanoğlu,

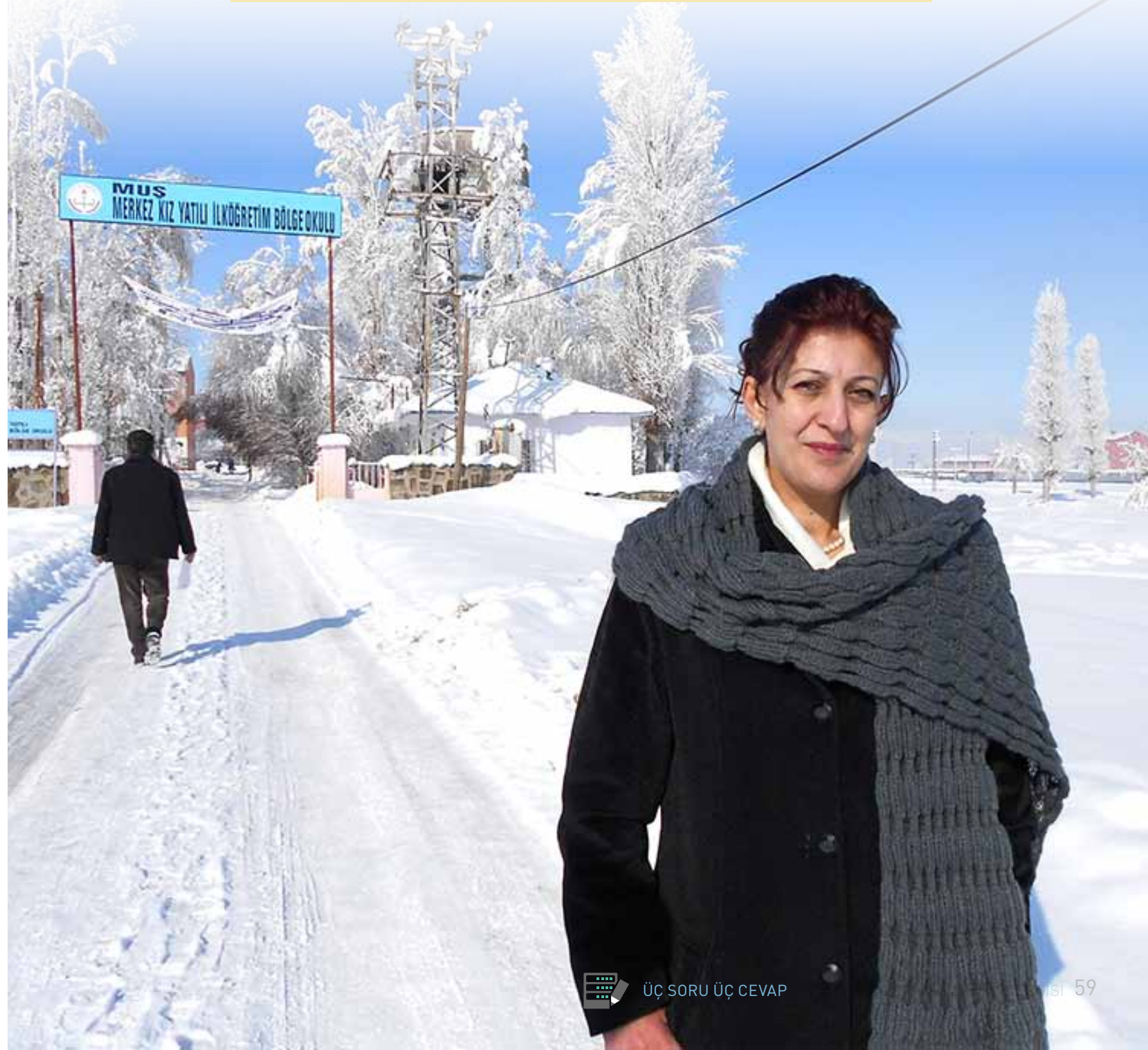
program yayınladıktan sonra “TedXReset” toplantılarına konuşmacı olarak katıldı ve başarılarını anlattı.

Kırıkkale Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dekan Yardımcısı, Doç Dr. Çoruh Türksel Dülgergil, çocukların diş sağlığını korumak için ilkokulları dolaşıp, hem onların dişlerini koruyucu jel ile fırçalatıyor, hem de diş sağlığı eğitimi veriyordu. Programımızdan sonra, gelen davetler üzerine çalışmalarını Kırıkkale’den çıkarttı ve 12 ile yaydı. Van’dan, Çorum’dan, İstanbul’dan Trabzon’dan, Sabancı Vakfı Fark Yaratınlar programını izleyen okul müdürleri, il sağlık müdürleri Çoruh Türksel Dülgergil’i okullarına davet ettiler ve onun çalışmalarına ortak oldular.

Geçtiğimiz günlerde Muş’ta okulunu yarım bırakan kız çocuklarının tekrar okula dönmesi için köy köy dolaşan Muş Merkez Yatılı İlköğretim Bölge Okulu müdiresi Melahat Aydın’ın hikâyesini yayınlamıştık. Programdan sonra İzmir’de bulunan Uzun Kampı müdürü Melahat Aydın’ı aradı ve 7 öğrencisini yaz ayında İzmir’deki Uzun Kampı’nda bir hafta boyunca burslu olarak ağırlamak istediklerini ilettiler. Böylece sadece Fark Yaratın’ımızın değil, onun etkilediği insanların da hayatı değişmiş oldu.

Amacımız, videoları izleyen insanlara toplumsal konularda farkındalık kazandırmak, onları daha duyarlı ve aktif vatandaş olmaları konusunda teşvik etmek ve videoları paylaşma konusunda motive ederek daha fazla insana ulaşmak... Öte yandan projemizle ulaştığımız kişi sayısının yanı sıra yarattığımız etki de bizim için son derece önemli. Projemizin geniş kitlelere ulaşarak yayılacağına ve toplumsal gelişme adına çok önemli bir adım olduğuna yürekten inanıyoruz.

Konuyla ilgili videolara aşağıdaki adreslerden ulaşabilirsiniz.
www.farkyaratınlar.org
www.sabancıvakfı.org
www.facebook.com/FarkYaratınlar
www.twitter.com/FarkYaratınlar
www.youtube.com/user/turkeychangemakers
www.radikal.com.tr
www.hurriyet.com.tr
www.hurriyetdailynews.com

Bilişimde başarılı inovasyonlarla ödüller aldık

ama...

Devletin inovasyon desteklerini genelde “iyi ve anlamlı bir seviyede” bulan yetkililer, mevcut potansiyeli değerlendirecek cesur adımlar atılması ve “içselleştirilen” desteklerin, daha ileriye taşınıp yaygınlaştırılmasını istiyor.

Aslıhan Bozkurt

Bilişim Dergisi olarak Mart sayımızda, ülkemizdeki kimi teknoparklarda, geçen yıl geliştirilip bilişim sektöründe uygulamaya konulan “inovasyon/yenilikçi” bazı projelerine yer verdik. Sayfalarımızda, “bir ülkede sürdürülebilir büyüme, refah ve istihdamın sağlanması için çok önemli ve tek çözüm” olarak görülen inovasyona örnek gösterilen bu projelerin, ne zaman başladığı, bütçe-maliyeti, amacı, içeriği, hedefi, yarattığı katma değer, farklılığı-özelliği-önemi, topluma katkısı ve kazandırdıklarını yansıtmaya çalıştık. Bunun için başta ODTÜ, Hacettepe, Bilkent Cyberpark ve İTÜ ARI teknokentleri yetkililerinden yardım aldık. Yetkililerin bildirdikleri şirketlerden Etiya, DİVİT, Mantis, Minder, Mobiliz, Natek, Valensas ve Viavis gönderdiğimiz soruları yanıtlarak ya da projelerini anlatarak dosya sayfalarımızda proje ve görüşlerini okurlarımızla paylaştılar. Etiya, Telaura CRM Suite; DİVİT, Entegre Taşıt Tanıma; Mantis ise Sakuwassa projelerini; Minder, Mindolog adı verilen Beyin Bilgisayar Arayüz Aletleri Kullanarak Psikolojik Rehabilitasyon ve Karar Destek; Mobiliz, Araç Takip ve Filo Yönetim; Natek, Erişim Kontrol sistemlerini; Valensas, Yemeksepeti iPhone; Viavis de Damar Ekranı Projesi’ni tanıttı. Şirket yetkililerinin bizlerle paylaştığı teknoparklarımızda 2011’de geliştirilen inovasyon projelerini alfabetik sıra ile yansıtıyoruz.

Türkiye, yenilikçi düşünce açısından çok büyük potansiyel taşıyor

Teknoparklarda bilişim alanında inovasyon gerçekleştirip dosya çalışmamıza katkı veren “başarılı/ödüllü” proje yöneticileri, devletin inovasyon desteklerinin genel olarak iyi ve “anlamlı bir seviyede” bulurken şirketlerin desteklenmesinde son yıllarda epeyce yol alındığının altını çiziyor. Türkiye’nin yenilikçi düşünce açısından çok büyük potansiyel taşıdığına inanan yetkililer, bu potansiyelin değerlendirilmesi için daha cesur adımlar atılması, desteklerin danışmanlık hizmetleriyle yaygınlaştırılıp daha ileriye taşınması gerektiğinde hemfikir. Hükümetin teşvik, destek ve yol göstericiliğine ihtiyaç duyulduğuna işaret edilirken özgün teknoloji ve uygulamaların geliştirilmesi için de kaynak harcanması isteniyor. Ayrıca teşviklerin, sadece ilgili devlet kurumlarının ve akademisyenlerin değerlendirmesiyle değil, sanayi ve teknoparkların da yer alacağı daha geniş katılımlı kurullar tarafından değerlendirilmesi ve daha esnek bir şekilde kullanılması öneriliyor. En üst düzeyde sürekli olarak teknoloji üretme kararlılığının ifade edilmesi, bu yönde politikalar geliştirilmesi; üniversitelerdeki bilgi birikiminin, teknolojiye dönüştürülmesi; teknoloji geliştiren şirketlerin yatırımlarını arttıracak mekanizmaların oluşturulması; kaynak, olanak ve eksikliklerin rasyonel şekilde değerlendirilerek uygun stratejiler geliştirilmesi gerektiği vurgulanıyor.

ODTÜ-KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezi'nde faaliyette bulunan Minder Bilişim kurucularından Ahmet Engin Bayrak, genç ve eğitilmiş nüfusun nedeniyle inovasyona hazır olan bir toplum olduğumuzu düşünüyor. Teknoloji ve inovasyonu destekleyen hükümetin bu desteğini tüm üniversitelere aktarmasını bekleyen Bayrak, yazılım teknolojilerindeki mevcut yetenek ve eğilimleri dünyaya öncü olabilme fırsatı olarak görüyor.

ODTÜ Teknokent'te faaliyet gösteren damarları kızılötesi ışınlarla çok net, üç boyutlu ve renkli görüntüleyen Viavis'ten Emre Yılmaz, ülkemizin yenilikçi düşünce açısından çok büyük potansiyel taşıdığını ancak bu potansiyelin değerlendirilmesi için daha cesur adımlar atılması gerektiğini belirtiyor. İTÜ ARI Teknokent'te plaka, marka, tip ve hızı tanıyabilen ilk sistemi geliştiren Dijital Video ve İmge Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (DIVİT) ortağı ve Genel Müdürü Prof. Dr. Muhittin Gökmen, teknoloji üretiminin Türkiye için yaşamsal bir öneme sahip olduğunun altını çiziyor.

Türkiye'nin bir yol ayrımında bulunduğu işaret eden Gökmen, "Öncelikle teknolojiyi kendimiz üretmek zorunda olduğumuzu anlamamız, içselleştirmemiz, yaygınlaştırmamız, bunun toplum olarak en öncelikli konularımızdan biri olduğunu sürekli vurgulamamız gerekiyor" diyor. Hacettepe Üniversitesi Teknokent'te geliştirdikleri "akıllı bir sanal dedektif" olan Sakuwassa Projesi hakkında bilgi veren Mantis Yazılım Danışmanlık Ltd. Şti. ortaklarından Prof. Dr. Hayri Sever, üretim sonrasında, ürünleştirme, iş geliştirme, tanıtım ve satış giderleri desteklenmediği için iç kaynaklara çözüm bulmak zorunda kalındığını belirtti. Sever, bu tür Ar-Ge projelerinin, ürünleşip sahada kullanılması için hükümetin, Teknokent kapsamında faaliyetlerini yürüten yazılım şirketlerine farklı destek platformları oluşturması gerektiğini düşünüyor. Bilkent Cyberpark Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde GPS uydularıyla 7 gün 24 saat sistematik bir şekilde araçları izleyip

kontrol eden sistemi üreten Mobiliz Bilgi ve İletişim Teknolojileri A.Ş. Genel Müdürü Levent Aydoğan ve Genel Koordinatörü Adil Masaracioğlu, özellikle teknoloji ve ürünlerin dünya pazarlarına sunulabilmesi için hükümetin teşvik, destek ve yol göstericiliğine sektörün ihtiyacı olduğuna dikkat çektiler. Hacettepe Üniversitesi Teknokent'te, ilk milli bilişim güvenliği yazılımı paketini geliştiren Natek Bilişim, Bilgisayar, Eğitim, Danışmanlık Tic. San. Ltd. Şti. yetkilileri, inovasyonun gelişmesi için destek mekanizmaları daha etkin hale getirilip miktarı arttırılması, doğru bir denetim ve kontrol mekanizmasının kurulmasını istediler.

Yemeksepeti iPhone ile mobil platformda yemek siparişini gerçekleştiren Valensas Teknoloji Hizmetleri A.Ş. kurucuları Akın İdil ve Bilge Algül, yenilikçi projelerde temel sıkıntıların başında istihdam, uzman ekip ve eğitimin geldiğini vurguladılar.

İnovasyon, ayakta kalabilmenin ön şartlarından

Latince bir sözcük olan "innovatus"tan türetilen inovasyon, "toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması" anlamı taşıyor. Başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, pek çok ülkede önemi anlaşılan, devlet politikalarının odağı haline gelen inovasyon, günümüzün hızla değişen rekabet ortamında ayakta kalabilmenin ön şartlarından biri.

Günümüzde özellikle uluslararası arenada var olmak isteyen şirketler, ürün, hizmet ve üretim yöntemlerini sürekli değiştirme ve yenilemek zorunda. İşte bu değiştirme ve yenileme işlemi de "inovasyon" olarak adlandırılıyor. İnovasyon aynı zamanda, yeni veya iyileştirilmiş ürün, hizmet veya üretim yöntemi geliştirme ve bunu ticari gelir elde edecek hale getirmek için yürütülen tüm süreçleri de kapsıyor. Yeni veya iyileştirilmiş ürün, hizmet veya üretim yöntemi geliştirme, yeni düşüncelerden doğduğundan inovasyonda süreklilik, yeni fikir ve kavramlar hep önem taşıyor.

Avrupa'nın inovasyon liderleri

Avrupa Komisyonu'nun yayımladığı raporda Türkiye, en az yenilikçi ülkeler sınıfında yer aldı.

Avrupa Komisyonu'nun yılda bir kez yayımladığı İnovasyon Birliği Skorbord isimli raporu, 2011 yılında Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin Ar-Ge ve inovasyon performansını gösteriyor. Rapora göre, 2011'de kimi ülkelerin Ar-Ge harcamalarının önemli ölçüde azalttığı, kimilerinin de tam gaz inovasyona yatırım yaptığı görülüyor. 34 Avrupa ülkesinin incelendiği araştırmada, 16 ülkenin Ar-Ge ve inovasyon karnesinin, AB ortalamasını tutturduğu veya daha yüksek olduğu görülüyor. Ülkelerin inovasyon performansını ölçümlemek üzere yapılan araştırmada, insan kaynağı yatırımdan, girişimcilik ve entelektüel sermayeyi desteklemeye kadar pek çok gösterge dikkate alınıyor.

İnovasyon karnesi AB ortalamasından yüksek olan ülkeler, inovasyon liderleri olarak raporda yer alırken, Türkiye ve Bulgaristan gibi inovasyon notu, AB ortalamasından çok düşük olan ülkeler "mütevazı ölçüde yenilikçi ülkeler" sınıfında yer alıyor.

Ar-Ge ve inovasyonda AB ortalamasını yakalayan ülkeler; Estonya, Güney Kıbrıs, Slovenya, Fransa, İrlanda, Luxemburg, Avusturya, Hollanda, İzlanda, İngiltere ve Belçika. Ar-Ge ve inovasyon notu AB ortalamasından yüksek olan inovatif ülkeler; Almanya, Danimarka, İsveç ve Finlandiya.

Türkiye, Bulgaristan, Romanya ve Litvanya gibi ülkeler, yenilikçi performansı AB ortalamasından çok düşük olan ülkeler kategorisinde yer alırken, İspanya, İtalya, Macaristan ve Yunanistan gibi işsizliğin yoğun olduğu ve krizin çarpıcı bir biçimde etkilerini gösterdiği diğer AB ülkeleri de AB ortalamasından düşük olan ülkeler kategorisinde yer alıyor.

Bilgisayara iletilen beyin dalgalarıyla, psikolojik hastalıklara rehabilitasyon

Ükemizde faaliyet gösteren teknoparklarda 2011’de geliştirip bilişim sektöründe uygulamaya konulan “ödüllü/başarılı” projeleri tanıtmayı amaçladığımız “Dosya” sayfalarımıza, Minder Bilişim adına Ahmet Engin Bayrak, sorularımızı yanıtlarak katkı verdi. ODTÜ-KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezi’nde faaliyet gösteren Minder Bilişim, bilişsel bilimler, yapay zekâ ve makine öğrenme ile ilgili yazılım mimarileri projeleri üzerine çalışıyor. Şirket, 20 Kasım 2009’da kuruldu. Akademik bilgi ve deneyiminin yanında sahip olduğu teknolojik yetkinliği insanlık için pratik yarara dönüştüren Minder Bilişim, 2009’da ODTÜ Yeni İşler Yeni Fikirler Yarışması En iyi Teknoloji Fikri, TÜBİTAK Teknogirişim Desteği ile 2010’da TÜBİTAK KOBİ AR-GE Desteği ödül ve desteği kazandı. Minder Bilişim’in proje portföyünde yer alan projeler şunlar: Yüz ifadeleri ile bilgisayar kontrolü (Mimik Projesi); Beyin dalgaları ile bilgisayara komut verme ve akıllı kontrol sistemleri (P300 Projesi); Yüz ifadeleri ve beyin dalgaları ile oynanan oyunlar; Beyin dalgaları temelli beynin 3D görüntü oluşumu ve yorumlanması (Kahin Projesi); Nöropazarlama; Duygu temelli bilgisayar programları (Affective Computing); Beyin Dalgaları ve Yüz İfadeleri ile Mobil ve Tablet Kontrolü.

İnsanların beyin dalgaları sinyallerini işleyen sistemler geliştiren Minder Bilişim, psikolojik tedavide EEG ile ilgili bozuklukların teşhisine destek olup rehabilitasyonunu kolaylaştıran projesini Mayıs’ta tamamlayacak.

–“Beyin Bilgisayar Arayüz Aletleri Kullanarak Psikolojik Rehabilitasyon ve Karar Destek Sistemi” projesi, hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman geliştirildi/başlatıldı? Tam olarak adı, amacı ve hedefiniz neydi? Bütçe/maliyeti nedir? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Proje kapsamında neler yapıldı, şu anda hangi aşama? Geliştirilen çözüm/ürün, piyasada satışa sunuldu mu, ne kadar/kaç tane satıldı? Nasıl bir katma değer yaratıldı?

-Kısaca Mindolog adını verdiğimiz “Beyin Bilgisayar Arayüz Aletleri Kullanarak Psikolojik Rehabilitasyon ve Karar Destek Sistemi” projesi, Minder Bilişim tarafından 2010 yılının Kasım ayında başlatıldı. Her geçen gün teknolojik açıdan

gelişen ve yetenekleri artan beyin bilgisayar arayüzü (BBA) aletleri sayesinde insanların beyin dalgaları (Elektroensefalografi -EEG sinyalleri) bilgisayara kolaylıkla iletebiliyor.

Minder Bilişim olarak, bilgisayara ilgili donanımlarla iletilen EEG sinyallerini işleyen sistemler geliştiren bir yazılım ve entegrasyon firmasıyız.

Proje, psikolojik tedavide EEG ile ilgili bozuklukların teşhisinde destek olmak ve neuro-feedback yöntemi ile uygulanacak seanslarla ilgili hastalıkların rehabilitasyonunu kolaylaştırmayı amaçlıyor. Bütçesi yaklaşık 400 bin TL olan proje. 2012’nin Mayıs ayında tamamlanacak. Yazılım kısmı tamamlanan projede, sistemde kullanıcı testleri ve veri toplama aşamasına gelindi. Henüz net satış olmamakla birlikte birçok psikolojik tedavi merkezi ile öngörüşme yapıldı.

- Aldığınız bir ödül var mı? Projenizin içeriği, yarattığı katma değer, farklılığı-özelliği-önemi, topluma katkısı ve kazandırdıklarını açıklar mısınız?

-Projemiz, TÜBİTAK’ın yenilikçi ve teknolojik katma değeri yüksek projeler için sağladığı 1507 Ar-Ge desteğini almaya hak kazandı. Tamamı Türk mühendislerin geliştirdiği milli bir yazılım sistemi ortaya konulurken proje ile teknolojik yetkinliği artırılmış iş gücü oluşturuldu. Bu iş gücü ve ürünün uluslararası bir değer yaratarak ülkeye kazanımları olması hedefleniyor.

- Projeniz için kullanılan donanım/ yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Proje kapsamında kaç kişi görev yapıyor?

-Projede aktif olarak 4 bilgisayar mühendisi çalışıyor. Hepsi ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği mezunu olan ekipten, 1’i Bilgisayar Mühendisliği’nde doktora, 1’i Bilişsel Bilimler’de doktora ve 1’i Bilişsel Bilimler’de master çalışmalarına devam ediyor. Aynı zamanda farklı üniversitelerden hocalarla danışmanlık çalışması yürütülüyor.

-Ülkemizin “İnovasyon” alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz?

İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslar arası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet’ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-Genç ve eğitimli nüfusun yüksek boyutta olması nedeniyle inovasyon için hazır olan bir toplum olduğumuzu düşünüyoruz. Eğitim kalitesinin her üniversitede artırılması ile bu potansiyelin uluslar arası arenadan pay alması mümkün olacaktır. Teknolojiyi ve inovasyonu desteklemekte olan hükümetin bu desteğini tüm ülke genelindeki üniversiteler seviyesine de aktarmasını bekliyoruz. Yazılım teknolojilerindeki mevcut yetenek ve eğilimleri gördükçe gelecekte bu alanda dünyaya öncü olabilme fırsatını görüyoruz.

-Çalışmalarınız kapsamında kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

- TÜBİTAK dışında yardım, destek ve sponsorluk almıyoruz.

Damar Ekranı Projesi'nde damarlar, net, üç boyutlu ve renkli görüntüleniyor

ODTÜ Teknokent'te faaliyet gösteren "Kaleidoscope" isimli grup üyelerinden Emre Yılmaz, Dosya sayfalarımız için, özel tekniklerle deri yokmuş gibi tüm damarlanmaların derinliği de dahil tüm yönüyle çok net olarak üç boyutlu ve renkli olarak görüntüleyebildikleri projelerini anlattı. Deri üzerinden doku ve damarların, kızılötesi ışınlarla görüntüleyip üç boyutlu dijital gözlüklere aktaran teknoloji, kanama durumunda bile damarları çok net görüntüleyebiliyor.

Gerekli sermayeyi bulduktan sonra bu görüntüleri küçülterek ekipman üretmeyi hedefleyen ekip, el, bilek ve parmakta kılcal olmayan damar yapısı parmak izi gibi kişiye özel bir biometrik ayırıcı olan damar izi üzerine de çalışıyor.

Viavis'in sunduğu çözüm, acil durumlarda damarın bulunması için, deri üzerinden doku ve damarları, kızılötesi ışınlarla görüntüleyip üç boyutlu dijital gözlüklere aktarıyor.

- “Damar Ekranı” Projesi, hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman geliştirildi/başlatıldı? Tam olarak adı, amacı ve hedefiniz neydi? Bütçe/maliyeti nedir? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Proje kapsamında neler yapıldı, şu anda hangi aşama? Geliştirilen çözüm/ürün, piyasada satışa sunuldu mu, ne kadar/kaç tane satıldı? Nasıl bir katma değer yaratıldı?

-Damar ekranı, kan alımı ya da intravenöz tedavi (IV tedavi, sıvı maddenin doğrudan damar yoluyla verildiği) sırasında damarın bulunamamasına bağlı olarak karşılaşılan sorunların aşılması için geliştirilmiş bir proje. Sağlıklı yetişkin bireylerde her üç ilk denemenin birinde damar bulunamıyor. Mevcut uygulamada, damarın bulunamadığı durumlarda işlem tekrarlanıyor, hastanın kolları birden fazla kez deliniyor ve morluklar oluşuyor. Bu oran, onkoloji ve pediatri hastalarında çok daha yüksek. Sağlık hizmetinin kalitesinin arttırması yanında geliştirdiğimiz alet, acil durumlarda damar bulunmasını sağlarken yanlış enjeksiyonun önüne geçmesi açısından da bazı durumlarda hayati önem taşıyor. Derinin bir santimetre kadar altında olan kan damarlarını görebilecek bir kamera sistemi geliştirmeyi amaçlıyoruz. Bunun yapılabilir olduğunu gösteren bir deney düzeneğimiz ve bu düzeneikle aldığımız görüntüler mevcut.

Bu noktada yapmamız gereken bu deney düzeneğini bütün insanlarda çalışan stabil bir prototip haline getirmek ve daha sonra bu prototiplerle geniş çaplı testler gerçekleştirmek. Bu testler gerçekleştirilirken sağlık profesyonellerinin tavsiyeleri ile ürünün tasarımı da kesinleştirilecek.

Ayrıca bu temel teknolojiyi kullanarak çeşitli hastalıkların tanısına ve takibine yardımcı olacak yazılımlar, kan damarlarının biyometriğinden yararlanan kimlik tanıma sistemleri geliştirilebilir.

- Aldığınız bir ödül var mı? Projenizin içeriği, yarattığı katma değer, farklılığı-özelliliği-önemi, topluma katkısı ve kazandırdıklarını açıklar mısınız?

-ODTÜ Teknokent'in Elginkan Vakfı ile birlikte düzenlediği Yeni Fikirler Yeni İşler (YFYİ) yarışmasında “Genel Kategori” ve “Bilişim ve Telekomünikasyon Kategorisi” olmak üzere yarıştığımız iki kategoride de büyük ödülü kazandık. Ayrıca bu yarışmanın sponsorlarından olan Intel tarafından Berkeley, California’da düzenlenen Intel Global Challenge isimli yarışmaya gönderildik. Bu yarışmada da 22 ülkeden gelen 28 proje arasından finale kalan 8 projeden biri olma başarısını gösterdik.

Projemizin yeni nesil tıbbi görüntüleme cihazları konusunda ülkemize bir bakış açısı kazandıracağını düşünüyoruz. Bu tür kolay kullanılan ve pahalı olmayan sayısal görüntüleme teknikleri ve bunların üzerinde çalışabilecek yazılımların yaygınlaşmasının, tetkik ve takip konusunda heyecan verici değişiklikler yaratacağına inanıyoruz. Özellikle uzaktan sağlık (tele-medicine) ve evde bakım uygulamaları için projemizde üretilen bilginin değerli bir başlangıç noktası olacağına dikkat çekmek istiyoruz.

- Projeniz için kullanılan donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Proje kapsamında kaç kişi görev yapıyor?

-Çalışmalarımızı 7 kişilik bir ekiple sürdürüyoruz. Ekibimiz, tamamı farklı dönemlerde aynı liseden mezun, ulusal ve uluslararası proje yarışmaları ve bilim olimpiyatlarında yarışmış, ülkemizi temsil etmiş kişilerden oluşuyor. Aynı zamanda yine ekipte yer alan üyelerin tamamı ÖSYM tarafından düzenlenen sınavlarda en az bir kere ilk 100’e girmiş. Proje ekibinde, iki elektrik-elektronik mühendisi, bir makine mühendisi, bir bilgisayar mühendisi, bir kimya mühendisi, bir fizikçi ve bir tıp doktoru yer alıyor. Proje kapsamında öncelikle görüntüyü alacak opto-

elektronik sistemin nihai tasarımı gerçekleştirilecek. Sonrasında da bu sistem üzerinde çalışacak görüntü iyileştirme ve tanıma yazılımları geliştirilecek.

- Ülkemizin “İnovasyon” alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslararası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet’ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-Ülkemizin yenilikçi düşünce açısından çok büyük potansiyel taşıdığı düşünüyoruz. Ancak bu potansiyelin değerlendirilmesi için daha cesur adımlar atılması gerekiyor. Ülkemizde birkaç tane çok başarılı örnek dışında Ar-Ge çalışmaları daha çok başarılı yeni fikirlerin yerleştirilmesi şeklinde daha çok ürün odaklı gerçekleşiyor. Bunun yanında daha fazla sayıda, başarısız olmayı da göze alır şekilde özgün teknolojilerin ve uygulamaların geliştirilmesi için de kaynak harcanmasının zorunluluk olduğunun farkındayız.

Devletin inovasyon destekleri şu anda anlamlı bir seviyede. Tabi bununla yetinmeden desteklerin daha ileriye taşınmasına devam edilmeli. Ayrıca sağlanan bu teşviklerin, sadece ilgili devlet kurumlarının ve akademisyenlerin değerlendirilmesine göre değil, sanayi ve teknoparkların da yer alacağı daha geniş katılımlı kurullar tarafından değerlendirilmesi ve daha esnek bir şekilde kullanılması gerektiğini düşünüyoruz. Son olarak, finansal kaynak sağlayan kurumların destekledikleri projelere tecrübeli profesyoneller tarafından gerekli danışmanlık hizmetlerinin de sağlanmasına aracılık edebilmesinin de önemli olduğu kanısındayız.

- Çalışmalarınız kapsamında kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

-ODTÜ Teknokent bize her alanda yardımlarını sunuyor. Yeni olduğumuz bir alanda bize değerli bir habitat sağlamanın yanı sıra bizi sürekli eğitip destekliyorlar. Ayrıca KOSGEB tarafından verilen “Ar-Ge ve İnovasyon Desteği”ni de almaya hak kazandık. Bu da başlangıç seviyesinde önemli bir ekonomik kaynak sağlayacak.

Entegre Taşıt Tanıma Projesi, plaka, marka, tip ve hızı tanıyabilen ilk sistem

DİVİT'in geliştirdiği yerli proje, tek kamera kullanılarak alınan görüntülerden trafikteki araçların plaka, marka, renk, tip ve hızlarını otomatik olarak tanıyor.

Türkiye'deki teknoparklarda 2011'de geliştirip bilişim sektöründe uygulamaya konulan "ödüllü/başarılı" projeleri tanıtmayı amaçladığımız "Dosya" sayfalarımızda, Dijital Video ve İmge Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (DİVİT) ortağı ve Genel Müdürü Prof. Dr. Muhittin Gökmen de, geliştirdikleri "Entegre Taşıt Tanıma (ETT) Projesi'ni tanıttı. İTÜ'de oluşmuş akademik birikimi endüstriye aktarıp ülke kalkınmasında en önemli gereklerden biri olan üniversite-sanayi işbirliğine yeni bir boyut kazandırmayı hedefleyen DİVİT, fiyat ve kalite açısından dünya çapında rekabet edebilecek çözüm ve ürünler ortaya çıkarıp

görüntü-video-ses işleme ve yönetim yazılımları alanında faaliyetlerde bulunuyor.

2004'te İTÜ ARI Teknokent'te tümüyle akademisyenlerin katılımıyla kurulan ilk Ar-Ge şirketi olan DİVİT, yeni ürün geliştirmeye odaklanırken kuruluş felsefesi olarak da, birçok firma tarafından yapılabilecek ürünler yerine, ortaklarının akademik çalışmalarından kaynaklanan, gerçekleştirilebilmesi için ileri düzeyde bilgi birikimi gereken, katma değeri yüksek yenilikçi ürünlerin geliştirilmesini amaçlıyor. Yüksek yerli teknolojileri geliştirmeye odaklanan DİVİT, geliştirdiği Plaka Tanıma Sistemi (PTS), entegre taşıt tanıma (ETT) ve halen çalışmaları yürütülen yüz tanıma konularında elde ettiği araştırma sonuçlarını teknolojik ürünlere dönüştürme yeteneğine sahip olduğunu kanıtladı.

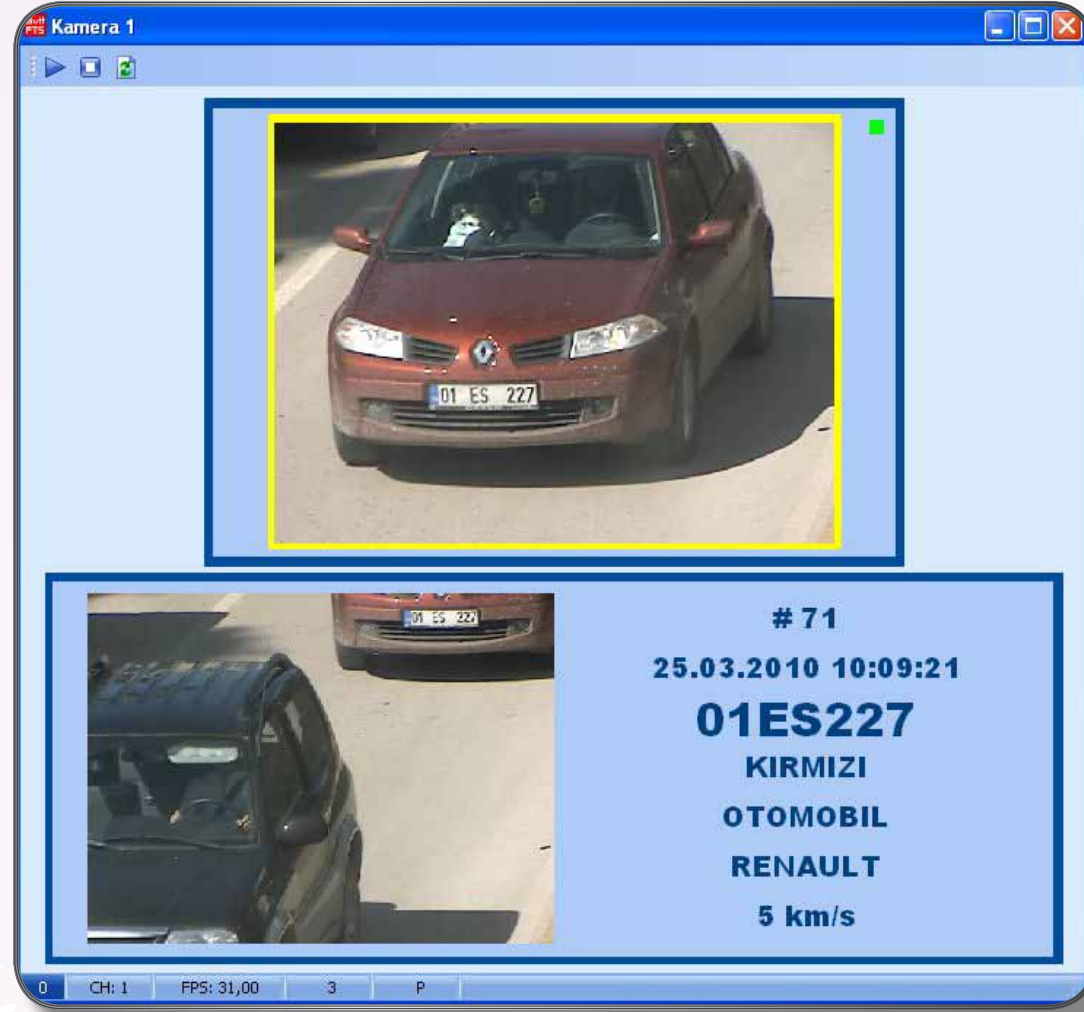

-Şirketiniz DİVİT'in geliştirdiği "Entegre Taşıt Tanıma (ETT) projesi, hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman geliştirildi/başlatıldı? Tam olarak adı, amacı ve hedefiniz neydi? Bütçe/maliyeti nedir? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Proje kapsamında neler yapıldı, şu anda hangi aşamada? Geliştirilen çözüm/ürün, piyasada satışa sunuldu mu, ne kadar/kaç tane satıldı? Nasıl bir katma değer yaratıldı?

-Video kameralar yardımıyla alınan görüntülerden araç plakalarının tanınması tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli uygulama alanları buluyor. Plaka tanıma projeleri, yasaların uygulanması, suçluların yakalanması, trafik kurallarına uyulmasının yaygınlaştırılması ve toplum güvenliği açısından büyük öneme sahip. Şehir içi yollarda, otoyollarda aranan araçların veya kural ihlali yapan araçların polis yardımı gerekmeksizin otomatik olarak saptanması giderek önem kazanıyor. Trafik kazalarının çok yüksek oranda can ve mal kaybına neden olduğu ülkemizde, kural ihlallerinin otomatik olarak saptanması, caydırıcı olurken kazaların azaltılması yönünde en etkili uygulamalar arasında yer alıyor. Yine çalıntı veya herhangi bir suçla ilişkili oldukları için aranan araçların hızla bulunması, plaka tanıma sistemlerinin, araçların plakalarını otomatik olarak okumaları ve suçlu araçlar veritabanındaki plakalar ile karşılaştırılmaları ile mümkün oluyor. Bu tür şehir güvenlik sistemlerine ek olarak plaka tanıma sistemleri, site, alışveriş merkezleri, havaalanları ve otoparklar gibi mekânlara araç giriş çıkışlarının denetlenmesi, ücretlendirilmesi ve yönetimi açısından oldukça kolay kullanımlı, düşük maliyetli çözüm sunuyor. Divit firması olarak geliştirdiğimiz plaka tanıma sistemi, halen ülkemizin en başarılı yerli plaka tanıma sistemi olma özelliği taşıyor. Sözünü ettiğimiz uygulamalarda, aranan ya da

ilgilenilen aracın tanınması, aracın plakasının tanınması sayesinde gerçekleştiriliyor. Gerçekten de plaka, aracı tek ve yanılgıya neden olmadan tanımlanıyor. Fakat yalnızca plakaya dayanarak aracın tanınması, plakanın kolayca çıkarılıp değiştirilebilmesinden dolayı bazı uygulamalarda yetersiz kalıyor. Bu nedenle aracın plakasından bağımsız olarak, aracın markası, modeli, türü, rengi gibi kimlik bilgilerinin de video görüntülerinden elde edebilmesi daha etkili bir taşıt tanıma sisteminin geliştirilmesi açısından önem kazanıyor. İşte bu nedenlerle, 2010 yılında başlatılan ve TÜBİTAK TEYDEB tarafından da desteklenen Entegre Taşıt Tanıma (ETT) projemizde, kamera yardımıyla alınan görüntülerden trafikteki araçların plakalarını, markalarını, renklerini, tiplerini ve hızlarını, bilgisayarla görüntü tanıma yöntemlerini kullanarak otomatik olarak tanıyan entegre bir taşıt tanıma sisteminin geliştirilmesini amaçladık. Proje kapsamında, firmamız tarafından daha önce geliştirilen ve tümüyle yerli olan ülkemizin en başarılı plaka tanıma sistemine ek olarak aracın markası (Renault, Ford, Fiat, vs.), rengi (Siyah, beyaz, gri, kırmızı vs), tipi (otomobil, kamyon, kamyonet, TIR, Otobüs, Cip, Ticari araç vs) ve hızını tek bir kameradan elde edilen bilgilerle tanıyabilen bir sistem geliştirdik.

Literatürde bu problemlerin ayrı ayrı çözülmesi konusunda çalışmalar olmasına karşın, tek bir kamera kullanılarak tüm bu tanıma işlemlerinin yapılması dünya ölçeğinde yenidir. Şirket çalışanlarının görüntü işleme, bilgisayarla görme ve örüntü tanıma konularında 20 yılı aşkın bir deneyime sahip olmaları ve firmanın araştırma çalışmalarını başarılı ürünlere dönüştürme konusunda elde ettiği deneyimler sayesinde, ETT projesi öngörülen tanıma performanslarına ulaşarak başarıyla tamamlandı.

Divit ürünleri, MOBESE şehir güvenlik sistemlerinin parçası olarak pek çok ilde, ilçede kullanılıyor. Yakın zamanda Divit PTS ve ETT ürünlerinin kullanıldığı il ve ilçeler arasında Kastamonu, Hatay, Gemlik, Marmaris, Aydın, Kuşadası, Zonguldak, Şırnak, Uşak yer alıyor. Ayrıca Habur, Cilvegözü, Sarp, Hamzabeyli, Kapıkule gümrük kapılarında Divit PTS ürünleri kullanılıyor.

Güvenlik uygulamalarına ek olarak, başta Cumhurbaşkanlığı konutu, Genelkurmay girişi olmak üzere, ülke çapında yüzlerce otopark, site giriş çıkışlarında Divit PTS ve ETT ürünleri bulunuyor. Sabit kameralara ek olarak, hareket halindeki araçlara yerleştirilen kameralarla plaka okumayı ve sorgulama yapabilmeyi sağlayan Gezgin (mobil) uygulamamız da oldukça başarılı şekilde onlarca araçta kullanılıyor. Bu uygulamamız The Economist dergisinin de ilgisini çekti ve derginin Mart 2009 sayısında "Görebilen Makinalar" başlıklı yazıda, dünyadaki önemli uygulamalar arasında firmamız ve ürünlerinden söz edildi.

Divit, katma değeri yüksek yerli teknolojileri geliştirmeye odaklanmış bir inovasyon firmasıdır. Firma ürünlerinin satış, pazarlama, kurulum ve bakımını, ülke sathına yayılmış güvenlik firmaları kanalıyla yapıyor. Şehir MOBESE projeleri için ülke genelinde bir tek Bilge Güvenlik firmasıyla çalışılıyor. 2011 yılında 400 bin TL civarında satış yapılırken 2012 için 1 Milyon TL üzerinde satış yapılması öngörülüyor. Divit ürünlerinin pazardaki başarısı giderek pekişirken bu başarının tetiklediği, özellikle satış ve pazarlamada daha büyük başarılar elde etmek için firmalardan gelen işbirliği ve ortaklık tekliflerini de değerlendiriyoruz.

-Aldığınız bir ödül var mı? Projenizin içeriği, yarattığı katma değer, farklılığı-özellikli-önemi, topluma katkısı ve kazandırdıklarını açıklar mısınız?

-Divit, akademik çalışmaların teknolojik ürünlere dönüştürülmesi amacıyla kurulmuş bir firmadır. Şirketin üç kurucu ortağı Prof. Dr. Muhittin Gökmen, Dr. Abdülkerim Çapar ve araştırma görevlisi Yüksek Mühendis Muhammet Sebul Beratoğlu akademik kökenlidir. Prof. Dr. Gökmen danışmanlığında İTÜ Bilgisayar Mühendisliği programında doktora öğrenimini tamamlayan Çapar'ın tezi, "TTGV Dr. Akın ÇAKMAKCI Üniversite Sanayi İşbirliğinde En Başarılı Tez ve Kuruluş Ödülü" ile ödüllendirildi. Tez sahibi Dr. Çapar'a, tez danışmanı Prof. Dr. Gökmen'e ve tezin uygulandığı firma olan Divit'e ödülleri, 19 Nisan 2012'de Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'nda (TTGV) yapılacak törende verilecek. Ödülle ilgili daha ayrıntılı bilgi, <http://tezodulu.ttgvt.org.tr/tr/Kazananlar> bağlantısında bulunuyor. Ülkemizde teknoloji geliştiren firmaların desteklenmesi konusunda çok emek vermiş, değerli katkılarda bulunmuş olan Dr. Akın Çakmakçı adına verilen bu ödülle onurlandırılmaktan büyük bir gurur duyuyoruz. Divit olarak bizi gururlandıran diğer bir olay

da, dünyaca ünlü The Economist dergisinin Mart 2009 sayısında, dünyada bilgisayarla görme alanında yapılan ilginç çalışmaların aktarıldığı yazıda Divit ürünlerine atıfta bulunulması oldu. Ülkemizin, teknoloji geliştirme konusunda epeyce yol katedmiş olan ABD, Japonya, İngiltere, Kanada, İsrail gibi ülkelerin yanında ileri teknoloji geliştiren ülke olarak anılmasını sağlamış bulunuyoruz. ETT Projesi'nde dünya ölçeğinde yeni bir ürün geliştirilmesini hedefledik. Projede hedeflenen entegre araç tanıma sistemi, gerek ülkemizde gerekse dünyada plakayı, markayı, tipi ve hızı tek bir kamera ile tanıyabilen ilk sistemdir. Birbirleriyle çelişen kamera konumlandırmayı gerektiren entegre sistemin başarılmasıyla aracın plakasına ek olarak, markası, tipi ve rengini kullanarak sorgulama yapabilmek mümkün. Böylelikle hem sistemin kullanım alanı hem de güvenilirliği artıyor. Örneğin yalnızca plaka tanımayla dayalı bir geçiş kontrolünde araç plakasının başka bir araca takılması ile sistem yanıltılabilirken, entegre sistemde aracın markası rengi gibi diğer özellikler de tanımadaki kullanıldığı için bu durumların saptanması mümkün olabiliyor. Yine OGS gibi kontrol noktalarında plakayı gizleyerek kaçak geçiş yapılması durumunda, aracın markası rengi tipi gibi diğer özellikleri de kullanılarak araç belirlenebiliyor. Sağladığı

bu avantajları nedeniyle, ülkemizde ve yurt dışında halen kullanılan plaka tanıma sistemlerinin zamanla ETT'ye dönüşeceğini umuyoruz. Yeni kurulan MOBESE sistemlerinde plaka tanımanın yanı sıra marka, model ve türün de tanınmasına olan talep giderek artıyor.

ETT kapsamında geliştirilen sistemin yalnızca ülkemizde değil tüm dünya pazarlarında kullanım alanları bulunuyor. Kanımızca, gerek mevcut plaka tanıma sisteminin gerekse entegre taşıt tanıma sisteminin ülkemizdeki trafik güzergâhlarında yaygın kullanılması, artık kangren haline gelen trafik kazalarının azaltılması/önlenmesi doğrultusunda oldukça önemli bir araç olacak. Şehir genelinde kurulacak ETT temelli sistemler sayesinde araçların belli güzergâhları ne kadar zamanda kateddikleri saptanarak, araç trafiği daha etkin bir şekilde yönetilebilecek, akıllı trafik yönetim sistemleriyle şehiriçi trafik tıkanıklığı bir ölçüde giderilebilecek.

-Projeniz için kullanılan donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Proje kapsamında kaç kişi görev yapıyor?

-Divit firması, akademisyenler tarafından kurulmuş olan yenilikçi, buluşa odaklı bir inovasyon firmasıdır. Firmamız, bilimsel araştırma sonuçlarını teknolojik ürünlere dönüştürme konusunda oldukça deneyimli ve başarılı. Firma ürünleri olan plaka tanıma ve ETT yazılımı, plaka yerini bulmaktan karakter tanımaya, marka, model, renk tanımaya kadar tüm yazılım, tamamen firmamız tarafından geliştirildi.

Geliştirilen ETT yazılımı genel amaçlı bilgisayarlar üzerinde çalışıyor. Yazılımın akıllı kameralar üzerinde gömülü sistem olarak kullanılabilmesi için çalışmalarımız sürüyor. Firmamızda, 3 kurucu ortağın dışında, 2 bilgisayar mühendisi ve bir işletme mezunu olmak üzere 3 kişi daha çalışıyor.

-Ülkemizin "İnovasyon" alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslar arası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet'ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-Teknoloji üretiminin ülkemiz için yaşamsal bir öneme sahip olduğunu düşünüyoruz. Şu an bir yol ayrımındayız: Ya teknoloji üreten ülkeler sınıfında yer alıp bunun sağladığı refah ve zenginliği paylaşacağız, ya da teknoloji tüketicisi olarak tüm ürettiğimizi bu teknolojiyi satın almak için harcayacak, belli periyotlarla yinelenen ekonomik krizlerin girdabında yaşamaya devam edeceğiz. Öncelikle teknolojiyi kendimiz üretmek zorunda olduğumuzu anlamamız, içselleştirmemiz, yaygınlaştırmamız, bunun toplum olarak en öncelikli konularımızdan biri olduğunu sürekli vurgulamamız gerekiyor.

Bu bağlamda yöneticilerimize önemli bir görev düşüyor. En üst düzeyde, teknoloji üretme arzumuzun kararlılığının sürekli dile getirilmesi, bu yönde politikalar geliştirilmesi gerekiyor. Bu ülke ticaret yapmayı Cumhuriyet döneminde öğrendi, daha sonra teknolojiyi alıp satarken, kullanırken bir şeyler eklemeyi, yerelleştirmeyi öğrendik. Hizmet sektörü oluştu, gelişti. Bir sonraki aşamada üretmeyi öğrendik. Özellikle araba ve televizyon üretiminde çok büyük boyutlarda üretim yapabilme kapasitesine ulaştık. Yalnız bunun da katma değerinin düşük olduğunu, asıl önemli olanın tasarımı yapmak olduğunu, ileri teknoloji ürünlerini geliştirmek olduğunu ve marka yaratmanın çok önemli olduğunu anladık. Ülke olarak bu son aşamayı yaşıyoruz. Şu an ülke olarak önümüzdeki sınav, katma değeri yüksek yenilikçi ürün tasarlayabilmek, üretebilmek ve dünya ölçeğinde tanınan markalar oluşturabilmektir. Bunun için öncelikle, toplum olarak bunu yapabileceğimize olan inancın, güvenin sağlanması gerekiyor. Başarı örneklerinin oluşmasının sağlanması, oluştuğunda desteklenmemesi, budanmaması, daha büyük başarılarla ulaşması için desteklenmesi gerekiyor. İnovasyon kültürünün yaygınlaşması için farklı olmaktan korkmayan, sorgulayan, merak eden, fark yaratmaya çalışan gençler yetiştirmeye çalışmalı, eğitim ve öğretimi bu

ilkeler doğrultusunda planlamalıyız. Firmaların desteklenmesi konusunda son yıllarda epeyce yol katedildiği kanısındayız. Özellikle, teknoloji geliştirme bölgeleri ve teknokentlerin oluşumu, bunun çevresinde oluşan destekler bence son 10 yılda bu alanda atılmış en önemli adımların başında geliyor. İTÜ, ODTÜ, Bilkent üniversitelerinin teknokentlerinde biraraya gelen firmalar oldukça önemli çalışmalar yapıyorlar, yakın gelecekte bunun etkileri daha çok hissedilecek. Yine TÜBİTAK TEYDEB kanalıyla yapılan Ar-Ge teşvik destekleri teknoloji geliştirme çabası içinde olan firmalar için en önemli desteği oluşturuyor.

TTGV, KOSGEB, Sanayi Bakanlığı'nın destekleri de önemli destekler arasında yer alıyor. Bu desteklerin artarak yakın gelecekte GSMH'nin en az yüzde1'inin Ar-Ge'ye ayrılmasının sağlanmasının, başarıya ulaşmak için gerekli olduğu kanısındayız.

Ülke olarak elimizdeki kaynakları, olanakları, eksikliklerimizi rasyonel şekilde değerlendirerek kendimize uygun stratejiler geliştirmemiz gerekiyor. Ülkemiz genç bir nüfusa sahip olmasına rağmen, bilişim sektöründe üretken konumda olan gençlerimizin sayısı ne yazık ki fazla değil. Bir tarafta işsiz bekleyen gençler, diğer yanda yetişmiş eleman bulmakta zorlanan bilişim sektörü büyük bir çelişki oluşturuyor. Bu nedenle bir yandan daha çok gencimizi bilişim sektörüne kazandırmanın yollarını ararken, diğer yandan da mevcut az sayıda ama iyi eğitim almış bilgisayar mühendislerinden en iyi şekilde yararlanmanın yollarını bulmalıyız. Dört dörtlük mühendislik eğitimi almış gençleri, bilişim devlerinin ürünlerini pazarlamada kullanmak büyük bir kaynak savurganlığıdır. Bu gençlerimizin teknoloji üreten firmalarda çalışmalarının sağlanması, kendi firmalarını kurmalarının özendirilmesi çok önemli.

Bilişim alanında başarılı olmuş Japonya, İrlanda, Hindistan, Kore gibi ülkelerin modellerini alıp uygulamanın yararlı olacağını sanmıyoruz. Kendi durumumuza uygun stratejilerin geliştirilmesinin en doğru yaklaşım olduğuna inanıyoruz. Örneğin katma değeri görece az emek-yoğun hizmet sektörü veya sermaye-yoğun teknoloji transferi yerine bilgi-odaklı teknolojik ürün geliştirmenin sınırlı kaynaklarımızı en iyi şekilde değerlendirme açısından daha uygun bir strateji olduğu kanısındayız. Doğru strateji benimsenip, başarılı olunduğunda Türkiye modeli yaratılmış olacaktır. Divit olarak bilgiye dayalı katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünleri geliştirerek kendi çapımızda bu amaca destek olma gayreti içindeyiz.

Bu kapsamda hükümetten beklentilerimiz şöyle özetleyebiliriz: Teknoloji üretme konusu en üst düzeyde sıkça dile getirilmeli; GSMH'nin

en az yüzde 1'inin Ar-Ge'ye ayrılması konusunda kararlı olunmalı; ülke gerçeklerine ve çağın gereklerine uygun doğru stratejilerin benimsenmeli ve teşvikler bu yönde kullanılmalı; ülkemizde tasarlanan ve geliştirilen yerli ürünlerin kullanımı özendirilmeli; kamu alımlarında yerli çözümlere öncelik verilmeli; firmaların sürdürülebilir bir gelişme göstermesi için firma desteklerinin sürekliliği sağlanmalı; Bilim ve Teknoloji Bakanlığı'nın etki ve yetkilerinin artırılarak teknoloji üretimi, üniversitelerdeki bilgi birikiminin teknolojiye dönüştürülmesi konusunda daha etkin stratejiler geliştirmesi sağlanmalı; finans çevrelerinin ilgisini teknoloji geliştiren firmalara yönlendirmelerini sağlayacak, teknoloji geliştiren firmalara yatırımların artmasını sağlayacak mekanizmalar oluşturulmalı.

Bilinçli politikalarla doğru stratejilerin saptanması ve doğru adımların atılması durumunda ülke olarak teknoloji geliştirme konusunda başarılı olacağımıza inanıyoruz. Sahip olduğumuz tarihsel bilinç, insan ve maddi kaynaklarımızın başarıya ulaşmak için gerekli koşulları sağlayacağını düşünüyoruz.

-Çalışmalarınız kapsamında kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

-Akademik kökenli bir firma olmamızdan dolayı, bilgi odaklı ürünler geliştirmeye çalışıyoruz. Bilişim sektöründe yaygın olan konular yerine, görüntü işleme, bilgisayarla görme ve örüntü tanıma gibi araştırma konularımızda elde ettiğimiz birikimi teknolojik ürünlere dönüştürmeye, böylece rekabet üstünlüğü elde etmeye gayret ediyoruz.

Bu nedenle, İTÜ'nün sağladığı akademik ortam bizim için oldukça önemli. Ayrıca üniversite kampusunda ARI Teknokent bünyesinde olmak, ihtiyacımız olan atmosferin oluşturulmasında önemli bir yere sahip. Üniversite ve teknokent ortamında yaptığımız araştırma ve geliştirme çalışmalarının sonucunda ürettiğimiz ürünleri, birlikte çalıştığımız güvenlik firmaları kanalıyla pazarlıyoruz. Ülkemizin değişik il ve ilçelerinde ürünlerimizi başarılı bir şekilde kurabilecek, çalıştırabilecek güvenlik firmalarıyla işbirliği yapıyoruz. MOBESE projeleri kapsamında kurulan plaka tanıma sistemleri için ülke genelinde tek bir firmayla, Bilge Güvenlik firmasıyla işbirliği yapıyoruz. ARGE çalışmalarımıza TUBİTAK TEYDEB'den destek alıyoruz. ETT projesini tamamladıktan sonra Taşıt Tanıma ve Video Analizi (TATVAN) projemizi de TEYDEB desteği ile yürütüyoruz. Proje tamamlandığında, plaka, marka, model, tür, renk tanımanın yanı sıra araçların davranışlarını otomatik olarak analiz eden kırmızı ışık ihlali, şerit ihlali vs gibi trafik ihlallerini tespit edebilen sistemi geliştirmiş olacağız.

Mobiliz Araç Takip ve Filo Yönetim Sistemi ile zaman ve yakıttan tasarruf

GPS uyduları ile 7 gün 24 saat sistematik bir şekilde araçların izleyip kontrol edebilen proje, zaman ve yakıttan tasarruf sağlarken trafikteki hareketleri raporlayarak dikkatsiz ve yanlış araç kullanımını da önüyor.

“Dosya” sayfalarımız kapsamında yönelttiğimiz soruları, çalışmalarını Bilkent Cyberpark Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi’nde sürdüren Mobiliz Bilgi ve İletişim Teknolojileri A.Ş., Genel Müdürü Levent Aydoğan ve Genel Koordinatörü Adil Masaracioğlu yanıtladılar. Mobiliz, mobil veri sistemleri sektöründe, telekomünikasyon ve bilişim alanındaki en son teknolojik gelişmelere paralel entegre sistem çözümler ile yeni nesil araç takip ve filo yönetim sistemleri üreten bir Ar-Ge şirketi. Mobiliz tarafından araç takip sistemleri sektöründe müşteri memnuniyetini en üst düzeye çıkarmak ve sürekliliği sağlamak amacıyla kurulan FiloTürk, Türkiye’nin ilk ve tek mobil takip Operatörü. Mobiliz Araç Takip ve Filo Yönetim Sistemi, halen Türkiye’de 100 binin üzerinde araç, on bin müşteri tarafından kullanılıyor.

Mobiliz'in BT temelli projesi, hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman geliştirildi/başlatıldı? Tam olarak adı, amacı ve hedefiniz neydi? Bütçe/maliyeti nedir? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Proje kapsamında neler yapıldı, şu anda hangi aşama? Geliştirilen çözüm/ürün, piyasada satışa sunuldu mu, ne kadar/kaç tane satıldı? Nasıl bir katma değer yaratıldı?

-Mobiliz Bilgi ve İletişim Teknolojileri A.Ş., 2004 yılında mobil veri sistemleri sektöründe entegre sistem çözümleri üretmek amacıyla bu alanda 20 yılın üzerinde deneyime sahip, Levent Aydoğan ve Adil Masaracioğlu tarafından kurulan bir Ar-Ge şirkettir. Mobiliz'in amacı, ülkelerin 10 yıl içerisinde yatırım yapmaya karar verdikleri en kritik 10 teknoloji arasında seçilen telematik alanında uygulamalar geliştiren öncü teknoloji kuruluşu olmak. Mobiliz'in bu amaçla yola çıkarak geliştirdiği ve şu an Türkiye'de 10 bin saygın müşteri tarafından 100 binin üzerinde araçta kullanılmakta olan Mobiliz Araç Takip ve Filo Yönetim Sistemi, telematik başlığı altında değerlendiriliyor. Mobiliz, çözümlerini kendi

kuruluşu olan ve Türkiye'nin ilk ve tek Mobil Takip Operatörü FiloTürk üzerinden kullanıcı kitlelerine ulaştırıyor.

Bilişim teknolojisindeki en son yenilikleri takip ederek, kurum ve kuruluşların verimliliğini, hem lokal hem küresel rekabet güçlerini arttırma yönünde teknolojiler geliştirmeye devam eden Mobiliz, Türkiye'de bu alanda yarattığı ilk'lerle, kısa sürede sektör lideri konumuna yükseldi.

Ar-Ge çalışmalarını, Bilkent Cyberpark Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde sürdüren Mobiliz, Türkiye'nin mobil bilgi iletişimi alanında kaliteli hizmet veren lider ve yenilikçi teknoloji şirketi olma hedefiyle yoluna devam ediyor.

İlk'lerimiz

- Her yerden her zaman erişim olanağı sağlayan web tabanlı sistem
- Gerçek rölanti takibi ve raporlama
- Yazılıma dayalı dahili şok sensörü ile ani kalkış, sert fren, savrulma ve kaza tespiti
- CANbus uygulaması ile araç

bilgisayarından alınan yakıt tüketimi, tank seviyesi, motor devri gibi kritik bilgilerin sistemden izlenmesi

- Akıllı Yol yazılımı ile hız limitini yol tiplerine, meskun mahal, risk bölgesi vb. kriterlere göre adaptif değiştiren izleme ve raporlama sistemi

- Günde 15 milyon üzerinde mesaj işleme kapasitesine sahip Türkiye'deki tek Araç Takip Merkezi

- Web Tabanlı Kişi ve Yük Takip Sistemi
- Hazır Beton Süreç Planlama ve Denetimi ve diğer sektörel çözümler
- Türkiye'nin ilk ve tek Mobil Takip Operatörü ve daha birçok uygulama ilkleri...

-Aldığınız bir ödül var mı? Projenizin içeriği, yarattığı katma değer, farklılığı-özelliği-önemi, topluma katkısı ve kazandırdıklarını açıklar mısınız?

-Mobiliz, "Deloitte Teknoloji Fast50 2009 Programı"nda, 2004-2008 yılları arasında cirosunda kaydettiği yüzde 7225 oranındaki büyüme ile Türkiye 4. sı oldu. 2010 ve 2011 yıllarında da yüksek büyüme hızını sürdürmesi sayesinde yeniden ödüle layık görülerek üst üste 3 yıl Deloitte Fast50'ye girme başarısı gösterdi. Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (EMEA) bölgesinde en hızlı büyüyen 500 teknoloji şirketinin belirlendiği Deloitte Teknoloji Fast500 EMEA 2009 Programı'nda 500 şirket arasında 13. sırada yer alarak büyük bir başarıya imza attı.

Ayrıca her yıl Turkcell tarafından toplam satış adetleri, müşteri memnuniyeti araştırması sonuçları, kurumsallaşma vb. kriterlerle yapılan değerlendirme sonucu, partnerliğe kabul edildiği 2006 yılından beri her yıl üst üste Turkcell GOLD Partner ödülünü alıyoruz. Bir Mobiliz kuruluşu olan FiloTürk ise, 2011 yılında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde AllWorld Network ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı işbirliğinde gerçekleştirilen, yüzlerce firmanın başvuru yaptığı Turkey Fast Growing yarışmasında Türkiye'nin en hızlı büyüyen 25 şirketi arasında yer aldı.

En basit tanımı ile, araçların, GPS uyduları sayesinde 7 gün 24 saat İnternet ortamı üzerinden sistematik bir şekilde takip ve kontrol edilmesi olarak tanımlanan araç takip ve filo yönetim sistemlerinin, hem şirketlere hem de bireylere dönük önemli yararları var. Zaman ve yakıttan tasarruf sağlayan, araçların trafikteki hareketlerini, raporlamalarla ortaya koyarak dikkatsiz ve yanlış araç kullanımını önleyen araç takip sistemleri, hayatın pek çok alanında artı değer yaratıyor.

Çocuğunuzu taşıyan okul servisinin hızının kontrolünden, tükettiğiniz gıdanın taşınırken bozulmadığından emin olabilmeye, konutlarınızın yapımında kullanılan betonun en iyi koşullarda inşaata ulaşmasından, acil durumlarda hastanıza en kısa sürede müdahale edebilmeye kadar toplumun hemen her kesimini ilgilendiren alanlarda kritik yararlar sağlıyor.

Gelişen ve hızlanan teknoloji sayesinde sektör, daha da büyüerek ve diğer ilişkili sektörlerle entegre olarak araç takip kavramının çok ötesine geçecek. Örneğin, güvenlik sektörüyle birlikte "mobil güvenlik" kavramı, çağrı merkezi entegrasyonlu "Saha Gücü Yönetim" sistemlerinin oluşturulması gibi daha pek çok örnek uygulamalar geliştiriliyor.

Küresel pazarlarda olduğu gibi Türkiye'de de son yıllarda yıldızı parlayan sektörlerin arasında yer alan araç takip sektörünün, kriz dönemlerinde bile büyümeyi sürdürmesi, kullanan işletmelere kattığı yararın önemli göstergelerinden birisidir. Özetle daha kat edecek çok yol var ancak araç takip sistemlerinin topluma ve ülke ekonomisine yarattığı artı değerler konusundaki farkındalık her geçen gün artıyor.

-Projeniz için kullanılan donanım/ yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Proje kapsamında kaç kişi görev yapıyor?

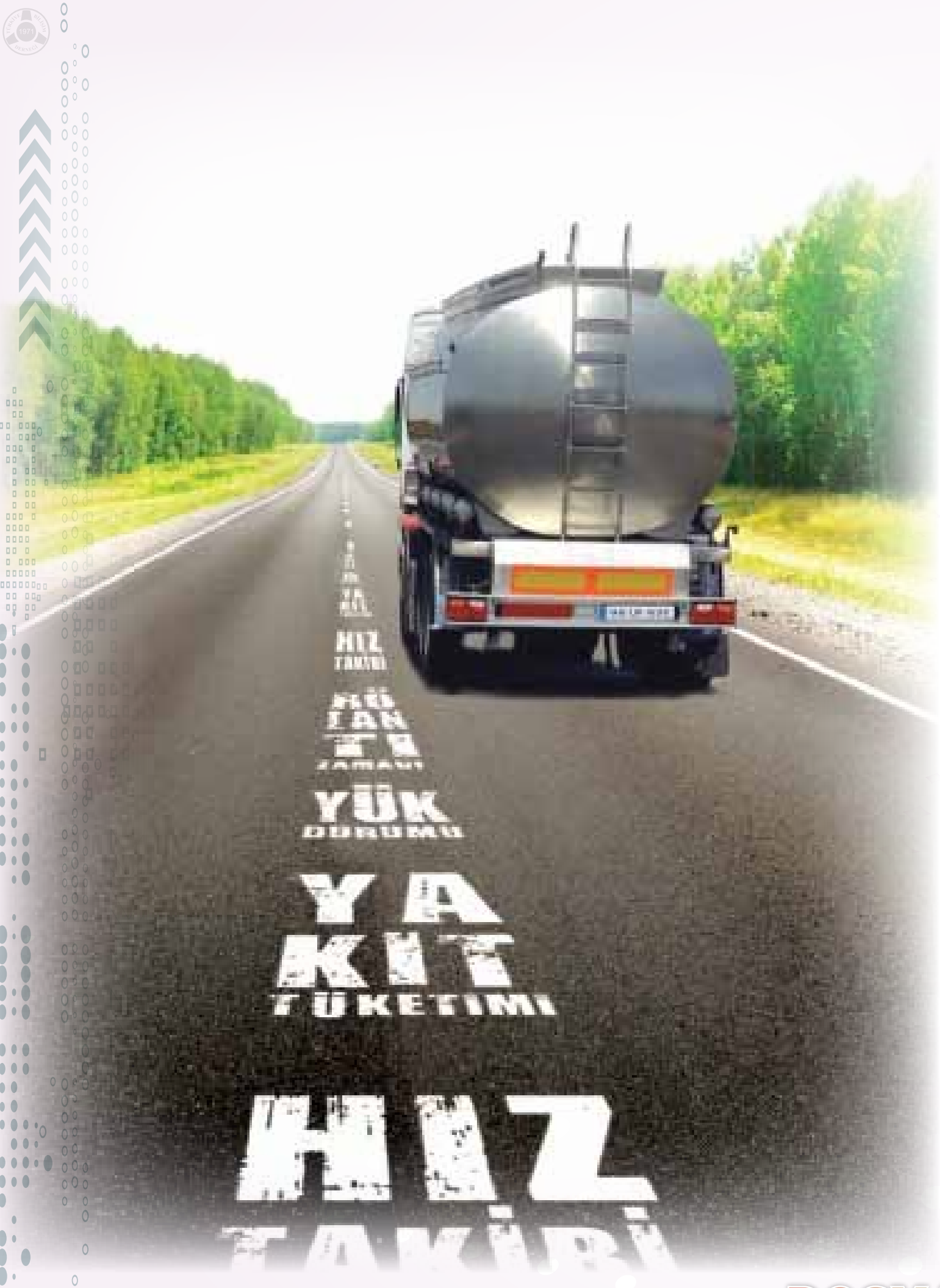
-Mobiliz'in Ar-Ge çalışmalarında donanım ve yazılım bölümünde 20 kişilik bir uzman ve deneyimli mühendis kadrosu görev alıyor. Mobiliz ve FiloTürk toplam çalışan sayısı ise 60 kişi.

-Ülkemizin "İnovasyon" alanındaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslararası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet'ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-Biz şirket olarak Ar-Ge yatırımlarını çok önemsiyoruz ve her yıl ciromuzun yüzde 14 gibi bir kısmını Ar-Ge'ye harcıyoruz. Bugüne kadar yapılan toplam Ar-Ge yatırımı 7 milyon TL'nin üzerindedir.

Değişmeyen tek şeyin değişim olduğu bir çağda yeni ve iyileştirilmiş ürün ve hizmetler sunmak artık iş dünyasında ayakta kalabilmenin olmazsa olmaz kuralı.

Türkiye’de inovasyon projelerinin gelişmesi bir yanıyla bu konudaki bakış açısının yerleşmesi ve gelişmesine bağlı. Diğer yandan hükümet tarafından yapılanların yanı sıra gerçek Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi yönünde atılacak ilave adımların, kanunların ve düzenlemelerin önemli olduğu inancındayız. Araç takip pazarı ve mevcut teknolojiler açısından Türkiye, en hızlı gelişen pazarlar arasında sayılıyor. Özellikle teknoloji ve ürünlerimizin dünya pazarlarına sunulabilmesi için hükümetin teşvik, destek ve yol göstericiliğine sektörün ihtiyacı olduğu kanaatindeyiz.

-Çalışmalarınız kapsamında kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

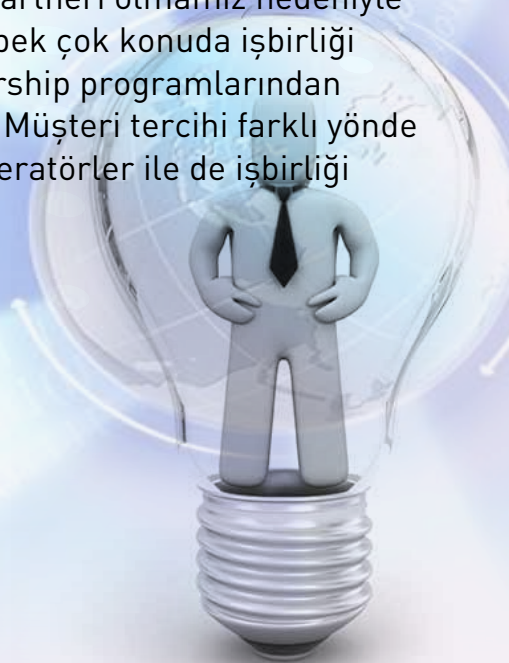
-Bazı projelerimizde alanında uzman çözüm ortakları ile işbirliği yapıyoruz. Örneğin Mobiliz, mobil operasyonların verimli şekilde yönetilebilmesine katkı sağlayacak olan Eco-Drive teknolojisi konusundaki çalışmalarını, otomotiv teknolojileri çözüm ortağı AVL firması ile birlikte tamamladı. 2010 yılı sonu itibarıyla geliştirilen Eco-Drive teknolojisi, geniş araç filosu olan şirketlere, sürücü verimliliğini artırma, yakıt ve araç bakım giderlerinden tasarruf etme fırsatı sunuyor. Araç bilgisayar sistemi ile entegre çalışan Eco-Drive cihazı, yolda seyreden sürücüye sesli uyarılarda bulunarak yol güvenliği ve yakıt tüketimi açısından en uygun tepkilerin verilmesini sağlıyor.

Mobiliz’in eko sisteminde yer alan çözüm ortağı Bilsag ile birlikte sunduğu Saha

Gücü Yönetim Sistemi de bir çağrı merkezi üzerinden alınan taleplere çözüm üretmek amacıyla, mobil ortamda çalışanlara görev dağılımı ve daha sonra görev gerçekleştirme performans ölçüm sistemi sunuyor. Mobiliz sistemi ile entegre çalışan bu çözüm sayesinde firmalar mobil operasyonda verimliliği daha da üst seviyelere taşıma olanağı buluyorlar.

Mobil güvenlik kapsamında ise, yüksek güvenlik gereksinimi olan yüklerin taşınmasında araç izleme ve acil durum uyarı sistemleri sayesinde muhtemel acil durum uyarısı veya aracın kaza yaptığı bilgisinin otomatik tespiti ve raporlanması tespit edilerek güvenlik ve sağlık ekipleri aracın bulunduğu adrese sevk edilebiliyor. Aracın gasp edilmesi veya değerli yükün çalınmaya teşebbüsü durumunda araca uzaktan müdahale mümkün. Alarmin devreye alınması, aracın uzaktan kilitlenmesi dörtlülerin yakılması veya durdurulması müdahalelerin arasında yer alıyor. Mobiliz’in bu konudaki çözüm ortağı da, konusunda dünyadaki sektör liderlerinden Securitas’tır.

Turkcell Gold Partneri olmamız nedeniyle de Turkcell ile pek çok konuda işbirliği yapıyor, partnership programlarından yararlanıyoruz. Müşteri tercihi farklı yönde olursa diğer operatörler ile de işbirliği yapabiliyoruz.

Natek Erişim Kontrol Sistemi, ilk milli bilişim güvenliği yazılımı paketi

Yabancı ürünlerin etkin olduğu bilgi ve bilişim altyapısı güvenliği pazarında, uçtan uca özgün yazılım paketi ile çözümler geliştiren Natek, 50 Milyon TL'den fazla ithalatın önüne geçildiğini düşünüyor.

Güvenlik yönetim yazılımları alanında çözümler sunan Natek Bilişim, Bilgisayar, Eğitim, Danışmanlık Tic. San. Ltd. Şti. yetkilileri de Hacettepe Üniversitesi Teknokent'te geliştirdikleri Natek Erişim Kontrol Sistemi hakkında bilgi sunarak Dosya sayfalarımıza katıldı. Bilişim sektöründe büyük önem taşıyan ISO 27001 standardının kurumlarda uygulandığı büyük ölçekli projelerde çalışan, bilişim güvenliği veya IT Hizmet Yönetimi (ITIL) alanlarına ilgi duyan, ISO 27001 standardına uygun ürün tasarlayan ve kurulumunu gerçekleştiren Natek Bilişim, ilgili standartlara ilişkin danışmanlık veriyor, işletim sistemleri yönetimi, ağ yönetim yazılımları, veritabanı sistemleri yönetim ve tasarımı alanlarında faaliyet gösteriyor.

- Geliştirdiğiniz proje, hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman geliştirildi/başlatıldı? Tam olarak adı, amacı ve hedefiniz neydi? Bütçe/maliyeti nedir? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Proje kapsamında neler yapıldı, şu anda hangi aşama? Geliştirilen çözüm/ürün, piyasada satışa sunuldu mu, ne kadar/kaç tane satıldı? Nasıl bir katma değer yaratıldı?

-Yazılımlar, 2004 yılında Natek Bilişim tarafından geliştirilmeye başlandı. Yazılım, ilgili yıllarda uçtan uca denetim sağlayan bir güvenlik yönetim çözümünün dünya pazarında yer almadığı gözlemi üzerine geliştirildi. Ortaklar, 2011 yılı sonu itibarıyla 10 farklı yazılımı ticarileştirdi. Yazılımlar, mimari olarak benzersiz bir yapıya sahip. Dünya pazarında zaten geliştirilen bir ürünü yeniden geliştirmek yerine, özgün ürünler geliştirmek tercih edildi. 80'den fazla kurum ile projeler gerçekleştirildi. 60 kadar kurum, NATEK ürünlerini kullanıyor. Referansların önemli bir kısmı, büyük ölçeğe sahip kamu kurumları. 100 binden fazla lisans satıldı. Lisans gelirleri, 20 Milyon TL'yi geçti. Geliştirilen yazılımların paket ürün olması nedeniyle büyük bir ihracat potansiyeli bulunuyor.

- Aldığınız bir ödül var mı? Projenizin içeriği, yarattığı katma değer, farklılığı- özelliği-önemi, topluma katkısı ve kazandırdıklarını açıklar mısınız?

- TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı'ndan (TEYDEB), dört farklı proje için teknik destek

alındı. 50 Milyon TL'den fazla ithalatın önüne geçildiğini hesaplıyoruz. Yabancı ürünlerin çok etkin olduğu kurumsal pazarda ilk kez milli bir paket ürün bu kadar yaygınlaşmış durumda. Bilgi güvenliğinin öneminin artması ve bu alanda milli ürünlerin yaygınlaşması büyük stratejik önem taşıyor. Bilginin korunması, bilişim altyapısında güvenliğin sağlanmasına tamamen bağımlı hal geldi. Bu alanda milli ürünlerin geliştirilmesi ile maliyetler düşmekte, gereksinimler daha hızlı karşılanabilmekte, önemli bir istihdam artışı sağlanmakta ve önemli bir ihracat potansiyeli kazanılmaktadır.

- Projeniz için kullanılan donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verirsiniz? Proje kapsamında kaç kişi görev yapıyor?

-Yazılım ekibi, 60 kişiden oluşuyor. Ürün teknik desteği ise 30 kişiden oluşan bir teknik ekip tarafından veriliyor.

- Ülkemizin "İnovasyon" alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslararası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet'ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-Ülkemizde son 10 yılda, önemli bir ekonomik kalkınma gerçekleşti ve bunun sonucunda kurulan yeni firmaların sayısında önemli artışlar yaşandı. Teknoloji firmalarına sağlanan desteklerde önemli artışlar oldu. Bu olumlu adımlar ile bilişim sektöründe de önemli gelişmeler görülüyor, girişimci firmaların miktarında artış olduğu gözleniyor. Fakat inovasyon alanında bir sıçrama yaşanabilmesi için sadece ekonomik büyüme yeterli değil. İnovasyonun kaynağı insandır.

Eğitim politikalarının ülkemizde gözden geçirilmesi büyük önem taşıyor. Üstün zekâlı insanların belirlenmesi, bu insanların daha hızlı bir eğitim sürecinden sonra hızlı bir şekilde iş hayatına girebilmesi büyük önem kazanıyor. İnovasyonun gelişmesi doğrudan ekonomik kalkınmaya bağımlı. Destek mekanizmaları daha etkin hale getirilip miktarı arttırılmalı. Ayrıca etkinliğin sağlanması için de doğru bir denetim ve kontrol mekanizmasının kurulması önemlidir.

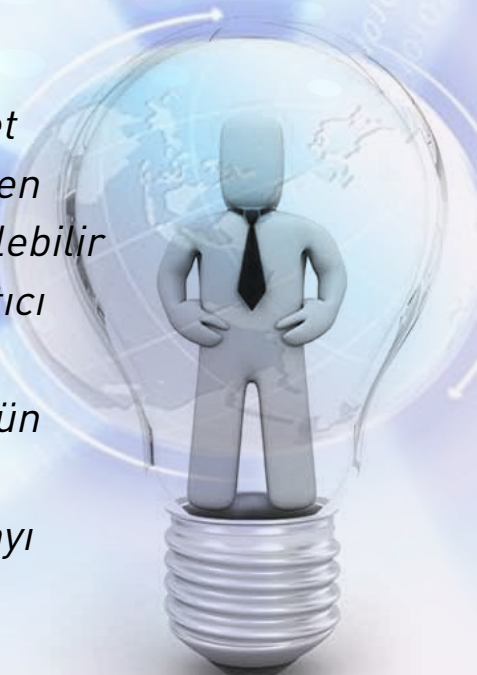

Sakuwassa ile İnternet'te teröre ilişkin gizli bilgi kalmayacak...

AB'nin desteklediği Eurostars programında derece yaparak kabul edilen Sakuwassa, önereni ve koordinatörü Türk olan ilk ve tek "akıllı bir sanal dedektif" projesi. İnternet'te terörle ilgili faaliyetlerin tespit ve takibini amaçlayan proje, Temmuz 2012 tamamlanacak ve uluslar arası pazara açılacak.

Hacettepe Üniversitesi Teknokent'te faaliyet gösteren Mantis Yazılım Danışmanlık Ltd.Şti. ortakları Prof. Dr. Hayri Sever, Güven Köse ve Aydıncan Polatkan ile şirket yöneticisi Haluk Yücel, Hititçe'de, "Tanrının gözü" ya da "her şeyi gören göz" anlamına gelen Sakuwassa Projesi hakkında bilgi vererek "Dosya" sayfalarımıza katıldı. 2007 yılında akademik tabanlı bir şirket olarak faaliyete geçen Mantis, bilgi erişim, veri madenciliği, makine-otomatik öğrenme ve doğal dil işleme faaliyet alanlarının yanında, yazılım araçları ve kalite güvencesi; proje yönetimi, teknik danışmanlık ve eğitim konularında da uzmanlaştı. Uluslararası zeminde oluşturulmuş iş ortaklıkları sayesinde hizmet yelpazesini giderek genişleten Mantis, Türkiye'nin sürdürülebilir gelişimini esas alarak; yaratıcı fikirleri, ileri teknolojileri ve kendini tekrardan uzak, özgün faaliyetleriyle iyi bir dünya yaratılmasına katkı sağlamayı amaçlıyor.

-Geliştirdiğiniz proje, hangi ihtiyacı karşılamak için, kim tarafından ne zaman geliştirildi/başlatıldı? Tam olarak adı, amacı ve hedefiniz neydi? Bütçe/maliyeti nedir? Amaç ve hedefinize ulaşabildiniz mi? Proje kapsamında neler yapıldı, şu anda hangi aşama? Geliştirilen çözüm/ürün, piyasada satışa sunuldu mu, ne kadar/kaç tane satıldı? Nasıl bir katma değer yaratıldı?

-Bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler bir yandan insanların hayatını kolaylaştırırken diğer taraftan amacı insanlara zarar vermek olan suç örgütlerine de önemli fırsatlar sunuyor. Bu kapsamda, amaçları hedef alınan ülkeleri ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi ve teknolojik açıdan yıpratmak olan terör örgütleri, hedefleri hakkında bilgi toplamaktan, haberleşmeye ve propagandaya kadar teknolojinin ve İnternet'in tüm olanaklarından sınırsız bir biçimde yararlanabiliyor. İnternet, terörist örgütler de için sınırların ortadan kalktığı ve uluslararası değişimin kolaylaştığı kontrolsüz bir iletişim ortamı biçimine dönüştü. Şirketimiz, İnternet üzerindeki terörist saldırıların tespit edilerek sürekli olarak izlenmesi konusunda ulusal ve uluslararası alanda ciddi bir boşluk olduğunu fark ederek gerekli çalışmalara başladı. Bu kapsamda, Mantis Sanal Dedektif (MANSAD) isimli Ar-Ge projemizle, geleneksel bilgi erişim sistemlerinin mimari altyapısı üzerine kurulan oldukça ilginç ve yenilikçi bir sistem geliştirildi. Sistem, uzman kullanıcılar tarafından belirlenen ve sürekli olarak güncellenen terörle ilgili web sayfalarından örnek terörist profillerini çıkararak, elde edilen bu profiller yardımıyla incelenen web sayfalarının terörle ilgili olup olmadıklarını belirlemeyi ve belirlenen adresleri sürekli olarak izlemeyi amaçlıyor.

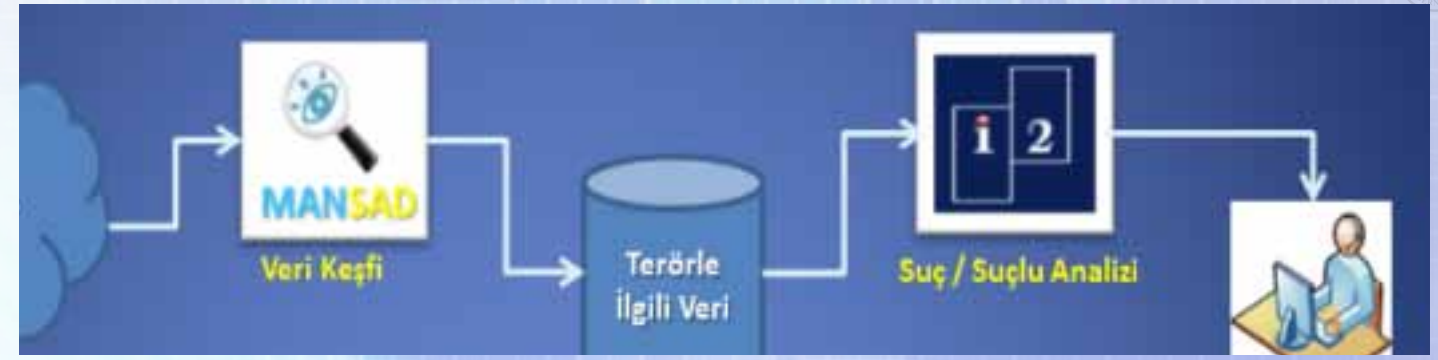
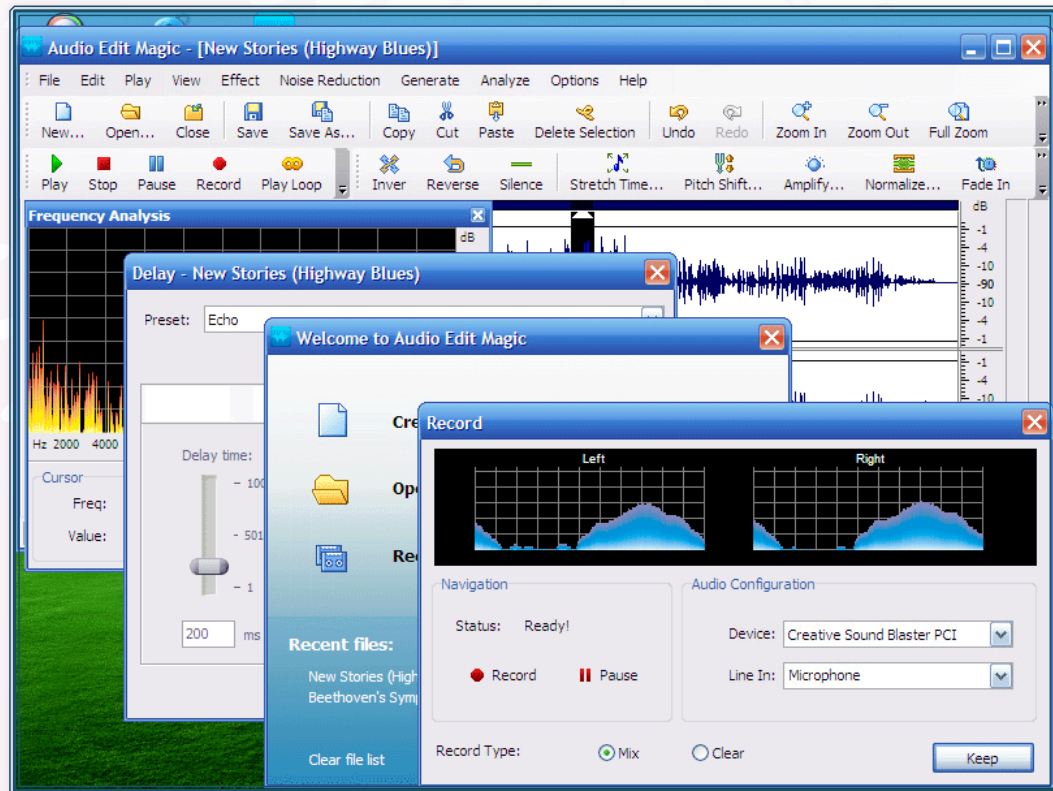
Bu amaçla birbirlerinin tamamlayıcıları olarak çalışan iki farklı akıllı yöntemden yararlanıldı ve sitem başarımları oldukça artırıldı. 2009-2011 yılları arasında TÜBİTAK destekli bir Ar-Ge projesi olarak yaklaşık 400 bin TL'lik bir bütçe ile geliştirilen Mantis Sanal Dedektif yazılımı, metin tabanlı çıkarsama yöntemleri ile müşterilerine hizmet veriyor. Diğer taraftan şirket olarak, hem ülkemizin jeopolitik konumu itibarı ile sürekli terör hareketlerin odağında yer alması, hem de 11 Eylül saldırıları sonrasında küresel ve bölgesel anlamda artan terör eylemlerinin etkisinin azaltılması gereği bu tür bir terörist faaliyet tespit ve takip sistemlerinin vazgeçilmez bir ihtiyaç olarak karşımızda

durduğunu düşünüyoruz. Bu kapsamda Mantis Sanal Dedektif çalışmaları bir adım ileriye taşındı ve web üzerinde metin verilerin yanında resim, ses ve video gibi çoklu ortam verilerinin de analiz edilmesini sağlayacak Sakuwassa isimli yeni bir proje tetiklendi. Sakuwassa (Hititçe'de, "Tanrının gözü" ya da "her şeyi gören göz" anlamına geliyor) Projesi temelde, İnterneti sürekli olarak izleyip terörle ilgili içeriği tespit edecek ve ilgili kullanıcıları uyaracak akıllı bir sistemin geliştirilmesini hedefliyor. Sistem mimarisi, metinsel ve metinsel olmayan verinin (HTML etiketleri, komşu sayfa ilişkileri, görüntü, ses ve video içerikleri) birbirini tamamlayıcı yöntemlerle bütünleştirilmesi üzerine kuruldu. Çok dili destekleyen ve yeni dillerin eklenebilmesine olanak tanıyan bir mimari yapısı var. Uzman kullanıcı geri bildirimleriyle sistemin sürekli iyileştirilmesi sağlanıyor. Yüksek doğruluk için tamamlayıcı metotların kullanımı, metinsel ve metinsel olmayan içeriğin aynı anda analizi, sistem mimarisinin farklı ülkelerdeki farklı kullanıcıların ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir olması,

sistemin zaman içerisindeki faaliyetlerle kendini eğitebilme yeteneği, terörle ilgili kaynaklar için fikir/görüş belirleyebilmesi, çok dilli ortam desteği ve alan ontolojileri ile desteklenen semantik çıkarsamalar projenin yenilikçi yönlerini oluşturuyor. Çalışmalarına Temmuz 2010 tarihinde başlanan Sakuwassa Projesi, Eureka/Eurostart programından kendisine destek buldu. Temmuz 2012'de projenin sonlandırılması planlanıyor. Yaklaşık 20 Türk mühendisin çalıştığı projenin bütçesi 3 milyon civarındadır. Sakuwassa Projesi'nin yeni gelişmekte olan istihbarat ve güvenlik bilişimi alanına gerek ulusal gerekse uluslararası alanda önemli katkılarının olacağı düşünülüyor. Projenin çalışmaları sırasında bazı katma değerli ürünler de geliştirildi. Bu ürünlerde bazıları şunlardır: Hedef Odalı Web Örümceği (Focused Crawler), Ontoloji Yönetim Motoru, Türkçe sestene metne (speech2text) dönüşüm motoru, Yüz Tanıma Sistemi, Resimden Nesne (bayrak, flama, harita v.b.) Tanıma Sistemi ve Fikir Madenciliği (Opinion Mining) Motoru. Tüm bunların yanında gerek Mantis Sanal Dedektif gerekse Sakuwassa Projeleri, şirketimizin İnternet üzerindeki bilginin kontrol edilmesi gerektiğine olan

inancı sonucunda ortaya çıktı. Bu inanç, şirketimiz kurulduğu günden beri çalışmalarımızı yönlendirdi ve bu kapsamdaki ilk çalışmamız bir Türkçe arama motoru olan MANTAM (Mantis Türkçe Arama Motoru) projesi ile hayata geçirildi. İnternet kullanımının hızla arttığı ülkemizde, kullanıcıların tercihleri de dünyadaki gelişmelere paralel olarak zamanla değişiklik gösteriyor. Bu kapsamda yapılan araştırmalar, Türk İnternet kullanıcılarının yüzde 65'lik bir oranla İnternet'i en çok arama yapmak için kullandıklarını gösteriyor. Ülkemizde kullanıcılar ezici bir çoğunlukla arama yaparken tek bir arama motoru kullanıyor. Bunun nedeni her ne kadar sorgu sonuçlarının tatmin edici düzeyde kullanıcılara sunulması ve mükemmel bir pazarlama stratejisi olsa da ülkemizdeki yerel arama motorlarının yetersizliğinin de etkisi büyük. Nitekim Çin'de ve Latin dünyasında kullanım oranları tam tersi; yani yerel arama motorları kullanım oranları yüzde 65'lere varacak şekilde çok daha yüksek. Türkçe arama yapılabilen arama motorlarında gözlenen ortak problem; bu arama motorlarının Türkçe için yapılan akademik çalışmalarla etkinliği kanıtlanmış yöntemleri kullanmak yerine uygulanması daha kolay ve maliyeti düşük yöntemlerin tercih etmeleri olmuştur. Türkçe için dizinleme yapan arama motorları üzerinde gerçekleştirilen çalışmalarda, kullanıcılar tarafından tercih edilen popüler motorların bile henüz ideal arama kriterlerine erişme konusunda çok geride oldukları özellikle Türkçe belgeler için çok daha etkin arama yöntemleri ile yeni adımlar atılabileceği ve kullanıcının yoğun ilgisinin yeni bir arama motoru üzerine çekilebileceği düşünülmektedir. Bu motivasyonla şirketimiz, İnternet üzerinde sadece Türkçe kaynakları belirleyen, hedef odaklı tarama yapabilen, Türkçe gövdeleme yapabilen, eş anlamlılar sözlüğü ve alan ontolojileri kullanarak sorgu genişletebilen, İnternet kaynaklarının yanında yerel kaynakları da dizinleyebilen bir dikey arama

katkısı ve kazandırdıklarını açıklar mısınız? Projeniz için kullanılan donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Proje kapsamında kaç kişi görev yapıyor?

-Şirketimiz tarafından geliştirilen MANTAM ve MANSAD projeleri ve TÜBİTAK, Sakuwassa Projesi ise Eureka/Eurostars programları tarafından desteklenirken bu programların kontrolleri ile geliştirildi. Projemiz Avrupa Birliği (AB) tarafından desteklenen Eurostars programından derece yaparak kabul aldı. Önereni ve koordinatörü Türk olan bu programdaki ilk proje olan Sakwassa Projesi, alanında yetkin 20 mühendis, altı akademisyen ve iki alan uzmanının katkıları ile yürütülüyor. Proje halen kullanılan altı adet yüksek kapasiteli sunucu ve 100 MB bant genişliği ile alfa testi aşamasında. Temmuz 2012 tarihinde ilk beta sürümün lansmanının yapılması planlanıyor.

motoru olan MANTAM'ı geliştirdi. Dikey arama motorları genel arama motorlarından farklı olarak belirli alanlara odaklanarak (örneğin hukuk, sağlık, eğitim, kamu mevzuatı v.b.) İnternet üzerinde o alandaki bilgi ve belgeleri kısa zamanda toparlayabiliyor. TÜBİTAK destekli olarak yaklaşık 400 bin TL'lik bir bütçe ile geliştirilen MANTAM arama motoru, www.mantam.com.tr adresinden beta yayına başladı.

MANTAM genel arama motoru mimarisinin yanında kurumsal kaynaklar üzerinde de arama yapabilen kurumsal arama motoru (enterprise search engine) özelliklerine sahip ve ihtiyaca göre özelleştirilebiliyor. MANTAM tarafından desteklenen bazı özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

Kaynağa göre arama (blog, forum, sosyal web, haber vb.), kullanıcı kitlesine göre arama (çocuklar, akademisyenler için içerik vb.), zaman ve konuma göre arama, kategoriye göre içerik (eğitim, sanat, ticaret vb.), veri türüne göre arama (ses, video, resim vb.) ve türe göre arama (araç, ürün, kitap vb.).

-Aldığınız bir ödül var mı? Projenizin içeriği, yarattığı katma değer, farklılığı-özelliliği-önemi, topluma

Bilginin bir araç olmaktan çıkıp güce dönüştüğü çağımızda, İnternet üzerindeki bilginin kontrol edilebilmesini amaçlayan şirketimiz geliştirdiği ürünlerle, ülkemizde bu alanda ön ayak olmayı misyon edindi. Özellikle arama teknolojilerinde yurt dışı kaynaklı ürünlerin kullanılması, ülkemiz insanları tarafından yaratılan bilginin ülkemiz dışındaki kaynaklar tarafından kontrol edilmesi ve kullanılmasına neden oluyor. Kendi yarattığımız bilgiyi ülkemizin yararına kendimiz kullanmalıyız. İnternet'in bu kadar vazgeçilmez bir araç haline geldiği günümüzde, bilgi kaynaklarına açılan kapıları başka ülkelerin sağladığı servisler üzerinden gerçekleştirmek, ülkemiz adına son derece büyük bir risk. Kanımızda bu konuda Mantis gibi firmaların çalışmaları, geliştirilen ürünlerin yaygınlaştırılması adına desteklenmeli. Daha önemlisi İnternet üzerindeki bilginin kontrolü için milli bir politika belirlenmeli.

-Ülkemizin “İnovasyon” alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerinizi alabilir miyiz? İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslar arası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet’ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?

-MANTİS olarak kurulduğumuz günden bugüne kadar (yaklaşık 5 yıl) tümüyle TÜBİTAK ya da Avrupa Birliği destekli AR-GE projeleri yürütüyoruz. Destek kapsamında tümüyle üretim aşamasında olan insan gücü giderlerinin yüzde 75’i karşılanıyor. Üretim sonrasında, ürünleştirme, iş geliştirme, tanıtım ve satış giderleri desteklenmediği için iç kaynaklara çözüm bulmak zorunda kalıyoruz. Bu durum özellikle yaptığımız çalışmaların sahaya inmesinde bizi zorluyor. Bu tür Ar-Ge projelerinin, ürünleşip sahada kullanılması için hükümetin, Teknokent kapsamında faaliyetlerini yürüten yazılım şirketlerine farklı destek platformları oluşturması gerektiğini düşünüyoruz.

-Çalışmalarınız kapsamda kimlerle işbirliği yapıyorsunuz? Herhangi bir kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütünden yardım, destek veya sponsorluk alıyor musunuz?

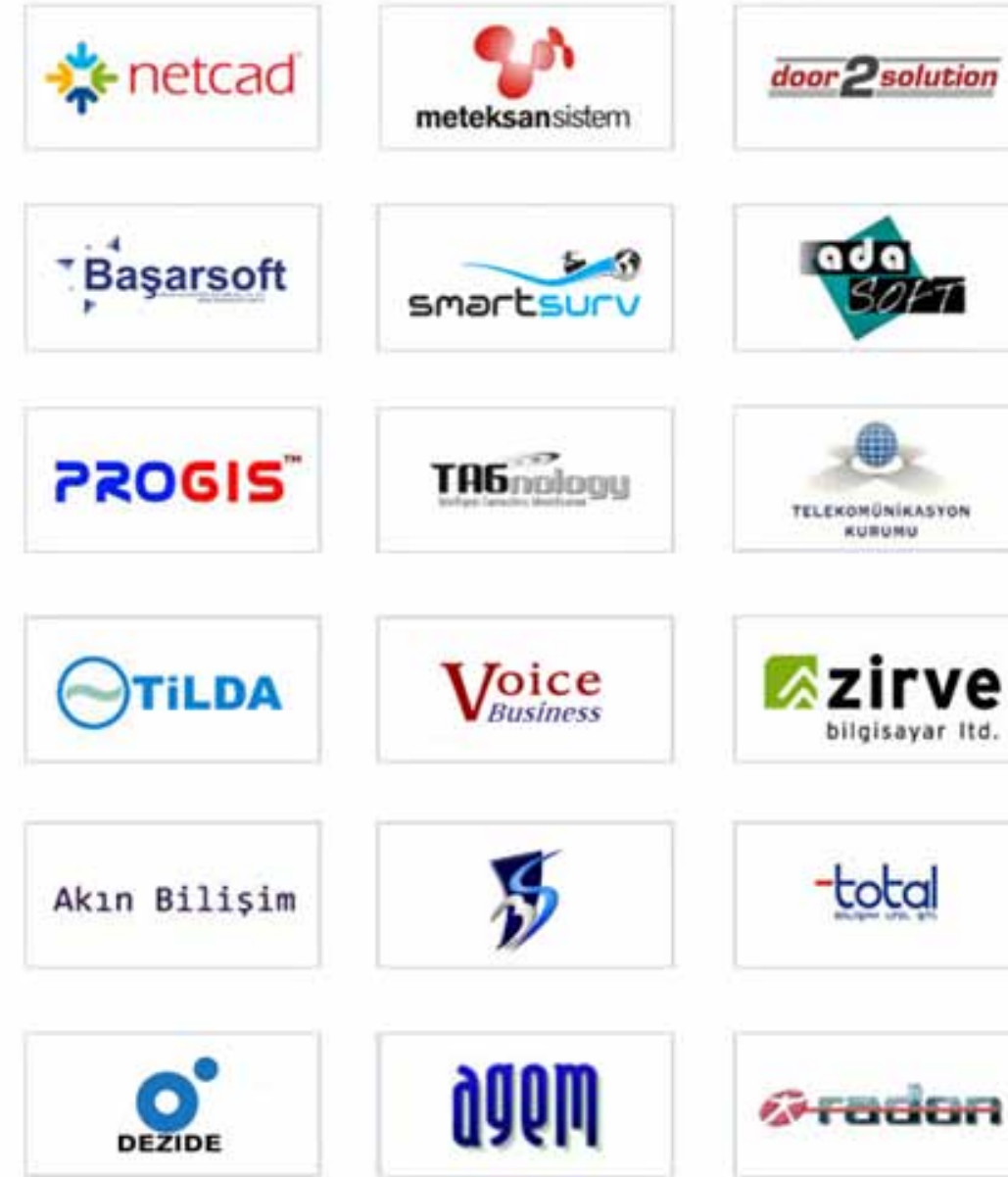
-Sakuwassa projesi TÜBİTAK ve Avrupa Birliği Eureka/Eurostars programları tarafından destekleniyor. Konsorsiyum lideri olarak Danimarkalı Dezide firması ile birlikte projeyi yürütüyoruz. Bunun yanında Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve TOBB Üniversitesi’nden çok değerli akademisyenler ile akademik danışmanlık anlamında işbirliği yapıldı. Şirketimiz bu tür Ar-Ge projelerinde akademik desteğin önemine inanıyor. Bu sayede üzerinde çalıştığımız konulardaki en son akademik yöntem ve yeniliklerin proje çalışmalarına entegre edilmesi sağlanıyor. Mantiz, proje çalışmalarında bu güne kadar herhangi bir sivil destek almamış olmakla birlikte özellikle ürünlerin yaygınlaştırılması aşamasında bu tür iş birliklerine sıcak bakıyor.

MANTİS
Yazılım ve Danışmanlık Ltd. Sti.
YAZILIM VE DANIŞMANLIK LTD. STİ.

MANTAM
Türkçe Aramaya Var Mısınız? Ara

Sakuwassa

MANİSAD

Telaura CRM Suite Projesi ile müşteri ilişkilerine kolay çözüm

Etiya'nın 14 farklı modülden oluşan iş süreçlerini destekleyen bütünleşik CRM çözümünün ilk kurulumu, halen altı milyon müşteri, dört bin kullanıcı ve günde yirmi binin üzerinde işlem kapasitesi ile çalışıyor.

Teknoparklarımızda geçen yıl geliştirip bilişim sektöründe uygulamaya konulan "ödüllü/başarılı" projeleri tanıtmayı amaçladığımız "Dosya" sayfalarımıza, İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kampüsü ve Ankara Cyberplaza'da (Bilkent) ofisleri bulunan Etiya Bilgi Teknolojileri Yazılım San. ve Tic. Ltd. Şti., CRM çözümlerini tanıtarak katkı verdi. İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kampüsü ve Ankara Cyberplaza'da (Bilkent) ofisleri bulunan Etiya'da Proje Yöneticisi Utku Yazıcı, yeni nesil ürün olarak 2009 yılında geliştirilmeye başlanan Telaura CRM Suite'in 2011'de tamamlandığını bildirdi. Etiya, iş dünyası için yeni yazılım çözümleri üretme ve üretimi bilgi teknolojileri ile desteklemek amacıyla 2004 yılında İstanbul'da kuruldu. Yeni teknolojiler eski iş yapış alışkanlıklarını değiştiren Etiya, ortaya koyduğu çözümler ile yeni alışkanlıkların kurumlar için verimli olmasını amaçlıyor. 2004 yılından beri telekomünikasyon sektöründe, Web tabanlı e-iş çözümleri, Sistem Entegrasyonu(SOA tasarım, implementasyon, tuning), Müşteri etkileşim (ürün, envanter, provizyon ve aktivasyon yönetimi) çözümleri, Mobil ve Müşteri İlişkileri Yönetimi (Customer relationship management -CRM) çözümleri sunan Etiya, müşterilerinin ihtiyaçlarına net yanıtlar vermeyi, kolay entegre edilebilir, endüstri standartlarına uygun, ticari değeri yüksek ve değer yaratan ürün ve çözüm geliştirmeyi hedefliyor. Etiya, yeni nesil ürün olarak 2009 yılında geliştirmeye başladığı Telaura CRM Suite 2011'de tamamlayarak Türkiye'nin dünya pazarında sunacağı bir marka oluşturdu. Yüzde 100 Türk kaynaklar kullanılarak geliştirilen Telaura CRM Suite, 2011 Eylül'ünde TTNET tarafından kullanılmaya başlandı.

Sekiz yılı aşkın bir süredir Telekomünikasyon alanındaki dev şirketlere yazılım ve entegrasyon konusunda çözümler sağlayan Etiya Bilgi Teknolojileri, özellikle CRM (Müşteri İlişkileri Yönetimi) çözümleri konusunda Türkiye’de önemli bir yer edindi. Etiya, Top 500 ICT Türkiye 2010 verilerine göre, Türkiye’nin 2. en büyük CRM sistemi sağlayıcısı. Akıllı Kampanya Sistemi, Sosyal Medya Analizi, Şikâyet Yönetim Sistemleri gibi konularda da yaptığı Ar-Ge çalışmaları ve geliştirdiği ürünler ile sadece telekomünikasyon değil, farklı sektörlerle de hizmet vermeyi hedefliyor.

Etiya, 2010 yılında, telekom alanında yıllardır kazandığı bilgi birikimi ve deneyimiyle günümüzün hızlı gelişen teknolojisine uyum sağlayacak, karmaşık iş kuralları ve pazarlama stratejilerini destekleyecek ve yüksek profile sahip müşterilerin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek yeni nesil bir CRM ürünü geliştirmek için yola çıktı. Bu kapsamda rekor sayılabilecek kadar kısa bir sürede “Telaura CRM Suite” adında yeni bir ürünü geliştirip 2011 Ağustos ayında Türkiye’nin en büyük İnternet servis sağlayıcılarından biri olan TTNet’in kullanımına sundu.

Telaura CRM Suite’in tasarlanması ve geliştirilmesi tamamen yerli

kaynaklar ile ve Etiya’nın CRM konusunda sektörde edindiği derin deneyimle gerçekleştirildi. Telekom sektöründe yeni teknolojiler getiren, birden fazla modülün birbiriyle ve diğer dış sistemlerle entegre olarak çalışmasını sağlayan Tealura CRM Suite’in, analiz, tasarım, kodlama ve test süreçlerinde her biri konusunda uzman proje yöneticileri, yazılım mühendisleri, analiz ve test ekipleri görev aldı.

IT projelerinde sermaye yurtdışına gitmesin, bilgi birikimi ve insan kaynağı sağlansın

Etiya’nın başlıca amaçlarından bir diğeri de, bilgi teknolojilerinin (Information Technologies-IT) kullanılmaya başlamasından beri gerek kamu alanında gerek ise büyük kurumlarda gerçekleşen IT projelerinde kullanılan yabancı kaynaklar nedeniyle sermayemizin yurt dışına gitmesine engel olmak ve bu alanda bilgi birikimi ve insan kaynağı sağlamak. Telaura CRM Suite’in geliştirilmesi ve devreye alınması ile, CRM iş süreçleri ve büyük ölçekli yazılım implementasyonu, entegrasyonu ve idamesi konusunda ileri derecede bilgiye sahip analiz, yazılım ve test elemanları yetiştirildi ve yetiştirilmeye devam ediliyor. Bu projede istihdam edilen ve edilecek iş gücü, Türkiye’de büyük çaplı entegrasyon ve implementasyon projelerinde yıllardır süregelen yurtdışı kaynaklara olan bağımlılığı azaltacak.

Ürünün Türkiye’nin TTNet tarafından kullanılmaya başlanması ve kullanımının süreklilik arz etmesi ile yeni geliştirme ihtiyaçları ve bakım anlaşmaları ile yerli nitelikli işgücü kullanımı daha da artacak.

CRM alanında ödül alan ilk Türk şirketi

2011 yılında Oracle Most Impressive Customer Project Awards Ödülü’nü, Telaura CRM Suite aldı. Bu ödülün çok uluslu birçok şirketin aday çözümleri arasından Telaura’ya verilmiş olması şirketimiz için bir gurur kaynağı oldu. Bu ödül, ilk kez bir Türk şirketi tarafından kazanıldı. Aynı zamanda Telaura CRM Suite, TM Forum’un web sitelerinde “Best Practice” olarak, Oracle’ın global sitesinde ise “Başarı hikâyesi” olarak yer aldı.

Telaura CRM Suit Projesi, büyük ölçekli iletişim hizmeti sağlayıcılarına yönelik olarak, firmaların müşterilerini 360 derece takip edebilecekleri, kârlılıklarını artırabilecek, ürünlerini pazara sunma süresini ve operasyonel maliyetlerini azaltacak hazır ve bütünleşik bir yazılım paketi olarak tasarlandı. 14 farklı modülden oluşan modüller arası iş süreçlerini destekleyen bütünleşik bir CRM çözümü olan ürünün ilk kurulumu şu anda altı milyon müşteri, dört bin kullanıcı ve günde yirmi binin üzerinde işlem kapasitesi ile sorunsuz olarak çalışıyor.

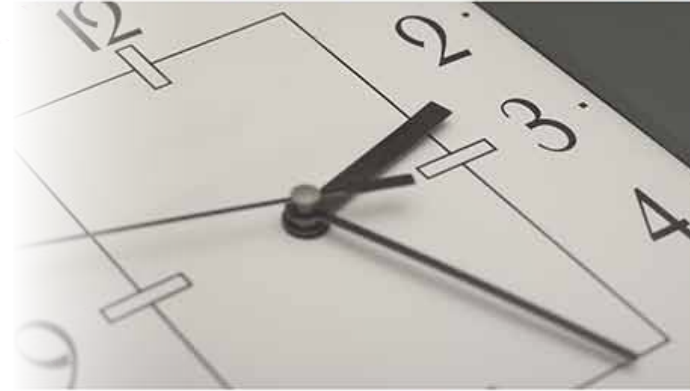

İçindeki her bir modül, genel çözümün bir parçası, aynı zamanda kendi başına çalışabilir biçimde tasarlanan Telaure CRM Suite'te modüller, kendi aralarındaki iletişimi özel olarak geliştirilen orta katman üzerinden API'ler kullanarak yapıyorlar. Bu sayede modüllerden biri ya da birkaçı muadili olan başka modüller ile kolayca değiştirilebiliyor ve / veya tek başlarına farklı ortamlara adapte edilerek çalıştırılabilir. Bu da ürüne büyük bir esneklik sağlıyor.

Telekomünikasyon iş süreçlerinde, yönetilmesi güç ve karmaşık pek çok iş kuralı bulunuyor. Bu kurallar, operatörlerin uçtan uca tüm süreçlerini etkiliyor. Bu alanda hizmet veren şirketlerin çok fazla entegrasyon noktası ve satış kanalı var. Farklı kanallardan başlatılan ya da tamamlanan tüm süreçlerde de bu iş kurallarının validasyonu gerekiyor. Telaure CRM Suite, merkezi kural yönetimi sayesinde kendi içindeki tüm iş süreçlerinde tanımlı iş kurallarının doğrulanmasını sağlarken harici sistemlerde de bu kuralların işletilebilmesi için gerekli servisleri sunuyor. Bu özgün tasarım ve geliştirme ile tüm modüllerin içerisinde iş kurallarının validasyonu soyutlandı ve bu kuralların mükerrer şekilde implementasyonunun önüne geçildi. Ek olarak harici sistemlerde bu kuralların validasyonu için gereken maliyet azaltıldı. Uygulamanın veri modeli, parti-rol-hesap, ürün-teklif, kullanıcı, etkileşim ve karakteristik kavramlarının genişletilerek kullanılması ile iş süreçlerindeki karmaşık ve değişim yönetiminde büyük kazanımlar sağlandı.

Telaure CRM Suite'in veri modeli ve süreç tasarımlarının hazırlanmasında TM Forum standartları kullanıldı. TM Forum, telekomünikasyon ve enerji gibi hizmet sektörlerinde hem operatörlerin hem de yazılım sağlayıcıların benimsediği ve ortak bir çalışma sürekli gelişen bir çerçeve programıdır. CRM çözümü üreticileri kendi uygulamalarını hızla bu standardın gereklerini karşılayacak biçimde dönüştürmeye önem veriyor. Telaure'nin Servis Tabanlı Mimarisi (SOA), TM Forum'un eTOM ve SID standartları kullanılarak geliştirildi.

Ürünün Ar-Ge çalışmalarında kesin planlama ve geliştirme süreçlerini içeren metotlar yerine çevik süreç yönetiminden yararlanıldı. Veri erişiminde DB, veri paylaşımında XML, İnternet güvenliği yönetiminde SSL tercih edildi. Yazılım mimarisinin katmanları veri, model ve sunum katmanıdır. Veri tabanı olarak Oracle 11g, veri kaynaklarına erişimde DB bağlantısı, model katmanında Java Programlama dili, kullanıcı ara yüz katmanında ise JSF teknolojisi kullanıldı.

Yemeksepeti iPhone ile mobil platformda yemek siparişi

Valensas'ın İnternet'ten yemek siparişi verenler için geliştirdiği projeyi kullananlar, istedikleri tarih ve saate sipariş verip siparişi beklemeden alabiliyorlar. Proje Dubai ve Rusya'da da faaliyete geçiriliyor.

Türkiye'deki teknoparklarda 2011'de geliştirip bilişim sektöründe uygulamaya konulan "ödüllü/başarılı" projeleri tanıtmayı amaçladığımız "Dosya" sayfalarımıza, Valensas Teknoloji Hizmetleri A.Ş. kurucuları Akın İdil ve Bilge Algül, Yemeksepeti iPhone Projesi'ni tanıtarak katıldı. Mobil teknolojiler, sistem entegrasyonu, middleware ve framework yazılımlarda uzmanlaşan Valensas Teknoloji Hizmetleri A.Ş, 2005 yılında kuruldu. Apple platformu üzerinde iPhone, iPad uygulamaları, Podcast, Digital Signage ve Audio - Video Streaming, çözümleri geliştiren firma, Türkiye'de; İstanbul Maslak Merkez, İTÜ Arı 2 Teknokent, yurtdışında ise Amerika NY ofisinde faaliyet gösteriyor. Şirketin ilgi alanları şöyle sıralanıyor: Bilgi ve eğlence servisleri, Chat ve mesajlaşma servisleri, İki yönlü mesajlaşma servisleri, Konum tabanlı servisler, Mobil internet servisleri, Mobil oyun, Mobil eğitim ve bilgilendirme servisleri. Özellikle iPhone ve iPad uygulamaları alanındaki deneyimi bünyesindeki uzman yazılımcılarıyla tanınıyor. Sahibinden.com, Yemeksepeti.com gibi e-ticaret sitelerini iPhone ve iPad uygulamalarını hazırlayan Valensas'ın referansları arasında Turkcell, Akbank, Yapı Kredi, Borusan, Şehir Üniversitesi gibi firmalar bulunuyor.

Yemeksepeti iPhone Projesi, Apple mobil cihazlarındaki (iPhone ve iPod Touch) Safari web tarayıcısı üzerinden yemek siparişi veren müşteri sayısındaki hızlı artış nedeniyle 2008'de start alan bir proje. Proje, Microsoft ürünlerinin kullanıldığı web altyapı değişiklikleri ile paralel yürütülerek gerekli entegrasyon çalışmalarının ardından hayata geçirildi. Valensas'ta proje sürecinde 5 kişilik bir ekip yer aldı. Yemeksepeti uygulaması ile Valensas, geçen yıl Turkcell Partner Programı En Başarılı Ürün ve Servis Ödülleri'nde En Başarılı Mobil Uygulama kategorisinde birinci seçildi. Kullanıcılar iPhone ve iPod Touch cihazlarının bilgisayara göre nispeten daha küçük ekranı üzerinden bile web sayfasına bağlanarak siparişlerin toplandığı bir sistemdeydi. Dolayısıyla müşteri memnuniyetini arttırmak, daha kolay ve hızlı sipariş vermelerine imkân vermek ve daha iyi bir kullanıcı tecrübesi için iOS (iPhone OS) tabanlı bir uygulama yazmak ihtiyaç haline geldi. Uygulamada hem iPhone ve iPod Touch kullanıcıları hem de web sitesindeki kullanıcı yemek arama alışkanlıkları göz önüne alınarak arayüzler tasarlandı. Örneğin cihaz sallandığında rastlantısal restoran seçme ya da hızlı sipariş verebilmek için filtrelemeler konuldu. Bunu yaparken Yemeksepeti görsel kimliği mobil platforma en uygun şekilde uygulandı. Ayrıca iPhone ve iPod Touch cihazlarının hayatımıza kattığı ve sadece bu cihazlarda uygulayabileceğiniz yeni teknolojilerden yararlanıldı.

Böylece ürünün sadece mobile taşınması değil farklı bir kullanıcı deneyimi yaşatması da sağlandı. Son kullanıcı tarafında uygulamanın katkıları daha net anlaşıyor. App Store üzerindeki yorumlardan kullanım sıklığı ve yararlarına dair bilgiler alınabiliyor. Yoğun olarak Yemeksepeti kullanan kişiler, eve giderken istedikleri tarih ve saate sipariş verebiliyor ve böylece eve vardıklarında siparişini beklemeden alabiliyor. Uygulamanın arayüzündeki kullanım kolaylığı sayesinde daha önceki bir sipariş tekrarlayarak sadece 5 dokunuşla sipariş sürecini tamamlayabiliyor. Aynı şekilde sipariş ile ilgili herhangi bir ekstra talep veya şikayet olması durumunda ise yine uygulamada yer alan Canlı Yardım arayüzünü kullanarak müşteri temsilcisi ile birebir yazışabiliyor. Bütün bu kullanım kolaylıkları da uygulamayı vazgeçilmez hale getiriyor.

200 bini aşkın hesap, Yemeksepeti iOS uygulamasını indirdi

Proje hayata geçirildiğinde tüm yemek siparişlerinin yüzde 3'ü iOS tabanlı cihazlar üzerinden gelirken bugün bu oran yüzde 10'un üzerine çıktı. Bu rakamlar da uygulamanın ne kadar sık kullanıldığını ve başarısını gösteriyor. Şu anda 200 binin üzerinde farklı hesap, Yemeksepeti iOS uygulamasını indirmiş durumda. Her bir hesabın birden fazla cihaza sahip olabileceği düşünülürse bu rakam 350 bin üzerinde cihazın kullanımına denk geliyor. Projenin ilk fazının tamamlanması ve AppStore'da yayınlanmasının ardından aylık hizmet sözleşmesi ile geliştirmelere ve uygulamaya hem yeni özellikler

katmaya devam ediliyor hem de iPad gibi yeni cihazlar için de olan sürümler hazırlanıyor. Projenin yurtiçindeki başarısının ardından yurtdışında da faaliyete geçmesi ile birlikte önce Dubai için Foodonclick isminde İngilizce ve o bölgeye özel sürümü yayınlandı. Yakın bir zamanda ise Rusya'da Izrestoran ismi altında hizmet veren

Yemeksepeti'nin mobil sürümü de Rusça desteği ile yayınlanıyor. Uygulamanın tasarım çalışmalarında diğer birçok uygulamamızda da işbirliği yaptığımız Lemonat ile beraber çalışıldı. Proje tamamen Valensas öz kaynaklarıyla dış kaynak kullanılmadan gerçekleştirildi ve herhangi bir destek ya da sponsorluk kullanılmadı. Valensas firmasının kurucuları İdil ve Algül, Yemeksepeti'nin hem içeriği hem de hizmeti ve kullanım kolaylığı nedeniyle inovasyon kavramını tanımlayan bir proje olduğunu vurguluyor. Ülkemizin "İnovasyon" alandaki mevcut durumu ve eksiklikleri konusundaki görüşlerini sorduğumuz İdil ve Algül, ülkemizde inovasyonun tanımından farklı algılandığını düşünüyor.

Yenilikçi projelerde temel sıkıntıların başında istihdam geliyor

"İnovasyon projelerinin geliştirilip uluslararası arenada pay alabilmesinin önündeki engeller nelerdir? Bu engellerin kalkması için neler yapılmalı? Çözüm önerileriniz, Hükümet'ten beklentileriniz nelerdir? Bu alanda farkındalık yaratmak adına neler yapılabilir? Sizce, ülkemizin gelecekte bu konuda dünyaya öncülük yapacağı fırsatlar var mı? Bunları açıklayabilir misiniz?" şeklindeki soruya ise İdil ve Algül şöyle yanıtlıyor:

Ülkemizde inovasyonun tanımından farklı algılandığını düşünüyoruz. Yenilikçi projelerde temel sıkıntılar her zaman dile getiriliyor. Bunların başında istihdam geliyor. Uzman bir ekibin proje ile ilgili temini ve eğitimi, inovasyon için en büyük sorun. Ayrıca bütün bu süreç, ekonomik olarak da desteklenmeli.

Destek programları ile ilgili olan süreçlerin daha iyi anlatılması ve danışmanlar ile yeni kuruluşlara bu konuda ücretsiz destek sunulması ciddi yarar sağlayacak. Bu konularda tecrübesiz olan kişi ve kuruluşların başvurularının eksiklik, hata ve doğru ifade edilememesi nedeni ile reddedilmesi de kaçınılmaz oluyor. Hükümetin, Avrupa Birliği ve benzeri organizasyonlara projelerin tanıtımı ve katılımının yanı sıra danışman desteğini de sağlaması önem taşıyor.

Ülkemizde sosyal medya konusundaki bilinç, diğer ülkelerinde önünde. Hem kullanım olarak hem de adaptasyonda sosyal mecralara çok hızlı yanıt veriyoruz. Bu bir fırsat olarak görülebilir. İnsana dokunan projeler ve aktif kullanılan mecralar, hem bir fırsat hem de iyi bir şirket satışı senaryosuna dönüşme potansiyeline sahip. İnovasyonun bu konuda ilerlemesi, başarı sürecini yerel mecrada ve uluslararası mecrada hızlandıracağına inanıyoruz.

TBD Bilişim Spor Şenliği Nisan'da yapılacak

Futbol, basketbol, voleybol ve bowling dallarında bilişim dünyasının birçok seçkin kurum ve şirketini bir araya getirecek spor şenliği düzenleniyor.

10 bine yakın üyesiyle kurulduğu 1971'den beri kesintisiz hizmet veren Türkiye Bilişim Derneği (TBD), bir ilke daha imza atıp organizasyonunu yaptığı büyük etkinliklere bir yenisini ekliyor. Akademi, kamu ve özel sektör bilişim çalışanlarını düzenli olarak bir araya getiren TBD, bilgi işlem çalışanlarını bu kez "dünya üzerindeki en güzel ortak dillerden biri" olan spor için yeşil sahalarda buluşturacak. TBD Bilişim Spor Şenliği, bilişim dünyasının birçok seçkin kurum ve şirketini bir araya getirecek.

Kamu/özel bilişim sektörü çalışanlarının sosyal ortamda kaynaşması ve daha verimli iletişimde bulunmalarını sağlamak amacıyla, futbol, basketbol, voleybol ve bowling dallarından oluşan TBD Bilişim Spor Şenliği planlanıyor.

Bilişim şirketleri ile kamu ve özel sektör bilgi işlem daireleri çalışanlarının oluşturacakları takımlarla katılabilecekleri TBD Bilişim Spor Şenliği, Nisan ayı boyunca Ankara ve İstanbul'da yapılacak elemelerle başlayıp, her ilin birincilerinin katılımıyla 10-13 Mayıs 2012 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen TBD Kamu-BİB etkinliği kapsamında yapılacak finallerle sona erecek.

Branşlarda 6 takımdan az başvuru olması durumunda turnuva yapılmayacak.

Takım başvurularının en geç 15 Mart 2012 tarihine kadar Bilişim Spor Şenliği Katılım Koşulları ve Bilişim Spor Şenliği Başvuru Formu'nun doldurularak yapılması gerekiyor. Başvurular ayrıca tdb-ankara@tdb.org.tr adresine gönderilebilir.

Saygılarımızla,

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Çipli kimlikler bu yıl geliyor!..

2010'da Bolu'da pilot uygulaması başlayan elektronik kimlik kartlarının dağıtımının bu yıl yapılacağı açıklandı.

İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin, 2010 yılında Bolu'da pilot uygulaması başlatılan elektronik kimlik kartının bu yıl dağıtımına başlanacağını açıkladı. Şahin, daha önce üç yılda tamamlanması ön görülen projenin daha erken tamamlanmasını hedeflediklerini belirtti. e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında vatandaşın günlük yaşamını kolaylaştırmaya yönelik çalışmaları anlatan İçişleri Bakanı Şahin, Bakanlık birimlerinin vatandaşlara verdiği hizmetlerde, bürokrasinin azaltılması, zaman tasarrufu, ilişkilerin çok normal ve güven esasında yürütülmesi bakımından önemli ilerleme kaydettiğini bildirdi. Şahin, bunların başında nüfus hizmetlerinin bilgisayar ortamında kayıt altına alınması, nüfus sayımlarının her an sayılabilir bir duruma getirilerek insanları hiç rahatsız etmeden ve fark ettirmeden tespit edilmesi imkânı sağlayan MERNİS Projesi'nin bulunduğunu söyledi. MERNİS kapsamında Kimlik Paylaşım Sistemi ve Adres Kayıt Sistemi uygulamaya geçirildiğini kaydeden Şahin, Kimlik Paylaşım Sistemi'ne bağlanarak hizmet yürüten kurum ve kuruluş sayısının 3 bin 490'a ulaştığını bildirdi.

“Elektronik kimlik dağıtımı başlıyor”

Vatandaşın işlemlerini kolaylaştırıcı bir diğer çalışmanın, Elektronik Kimlik Uygulaması Projesi olduğunu anımsatan Şahin, pilot uygulamaya 2010 yılında, Bolu'da gerçekleştirildiğini, 220 bin kişiye kimlik kartı verildiğini, 2012 yılı içerisinde elektronik kimlik kartı dağıtımına başlanacağını duyurdu. Bu yılın, söz konusu uygulamanın altyapısını hazırlamakla değerlendirileceğini, yıl bitmeden de belli illerde elektronik kimlik

dağıtımını başlatmış olacaklarını belirten Şahin, 3 yıllık bir periyotta tamamlamayı planladıkları bu projeyi daha erken bir dönemde uygulamayı hedeflediklerini vurguladı.

Şahin, Elektronik Kimlik Kartı Projesi'nin bütün vatandaşları kapsayacak şekilde tamamlandığında, hem vatandaş açısından hem de kamu kurum ve kuruluşları açısından önemli yararlar sağlanmış olacağına işaret ederek, şu bilgiyi verdi:

“Bu elektronik kimlik kartıyla vatandaşlarımız farklı belge, kart ve benzerlerini taşımak zorunda kalmadan kimlik doğrulaması yapabilecek, TC kimlik numarası uygulamasında olduğu gibi tek kart, tek şifre dönemine geçilecektir. Sahtecilikten kaynaklanan vatandaş mağduriyeti önlenecek, e-Devlet kapsamında sunulan hizmetlere, internetin bulunduğu her yerden, evinden, iş yerinden, bu kimlik kartı ile erişilebilecek ve ayrıca bu Kimlik Kartı seyahat belgesi olarak da kullanılabilir.”

Bir başka önemli projenin e-Pasaport projesi olduğunu dile getiren Şahin, başvurudan en geç 3 gün içerisinde, başvuru sahibine yeni düzenlenmiş elektronik özellikli pasaportların ulaştırılabildiğine dikkati çekti. Şahin, 81 il ve 310 ilçe olmak üzere, toplam 391 pasaport biriminde, 1 Haziran 2010 tarihinden bugüne kadar, 3 milyon 655 bin 130 adet okunabilir çipli yeni pasaport tanzim edildiğini bildirdi.

Adli Bilişim Mühendisliği bölümü açılıyor

Fırat Üniversitesi, “adli bilişim mühendisliği” bölümünün açılması için başlattığı çalışmalarda son aşamaya geldi, YÖK’ün onayını bekliyor.

Fırat Üniversitesi’nde (FÜ), Türkiye’de hiçbir üniversitede bulunmadığı belirtilen “adli bilişim mühendisliği” bölümünün açılması için başlatılan çalışmalarda son aşamaya gelindiği, YÖK’ün onay vermesinin beklendiği bildirildi.

Üniversiteden yapılan yazılı açıklamada, FÜ’nün kendine amaç edindiği dünya üniversitesi olma yolunda büyük bir adım daha attığı, yurt dışında pek çok üniversitede bulunan, fakat Türkiye’de henüz hiçbir üniversitede yer almayan “adli bilişim mühendisliği” bölümünün açılması için başlattığı çalışmalarda son aşamaya gelindiği belirtildi. YÖK’ün onay vermesi halinde FÜ’nün Türkiye’de bir ilki gerçekleştirmiş olacağı ifade edildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Rektör Prof. Dr. Feyzi Bingöl, bölümün açılmasıyla ilgili YÖK’e müracaat ettiklerini belirterek, “Türkiye’de de, dünyada da özellikle bilişim sektöründe adli vakalar oldukça artmakta. Söz konusu bölümün kurulması için YÖK’e müracaat ettik. Ümit ediyorum ki gerekli kriterler sağlanarak 2013-2014 eğitim yılında bölüme öğrenci alınabilir” ifadelerini kullandı.

FÜ Teknoloji Fakültesi Yazılım Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Asaf Varol ise adli bilişim mühendisliğiyle ilgili çalışmaları başlatırken ABD’deki bazı üniversitelerde yapmış olduğu incelemeleri esas aldıklarını belirtti.

ÜNİVERSİTEMİZ SAM HOUSTON STATE ÜNİVERSİTESİ’NDE

Üniversite olarak uluslararası düzeyde bir eğitim sürdürme konusunda çok başarılı bir döneme girmiş bulunduklarını, hedeflemiş oldukları ABD Teksas eyaletindeki Sam Houston State Üniversitesi ile yazılım mühendisliği bölümü konusunda işbirliğini gerçekleştirdiklerini ifade eden Varol, şunları kaydetti:

“Bu çalışmanın bir diğer boyutu daha var. Adli bilişimle ilgili çalışmaları da yine aynı üniversite ile birlikte yürüttük. Teksas Eyaleti Yükseköğretim Kurulu adli bilişim ile ilgili kısmı da onayladı. Ama bizim Türkiye’de sıkıntımız şu oldu. Adli bilişim mühendisliği bölümü hiçbir üniversitede yok. Dolayısıyla YÖK haklı olarak bu teklifi öncelikle Üniversitelerarası Kurul’a gönderdi. Üniversitelerarası Kurul, ‘Böyle bir bölüm var mı? Amacı nedir?’ sorularının cevaplarına

göre kararını verecek. Reddedilmeyeceğini umuyoruz. Çünkü şu anda ABD’de birkaç üniversite bu eğitimi yapıyor.” Adli bilişim mühendisliğinin Türkiye’de ilk defa ismi telaffuz edilen bölüm olması itibarıyla bir ayrıcalık içerdiğini vurgulayan Prof. Dr. Varol, şöyle devam etti:

“Şu anda da çağımızın en çok ihtiyaç duyduğu eleman gruplarında adli bilişimi de görüyoruz. Bugün kriminal olayların çözülmesinde teknoloji çok önemli ve bu da yazılım mühendisliğiyle doğrudan ilgili. Bizim yaptığımız program, proje ve hedefler bağlamında ele alırsak adli bilişim mühendisliğinin de mutlaka Türkiye’de kurulması gerekiyor. Türkiye’nin buna çok ihtiyacı var. Yazılım mühendisliğindeki usul ile adli bilişimdeki şartlar aynı.”

Ankara'da Açan Bir Çiçek:

14 Şubat Dünya Öykü Günü

Ayşegül Köksal
aysekoksal@gmail.com

Yeryüzünde yaşayan milyarlarca insandan biri olarak nedir bizi diğerlerinden ayıran? Hem diğerlerinden ayrılarak farklı olmak hem de insanlığın bir neferi olmak olanaklı mıdır? Olanaklıdır tabii ki eğer içinde edebiyat ateşi yanıyorsa. Edebiyat, hem insanı farklı kılar hem de insanlıkla kaynaştırır. Bir yandan kişiyi öte yandan da insanı dokur. İşte öykü de edebiyatın kuvvetli bir enstrümanı olarak hem bireyi birey yapar hem de ona yaşamın kapısını açar. Bu büyülü dünyanın yazar, okuyucu, araştırmacı ve usta kalemleri 10-14 Şubat 2012 günleri arasında 12. Ankara Öykü Günleri çatısı altında buluştular. 40'ı aşkın yazar ve yüzlerce katılımcı öykünün engin sularını tanımaya çalıştılar. Bir yandan, genç öykücüler biz de varız derken öte yandan öyküye dair kuramlar ortaya koyan araştırmacılar dinleyenleri biraz daha ince bir gözle öykü okumaya davet ettiler. Hikâyeden öyküye uzanan tarihsel süreç içinde eski yeni pek çok öykücü okuyucuyla ele ele tutuştu.

12. Ankara Öykü Günleri'nde, bu yılki "Onur Ödülü" Adnan Binyazar'a verildi. Etkinliğin onur konuğu ise Alman Yazarlar Sendikası Başkanı İmre Törek idi. Bu iki büyük ismin yanında Mustafa Şerif Onaran, Emin Özdemir, Hikmet Temel Akarsu, Ahmet Say, Lütfiye Aydın, Adnan Gerger, Attilâ Şenkon, Sezer Ateş Ayvaz, Çiğdem Sezer gibi pek çok usta yazar, 12. Ankara Öykü Günleri'nin konuğu oldu. Böylece genç ve usta kalemler arasında okuyucu önünde bir köprü kurulması sağlandı.

Tüm bu öykü karnavalının kapanışı ise ona yakışır şekilde 14 Şubat Dünya Öykü Günü'nün kutlanmasıyla yapıldı.

Evet, 14 Şubat Dünya nüfusunun büyük bir kısmı için Sevgililer Günü olsa da aynı zamanda Dünya Öykü Günü'dür. Aslında pek çok için ikisi de aynı anlama gelir. Öykü de bir sevgilidir. Üstelik ayrılmamacasına...

2002 yılından bu yana kutlanan 14 Şubat Dünya Öykü Günü, Ankara Öykü Günleri'nin fikir babası Özcan Karabulut öncülüğünde kutlanmaya başlanmıştır. Daha sonra Aysu Erden'in katkılarıyla PEN tarafından resmi olarak tanınmıştır. Başka bir ifadeyle, 14 Şubat Dünya Öykü Günü, Ankaralı öykücülerin yeşerttiği bir çiçektir. Ankara Öykü Günleri'nin ve 14 Şubat Dünya Öykü Günü'nün serüvenini daha ayrıntılı öğrenmek için <http://www.worldshortstoryday.org/tr/> adresini ziyaret edebilirsiniz.

14 Şubat Dünya Öykü Günü'nüz kutlu olsun. Bu yazıyı bu yılki Dünya Öykü Günü Bildirisi'ni kaleme alan İnci Aral'ın sözleriyle bitirmek istiyorum:

"Öykü, şifre çözmez, uzlaşmaz. Özünü korumak için incelikle direnir. Kimi zaman yaşamsal bir tepki, kimi zaman huzursuzluk ya da küçücük bir mutluluktur. Açık bırakılmış bir kapı, bir haklılık çılgılığıdır.

Bütün sahici ve derin öyküler, insanı yaşamın olmazlıkları için gücendirir ve sınırları genişletme arzusu duyururlar. Her benzersiz öykü, insanın çileli ama görkemli varoluşuna karanlıkta kalanı görünür kılan bir çakımlık ışık düşürür.

İşığınız sürekli, Dünya Öykü Günü'nüz kutlu olsun!"

Uzman Psikolojik Danışman, İbrahim Elibal

Yasal düzenlemelerle erişilebilir gazeteler, web sayfaları, ürünler artık olmak zorunda

İşitme, yürüme ve görme engellilerin teknolojiyi kullanarak eğitim ve iş olanağı yakaladıklarını bildiren TBD Görme Engelliler Bilişim Grubu Üyesi Elibal, Web sayfaları ve yazılımlar, engelliler için de erişilebilir olması gerektiğine dikkat çekti.
Kemal Ateş

Braille Soft'un kurucusu, TBD Görme Engelliler Bilişim Grubu Üyesi, Uzman Psikolojik Danışman İbrahim Elibal ile özellikle görme engellilerin günlük yaşantılarında bilişim teknolojilerinden ne kadar yararlandıkları, mevcut yazılım ve donanımlar ile İnternet kullanımında karşılaştığı erişilebilirlik sorunları ve çözüm önerileri, bilgisayar okur-yazarlığının artırılması yönünde yapılan çalışmalar üzerine konuştuk. Kendisi de görme engelli olan Elibal, engellilerin de bu toplumun bir parçası olduğunu, onların da tüketen değil üreten olmak istediğini vurguladı. Web sayfaları ve yazılımların erişilebilir, fare olmadan da klavyedeki tuşların yardımıyla kullanılabilir olması gerektiğini belirten Elibal, txt tabanlı ekran görüntülerin erişilebilir özelliği olan javalardan seçilmesini istedi.

- Görme engellileri bilinçlendirmek amacıyla; tanıtım programları, sohbet ve tartışma toplantıları, bilgilendirme seminerleri vb. düzenlediniz mi?

-Bizler bu yola çıkarken ilk hedefimiz görme engellilerin bilgisayar kullanabildiklerini hem onlara hem de topluma anlatabilmektir. Yaklaşık 12 yıllık bir süreçte bu hedeflerin çoğuna ulaştık. Görme engellilerin çoğu artık kendileri için bilgisayarlar olduğunu, bu araçlarla birçok işlemleri yapabildiklerini, günlük, gazete, dergi, v.b. hizmetlere ulaşabildiklerini gördüler. İnternet'in birçok kolaylıklarından yararlanabiliyorlar. Sanal mağazalardan sipariş verebiliyor, bankacılık

işlemlerini gerçekleştirebiliyor, iletişim programlarını kullanarak telefon görüşmesi ve yazışmalarını yapabiliyorlar.

Bizler tüm bunları görme engellilere anlatmak için ağırlıklı olarak Ankara'da irili ufaklı onlarca toplantı yaptık. Önemli toplantılarımızı <http://korler.bilkent.edu.tr> adresinden yayınladık. Ayrıca Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Samsun gibi görme engellilerin yoğun olduğu illerde tanıtım toplantıları düzenledik. Bu toplantılara ağırlıklı olarak görme engellilerin yanı sıra aileleri ve halk katıldı. 1996-2000 yılları arasında kimlerde bilgisayar var, kimler bilgisayar kullanıyor, neredeyse ev ev biliyorduk.

Ancak şimdi bu sayı binlerle ifade ediliyor. Bu duruma en önemli katkı, bu süreçte yapılan tanıtım çalışmaları, düzenlenen bilgisayar eğitim kursları, ucuzlayan bilgisayar fiyatları olmuştur.

-Görme engellilerin meslek hayatlarını, günlük yaşantılarını ve rehabilite edilebilmeleri açısından, bilişim teknolojilerinden ne kadar yararlanıyorlar?

-Bilişim teknolojileri, son yıllarda engellilerin hayatına oldukça fazla yön veriyor. İşitme engelliler görüntülü teknoloji kullanarak iletişim sorunlarını en aza indirebiliyorlar. İşaret dili ile hazırlanan eğitim programlarının desteğiyle, eğitim seviyelerini yükseltebiliyorlar. Benzer uygulamalar yürüme engelliler için de hazırlanmış durumda. Birçok engelli, evinde oluşturulan bilgisayar destekli ofisleriyle iş hayatlarına katılabiliyorlar.

Son yıllarda Ulaştırma, Denizcilik ve

Haberleşme Bakanlığı'nın öncülüğünde birçok callcenter oluşturuldu ve engelliler kendi ev ortamlarından bu işi yapıyorlar. Görme engelliler açısından bu alan oldukça fazla gelişmelere şahit olmuştur. Görme engelli öğretmen, avukat, memur, kütüphane çalışanları vb., iş yaşantılarında başkalarına olan ihtiyaçlarını teknolojinin desteği ile neredeyse sıfırladı. Ancak görme engelliler için üretilen teknoloji, halen yurtdışından alınıyor ve bu durum yüksek maliyetler oluşturuyor. Alım gücü son yıllarda artmış olsa dahi hâlâ bu cihazların fiyatları oldukça yüksek. Görme engelliler için hazırlanmış ekran okuyucu programlar oldukça pahalı. Bu durum görme engellileri olumsuz etkiliyor. Bunun çözüm şu olabilir: Bu araç ve yazılımlar için makul bir süre öngörülerek, SGK tarafından ya tamamı ödenmeli ya da hatırı sayılır bir oranda destek verilmeli. Böylece hem engelli kişi, işini daha iyi yapacak hem de teknoloji kullanımı yaygınlaşacaktır.

-Görme engellilerin kullandığı mevcut yazılım ve donanımlarda karşılaştığı

erişilebilirlik sorunları nelerdir ve çözümler nelerdir?

-Görme engelliler için üretilen yazılım ve donanımlarda karşılaşılan en önemli sorun, bu yazılım ve cihazların pahalı olması. Satın alma gücü fazla olmayan engelliler, bu gelişmelerden haberdar olsa dahi ayıracakları bir bütçeleri olmayınca bu gelişmelerden yararlanamıyorlar. Örneğin bir ekran okuyucu programın fiyatı bin Dolar , bir kitap okuma cihazının fiyatı iki-üç bin Avro, mobil cihazlara göre hazırlanmış kitap okuma yazılımının fiyatı ortalama sekiz yüz Avro civarında. Bunlara diğer yazılım ve günlük yaşam destek araç-gereçlerini ekleyince ortaya devasa bir fatura çıkıyor.

Görme engellileri dikkate almadan hazırlanan yazılımlar, İnternet sayfaları, görme engelli bilgisayar kullanıcısı için bir kabus oluyor. Bir bankanın web sayfası eğer erişilebilir değilse işlemlerini yapamamakta ya da özel bilgilerini başkalarıyla paylaşarak işlemlerini yapmaktalar. Bir gazete veya dergiye ait web sayfası eğer erişilebilir değilse o yayını okuyamıyorlar. Bu durum, bir erişilebilirlik sorunu gibi görülse bile aslında bu işlemlerle uğraşanların, toplumda bulunan farklı insanların özelliklerini göz ardı ettikleri ya da bu insanlardan ne kadar uzak yaşadıklarını ortaya koyuyor. Yapılan yasal düzenlemelerle erişilebilir gazeteler, web sayfaları, ürünler artık olmak zorunda. Bunu nasıl yapacağınızı bilmiyorsanız, bu engel gruplarına yönelik dernekler, federasyonlar vb. kuruluşlar var. Bu kurum ve kuruluşlardan bilgi ve öneri alınabilir. Ayrıca TBD bünyesinde Görme Engelliler Bilişim Grubu var. Bu gruptan da gönüllü olarak destek istenebilir.

-Kurum-kuruluş, dernek, vakıf v.b. tarafından görme engelliler için bilişim teknolojileri ne ölçüde kullanılmaktadır?

-Yapılan yasal değişikliklerle, bünyesinde eğer engelli barındırıyorsa ona yönelik araç-gereç ve yazılımlar kurumlar tarafından

sağlanmak zorunda. Artık "Sen engellisin, bir kenarda otur, aybaşında da git matikten paranı al" devri kapandı. Engelliler de bu toplumun bir parçasıdır ve onlar da tüketen değil üreten olmak istiyorlar. Ellerinde güç bulunan bu tür kurum ve kuruluşlar kafalarında örülü duvarları yıkıp, engelliden daha nasıl yararlanabiliriz, onu hayata nasıl dahil edebiliriz diyerek kendilerine yön vermelidirler.

- Görme engellilerin internet kullanımında karşılaştıkları sorunlar nelerdir ve çözüm yolları?

- Görme engelliler, bilgisayarı kullanırken üzerinde uzun yıllar çalışılmış, büyük yatırımlar yapılmış ekran okuyucu programlar kullanıyorlar. Bu ekran okuyucu programların geliştiricileri, çıkan yeni uygulamalara ve İnternet sayfası hazırlama tekniklerine uyum sağlamak için çaba gösteriyorlar. Fakat, günümüzde hızla yayılan flash ve java ağırlıklı, görüntü ve resim üzerine hazırlanan sayfalar, görme engelliler için sorun oluşturuyor. Biz, bu tür sayfa hazırlayanlara "Tasarımınızdan ödün verin" demiyoruz.

Sadece, "Sayfalarınızı hazırlarken bizler için txt bölümü de ekleyiniz. Yazılarınızı bizlerin okuyabileceği txt tabanlı dosyalar halinde sayfalarınızdan erişimimize açınız" diyoruz.. Bazı web sayfalarında web sayfasının bir tts kullanılarak seslendirilmesi söz konusu. Kesinlikle buna sıcak bakmıyoruz. Bizlerin zaten ekran okuyucu programları var. Bu, hem ilgili web sayfasındaki veri akışını çoğaltıyor hem de bilgisayarlarımızı yavaşlatıyor. Bunun en güzel çözümü, web sayfaları ve yazılımlar hazırlanırken erişilebilirlik özelliği olmalı, bir yazılım, fare olmadan da klavyedeki tuşların yardımıyla kullanılabilmesi. Bu tür yazılımlarda ekranlarda görüntü kullanılmamalı, txt tabanlı ekran görüntüleri kullanılmalı. Kullanılacak javalar kesinlikle erişilebilir özelliği olan javalardan seçilmeli.

-Görme engellilerle ilgili kurum-kuruluş, dernek, vakıf v.b. tarafından

yürütülen çalışmalarda bilgisayar desteğinin ve bilgisayar eğitiminin (okur-yazarlığının) artırılması yönünde ne tür teşvik edici çalışmalar yapılmakta?

-Engelliler için faaliyet gösteren kurum, kuruluşlar ve vakıflar, İş-Kur ile işbirliği yaparak temsilcisi oldukları engel gruplarına teknolojinin kullanılmasıyla meslek edindirme eğitimleri de veriyorlar. Bilgisayar destekli ofis görevlisi, çağrı merkezi görevlisi gibi alanlarda engelliler yetiştirilerek hem iş bulmaları hem de bu engellilerin aileleriyle, toplumla daha iç içe zaman geçirmeleri sağlanıyor. Ayrıca belli bir meslekte olan görme engelliler için mesleklerini daha iyi ve bağımsız yapabilmeleri için bilgisayar eğitimleri de veriliyor.

Bu eğitimlerde office yazılımlarının yanı sıra mesleklerine göre yazılımların eğitimi sunuluyor.

-Görme engelliler kendi aralarında nasıl haberleşmektedirler?

-Görme engellilerin kendi aralarında haberleşmek için kullandıkları özel bir uygulama yok. Herkes gibi mail, SMS ile sohbet programlarıyla bu ihtiyaçlarını gideriyorlar. Kendi aralarında bilginin yayılması için oluşturdukları sohbet odaları ve özel mail grupları bulunuyor. Bu oluşumlar sayesinde bilgisayara ulaşabilen ama kullanımını çok iyi bilmeyen kişilere, İnternet kullanılarak uzaktan eğitimler, programların kullanımı anlatan sesli anlatımlar yapılıyor. Tabi ki bu durum, görme engellinin merak ettiği konulara ilgisini iyice çoğaltmakta, yanıtını bulamadığı sorularına doğru karşılıklar bulabilmekte. Burada benim gördüğüm olumsuzluk ise bu tür oluşumların fazla olması. Bir tane veya iki tane olabilir.

Ama sayıları arttıkça bu çok seslilik değil bölünmüşlük olarak geri dönüyor. Bir ya da iki mail grubunu takip etmek varken 5-6 grubu takip etmek zorunda kalınıyor. Acı taraf ise bu mail gruplarında hemen hemen aynı konular ve bilgiler paylaşıyor. Farklılık fazla olmuyor. Bu da mail kirliliğine neden oluyor. Birleştirici çalışmalar yapılarak tek çatı altında toplanmaları sağlanabilir...

-Görme engellileri sosyal, kültürel ve teknik yönleriyle kamuoyuna tanıtmak için neler yapılmalıdır?

-Öncelikle engelliler alanında hizmet veren kurum, kuruluş, vakıf vb. yerlerin, kesinlikle kendilerini ifade edebilecekleri politikaları geliştirmeleri gerekiyor. Geliştirilecek doğru yöntemlerle topluma engellilerin bir yük olmadıkları, toplum için farklılık gösteren bireyler oldukları anlatılmalı. Şöyle kendinizden başlayarak etrafınızdaki kişilerle bir karşılaştırma yapınız. Herkeste farklı bir yön var. Kimisi uzun, kimisi kısa, kimisi şişman, kimisi zayıf, kimi gözlüklü, kimi esmer kimisi de beyaz...

Aslında bütün kırılma noktası burada başlıyor. Bu farklılıkları eğer fark edebilirsiniz sorun yok. Sizleri bir üst seviyeye taşıyacak olan farkındalığınızı arttırmaktır. Bundan sonrası çorap söküğü gibi gelir. Kendinizi farklılıklarla yaşamaya kapattığınız zaman, fildişi kuleden bakan bir kişi olmaktan öteye gidemezsiniz.

Belki engelliler için yatırım yapmak, zaman harcamak oldukça pahalı diye düşünebilirsiniz.

Ancak şunu unutmamak gerekiyor; unutulmuş, eğitilmemiş, cahil bırakılmış engellinin topluma ve devlete maliyeti daha fazla olacaktır...

Saramago'dan Çıktım Yola

Dünya, yıldırılmazsın beni ne yapsan
Ölümden de korkmam, er geç ölür insan
Ölmemek elimizde değil ki bizim
İyi yaşamamak beni korkutan.
Ömer Hayyam

Merak kediye öldürür fakat insanı “İnsan” yapar. İnsanoğullarının en meraklılarından olan Leonardo Da Vinci'nin not defterinde: “..büyük bir mağaranın girişine varacağım, hüküm süren karanlığın yoğunluğuna rağmen içerdeki herhangi bir şeyi seçebilecek miyim diye boydan boya eğileceğim. Bir an böylece kaldıktan sonra birdenbire içimde iki duygu uyanacak; korku ve arzu. Korku tehdit edici mağara karanlığından, arzu ise içeride olağanüstü bir şeyin gizli olup olmadığını görmekten...” yazar.

Ayfer Niğdelioğlu
ayfer.nigdeli@gmail.com

Cennetten kovulma ile sonuçlanan ilk “merak”ın öyküsü ile başlıyor Nobel ödüllü yazar Saramago’nun Kabil’i. İnsanın bilmediği bir kavramdan dolayı cezalandırılması, ceza ile birlikte oluşan kavram anlayışı, özgür iradenin, sonuçlara katlanma sorumluluğunu da beraberinde getirmesi, insan soyunun dünya serüvenindeki ilk tecrübeleri olarak kayıtlara geçiyor. Bilgi (İyilik/ Kötülük) ağacının meyvesini yiyen Adem ve Havva’nın yaratılışına, Şeytan’ın oyununa, ilk cinayet ve tufan gibi kutsal metinlerdeki öykülere, çağımızın mizah mercekli vizöründen bakmış Portekizli yazar.

Kendine özgü grameri ve üslubu ile “Ey okur, nasıl yazdığımı değil, ne yazdığımı kulak ver!” diyen Saramago, eline kardeş kanı bulaşmış Kabil’in ağzından Tanrı’ya sorular soruyor. Kabil’in “Eğer” ve “Keşke”lerle dolu yargılarını okurken, Tanrı ile sürekli konuşan bir başka bilgeyi anımsadım: İnsanın yaşam savaşını damda keman çalmaya benzeten Sütçü Tevye’yi. “Ey kurtları kuzuları yaratan Tanrım, beni de böyle yarattın. Amaa eğer zengin bir adam olsam, senin ulvi planın mı bozulur?”

Mark Twain’in “Adem ve Havva’nın Güncesi” adlı uzun öyküsünde de, Havva “Bilgisizdik o zaman, şimdi ise bilgi yönünden zenginiz çok. Ne zenginiz ya! Açlığı, susuzluğu, soğuğu öğrendik; hastalığı, acıyı, üzüntüyü öğrendik; nefreti, başkaldırmayı, aldatmayı öğrendik; vicdanı öğrendik; beden ile ruhun yorgunluğunu, dinçleştirmeyen uykuyu, dinlendirmeyen dinlenceyi, Cenneti bize geri getiren, uyandığımız an gene alıp götüreren düşleri öğrendik. Korkuyu öğrendik; kibri, çekememezliği, ikiyezlülüğü öğrendik; saygısızlığı öğrendik. Şimdi hepsine sahip durumdayız.” diye yakarır.

Varoluşçu edebiyatçımız Melih Cevdet Anday, Rahatı Kaçan Ağaç şiirinde Havva anamıza hak veriyor:

Tanıdığım bir ağaç var
Etlik bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrının işine bakın.

Geceyi gündüzü biliyor
Dört mevsim, rüzgârı, karı
Ay ışığına bayılıyor
Ama kötülemiyor karanlığı.

Ona bir kitap vereceğim
Rahatını kaçırmak için
Bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin.

İnsanoğlu doğanın verdikleriyle yetinmiyor. Ne kuş gibi uçabiliyor, ne aslan gibi pençeleri var, ne de çıta kadar hızlı! Doğar doğmaz hayata karışmıyor, kendine yetebilmesi için uzun yıllar korunması, kollanması lazım. “İnsan”, doğasındaki bu eksikliği bilim, sanat, teknoloji ve felsefe ile sürekli aşmaya çalışıyor. İki ayağının üzerinde dikilmesinden sonra, her çağda, her coğrafyada gösterdiği farklılıkları, ademoğlu/havvakızının doymak bilmez değişim, gelişim iştahı ile açıklayabiliriz. Evrenin gizlerini bilme arzusunu, otoriteyi sorgulamayı, direnişi Dorothy, Alice, Keloğlan, gibi naif kahramanlarda dahi görürüz. Munis kızımız Pollyanna bile, yaşadığı çevreyi olduğu gibi kabul etmemiş, kendi yöntemiyle değiştirme savaşı vermiştir.

İnsanlık tarihi boyunca yapılan bilimsel araştırmalar, sanat eserleri ve felsefe çalışmaları, insanoğlunun günlük yaşamını, kültürünü değiştirmiş, dünyayı küçültmüş olabilir. Modern tıp ve teknolojiye de ayrıca teşekkürler! Bize diziler, futbol, moda ve magazinle doldurabileceğimiz 40 yıl verdiler. Ancak asıl “eksik” olanın tamamlanması pek mümkün görünmüyor. İnsan hala kıskanç, bencil, açgözlü, obur, şehvet düşkünü, kindar, kibirli, riyakar, cimri...

“Onca varlık var iken gitmez gönül darlığı” diyen Yunus Emre’ye, “Cehennem boş, tüm Şeytanlar burada.” diyen Shakespeare’e hak vermemek mümkün mü? İnsanı yoldan çıkaran, doymak bilmez açgözlülüğü ve hırsı ise, Şeytan’ı başka yerde aramaya ne gerek var?

Edebiyatın ve dinin kesiştiği birçok noktada Şeytan, yazarlarca kullanılmıştır. Bu eserlerin en önemlisi Goethe’nin Faust’udur. Sonsuz gençlik için ruhunu satan Dorian Grey’de de, Paulo Coelho’nun “Şeytan ve Genç Kadın” adlı romanında da bezirgan Şeytan karşımıza çıkar. J. B. Russell’ın Kötülük serisinde ise, Şeytan evrim geçirmiş, yeryüzüne iyice alışmış ve insandan farkı kalmamıştır. Çağdaş yazarlardan Cengiz Varlı’nın, Tanrı’yla Bahis-Haberci adlı romanında, Sato, insanoğlunu kandırabileceği konusunda Tanrı ile bahse girer. Fizik ve bilimkurguseverlerin

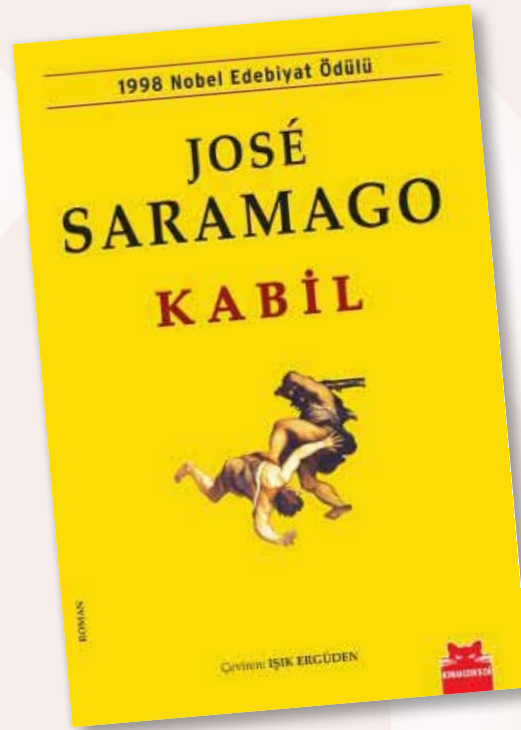
keyif alacakları kitabı okurken, hayatta aldığımız her kararın Tanrı ile bahse girmek olduğunu düşündüm. Ne var ki, fizikçilerin en renklisi Einstein “O zar atmaz.” diyor. Tesadüf diye açıkladıklarımız, bugünkü bilgi ve idrak eksikliğimiz yüzündendir. Belirsizliklerin ardında bilimin henüz keşfedemediği bir düzen olduğunu savunan Einstein “Tanrı’ya inanıyor musunuz?” sorusunu “Var olan her şeyin uyumlu bir birlikteliğinde ortaya çıkan Tanrı’ya evet; ama insanların günlük işleriyle ilgilenen, cezalandırıcı veya mükafatlandırıcı Tanrı’ya hayır” diye yanıtlamıştır. Madem fiziğe geçtik; yaşadığımız çağı değiştiren Nikola Tesla’nın yaşam öyküsünü, April Yayınevinden çıkan “Tesla’nın Kutusu”ndan okuyalım. Günlük yaşamımızda kullandığımız herşeyde (bilgisayar, televizyon, radyo, uzaktan kumanda, mikrodalga fırın, internet, AC şebekeler) payı olan dahi mucit, Edison’un DC sisteminin önüne geçerek,

elektriği uzak mesafelere iletmeyi başarmış, evlerde kullanılmasını sağlamıştır. Ayrıca beyinde alfa, beta ve teta olmak üzere 3 ana dalga çeşidi olduğunu keşfetmiş, dünyanın rezonansını ölçmüş; düşünceyi ekrana yansıtma deneyleri yapmış, telapati üzerine çalışmıştır. Bir söylentiye göre ışınlanmanın yolunu da bulan Tesla’nın çalışma notlarına, bir otel odasında ölü bulunmasından sonra ABD hükümeti el koymuştur. İnanç sistemleri ve insan ilişkisi, sadece bilim adamları, din adamları, felsefeciler, sanatçılar ve hatta politikacıların konusu değil. Farkındalık yaratma yolunda gelişen bir enstrüman da parodi dinler. Uçan Spagetti Canavarının Kutsal Kitabı, Bobby Henderson tarafından yazılmış, Altıkkırkbeş Yayınları tarafından 2010 yılında Türkçe’ye çevirilmiştir. Kitapta “On Emir” yerine “Sekiz Rica” vardır: “Eğer Yapmazsanız Çok Memnun Olurum” maddelerden biri:

Eğer başka insanları yargılamak için nasıl göründüklerine, veya nasıl giyindiklerine, veya nasıl konuştuklarına bakmazsan, veya, yani, iyi davran işte, tamam mı? Ha bir de şunu kalın kafalarınıza sokun: Kadın=insan. Erkek=insan. Aynı=aynı. Biri diğerinden daha iyi değildir, tabi konumuz moda değilse, zira kusura bakmayın ama onda üstünlük kadınlarda, ha bir de mor ile fuşya arasındaki farkı bilen bazı erkeklerde. Saramago’dan çıktım yola, selam verdim sağa sola... Daldan dala atladıktan sonra, Harikalar Diyarında nokta koyalım. Düşes “Ah, aşktır dünyayı döndüren” der. Alice, “Bir başkası da demişti ki; Herkesin kendi işine bakmasıdır, dünyayı asıl döndüren şey” diye karşı çıkar. Düşes, “Eh, doğru. Bu da aşağı yukarı aynı kapıya çıkıyor. Bundan çıkarılacak hisse de, sen anlama bak, söyleniş çeşit çeşittir.”

Kitaplar:

1- Jose Saramago	Kabil	
Kırmızı Kedi Yayınevi		
2- Cengiz Varlı	Tanrı’yla Bahis Haberci	Efkari
Yayınlar		
3- Samantha Hunt	Tesla’nın Kutusu	
April Yayıncılık		

Yazılım Projelerinde Özgür Yazılım Lisans Yönetimi

İsterseniz öncelikle zaten bilinen bazı kavramları netleştirerek başlayalım. Özgür yazılım, lisanssız yazılım değildir. Kaynak kodları açık olmakla birlikte lisans metninde tanımlanmış olan özgürlükleri kullanıcılarına sağlayan yazılımlardır. Tek başına kaynak kodların açık olması, bir yazılımı özgür yazılım yapmaz. Bazı yazılımların kaynak kodları açık olmakla birlikte lisansları size o yazılımı özgürce kullanma izni vermez.

Hakan Uygun

Genel olarak özgür yazılım dünyasında kullanılan temel lisans olan Genel Kamu Lisansı (GNU General Public License - bundan sonra GPL olarak anılacaktır) kullanıcılara 4 temel özgürlük ve bir kısıt sunar :

1. Yazılımı istediğiniz gibi kullanabilirsiniz
2. Yazılımın kaynak kodlarını istediğiniz gibi inceleyebilirsiniz
3. Kaynak kodlar üzerinde istediğiniz değişiklikleri yapabilirsiniz
4. Yaptığınız değişiklikleri istediğiniz gibi dağıtabilirsiniz.

Fakat yaptığınız değişikliklerin de aynı şekilde GPL ile lisanslanması gerekmektedir. Bu sayede başkalarının hakları da koruma altına almış olur. Özgür yazılımlar, ister yazılımınızda kullanacağınız bir kütüphane ya da bileşen olsun ister sizin yazdığınız çeşitli parçalarla farklı bir ürün haline getirdiğiniz bir uygulama olsun günümüzde yoğun bir şekilde projelerimize girmiş bulunmaktadır. Gartner'ın yaptığı bir çalışma, 2012 yılında ticari uygulamaların %80'inin bir şekilde özgür yazılımları kullanacağını gösteriyordu. Günümüzde bir yazılım projesinin farklı lisanslara sahip birden fazla bileşenin bir araya gelmesinden oluşması çok muhtemel.

Lisans yönetiminin önemini vurgulamak için çok detayına girmeden ve bir korku hikayesi değil ama tecrübe kaynağı olarak alınması gereken Wirofon örneğinden bahsetmek yerinde olacaktır sanırım. Türk Telekom, İnternet üzerinden telefon görüştürmesi yapılacak bir yazılım geliştirdi. İş modeli olarak da sahipli, kaynak kodları kapalı bir ürün elde etmeyi planlıyorlardı. Fakat geliştiriciler uygulama içerisinde GPL lisanslı bir kütüphane kullandıkları için işin sonu Wirofon'un ilk çıkan sürümünün bir özgür yazılım olarak yayımlanmasına, ikinci sürüm için her şeyin yeni baştan yazılmaya başlanmasına vardı.

Lisanslar Arası Uyum Problemi

Özgür yazılım lisans yönetimi sorunu ile karşılaşmamıza neden olan en önemli şey, tek özgür yazılım lisansının GPL olmamasıdır. Farklı haklar ve kısıtlar sunan özgür yazılım lisansları mevcuttur. Bu lisansların kullanıcılarına tanımladığı haklar çerçevesinde de bazı sorunlar ve uyumsuzluklar ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla kurumların geliştirdikleri yazılımlarda hangi lisansları kullandıklarını ve bunların birbirleriyle uyumlu olup olmadıklarını kontrol etmeleri gerekir. Aksi

halde istenmeyen sorunlarla karşılaşılacaktır. Bu noktada durumu biraz daha genişletelim. Günümüzde bir yazılım sadece programlama dilleriyle yazılmış kaynak kodları içermiyor; çeşitli görseller, tasarım, metin, ses dosyaları ve videolar gibi farklı içerikleri de kapsayabiliyor. Burada da gene aynı şekilde çeşitli lisanslama problemleri ile karşıya karşıya kalmak mümkündür. Biraz örnekle durumu açmaya çalışalım. Diyelim ki yazılımınızı GPL lisansı ile özgür yazılım olarak yayımlayacaksınız ve Apache Vakfı tarafından üretilip Apache Public License ile lisanslanmış bir kütüphane kullanıyorsunuz. Burada herhangi bir sorun yok çünkü APL'in size tanıdığı haklar nedeniyle GPL ile lisanslanmış bir kodla birlikte bu kütüphaneyi kullanabilirsiniz. Çünkü APL sizin kodlarınızın da APL lisanslı olması gibi bir şart öne sürmüyor. Fakat tam tersi bir durumda, yani APL lisanslı bir yazılım içerisinde GPL lisanslı bir kütüphane kullanmanız ne yazık ki mümkün değil, çünkü GPL sizin yazılımınızın da GPL lisanslı olması şartını öne sürmektedir. Bir başka problem ise Creative Commons Non Commercial lisansı ile lisanslanmış yazılımlarda ortaya çıkmaktadır. Yazılım dünyasında çoğunlukla görsel dosyalarda ya

da JavaScript kütüphane ve bileşenlerinde kullanılan bu lisans, size ticari kullanım izni vermemektedir. Öte yandan, GPL bu izni vermektedir. Dolayısıyla GPL lisanslı bir yazılım içerisinde kullandığınız takdirde GPL'in kullanıcıya tanıdığı bir hakkı kısıtlamak durumunda kalırsınız ki bu da yazılımınızı GPL olarak yayımlayamayacağınız anlamına gelmektedir. Hangi lisansların hangileriyle uyumlu olduğu konusunda Özgür Yazılım Vakfı (Free Software Foundation – FSF) tarafından hazırlanmış GPL ile uyumlu lisanslar listesi yardımcı olacaktır[1]. Bütün tartışmayı özgür yazılımlar üzerinde yapıyor olmak bir yanlış anlamaya yol açmasın diye belirtmekte yarar var. Kapalı kaynak kodlu, sahipli yazılımlar içerisinde de özellikle BSD, APL, LGPL gibi sizin yazdığınız kodun lisansına dair herhangi bir kısıt getirmeyen lisanslara sahip özgür yazılım ürünleri rahatlıkla kullanılabilir.

Uygulama Kullanımı ve Kaynak Kod Kullanımı

Bir başka karmaşa da bir uygulamanın kullanılması ile kaynak kodlarının kullanılması

arasındaki farkın anlaşılamamasından kaynaklanmaktadır. Bir örnekle daha net açıklayabiliriz durumu. MySQL veritabanı GPL ile lisanslanmış durumdadır. Özgür olmayan yazılımlar tarafından da veritabanı olarak rahatlıkla kullanılabilir. Fakat MySQL'in gömülü (embedded) olan sürümü doğrudan sizin yazdığınız kodlara bağlanacağı ve kaynak kodlarını kullanacağınız için lisansı gereği sizin kodlarınızın da GPL lisanslı olmasını şart koşacaktır. Bu durumda, örneğin LGPL ile geliştirmiş olduğunuz uygulama içerisinde MySQL'in gömülü sürümünü kullanamazsınız. Bazı yazılımların iki ya da daha fazla lisansı olabilir, bu durumda sizin için uygun olan lisansı kullanabilirsiniz. Örneğin MySQL'in gömülü sürümünü kapalı uygulamanız içinde kullanmak için Oracle'dan sahipli yazılım altında kullanabileceğiniz bir lisans satın alma yoluna gidebilirsiniz. Fakat bu iş modelinin çoğu özgür yazılım için geçerli olmadığını hatırla tutmakta fayda var.

Lisansların Takibi

Buraya kadar incelediklerimizin ışığında, özgür yazılımlarla ilgili lisansları nasıl takip edebileceğimize bakalım. Bu işin en kolay yolu tabii ki ürettiğimiz yazılımları özgür yazılım olarak yayımlamaktır. Böylece mevcut özgür yazılımların önemli bir kısmını özel bir özen göstermeye gerek kalmadan kullanıyor olacağız. Öncelikle gereken şeylerden birisi kurum içi eğitimidir. Yazılımcıların çoğu konu hakkında ya yeterince bilgi sahibi olmamaktan ya da durumun ciddiyetini yeterince kavramadıkları için İnternet'te kaynak kodlarına erişilebilen her türlü yazılımın kendi yazılımları içerisinde rahatlıkla kullanılabileceğini düşünmektedirler. Aynı şekilde, ürün yöneticilerinin de tasarladıkları ürünün hangi iş modeli ve lisans ile yayımlanacağına özen göstermesi ve sonuç ürünün içine dahil olacak yazılım ve içeriğin hedefledikleri modele uygun olup olmadıklarını denetlemesi gerekmektedir.

Son bir sorun da, özellikle büyük kurumların hukuk departmanlarının sadece kendi ürünlerinin hakları konusunda özen göstermesi, o ürünü geliştirirken kullanılan yazılım ve araçların lisans ve haklarına dikkat etmemesinden kaynaklanıyor. Örneğin bazı özgür yazılım lisansları, kaynak kodu istediğiniz gibi kullanabilmenize izin verir fakat orijinal kodun yazarının adının mutlaka zikredilmesini şart koşar. Bu durumda yazılım belgelerinde o kişinin adının geçmemesi lisans ihlali oluşturmaktadır. Doğal olarak bu sorunlarla karşılaşmamak için yapılması gereken en önemli şey, kullanılan yazılım bileşenlerinin lisanslarının yazılım geliştirme sürecinde mutlaka takip ediliyor olmasıdır.

Marka ve Patent

Son olarak marka ve patent kavramlarının yazılım lisansları ile bir ilgisinin olmadığını da belirtelim. Bunlar farklı hukuki haklardır. Bir yazılımın özgür yazılım lisansı ile dağıtılması o yazılımın marka haklarının dilendiği gibi kullanılabilmesi hakkını vermeyecektir. Bazı özgür yazılım lisansları kaynak kodu istediğiniz gibi kullanabileceğinizi fakat yazılımın ismini reklam amacıyla kullanamayacağınızı özel olarak belirtiyor olabilirler. Genel olarak özgür yazılımcılar, marka ve patent gibi ek koruyucu hakları almamakla birlikte özellikle uluslararası büyük yazılım şirketlerinin bu konuda çeşitli yaptırımları olabilmektedir. Kullanılan yazılımların bu açıdan da incelenmesinde fayda olacaktır. Örneğin bir özgür yazılım olan Pardus İşletim Sistemi, GPL lisanslı olarak yayımlanmaktadır. Dolayısıyla o kodları alıp kendi işletim sisteminizi hazırlayabilirsiniz fakat "Pardus" ismi ve logosu Tübitak'a ait bir marka olduğu için bu isim ve logoyu Tübitak'tan izinsiz olarak kullanamazsınız.

[1] : <http://www.gnu.org/licenses/license-list.html#GPLCompatibleLicenses>

ODTÜ Teknokent, dünya devlerine sistem üretiyor

Başta ABD, Almanya, Fransa, İngiltere, Çin, Hindistan ve Rusya olmak üzere birçok ülkeye ihracat yapıp ekonomiye 1.5 milyar liralık katkı sağlandı.

ODTÜ Teknokent şirketleri, Airbus, Boeing, Skorksky, Rolls&Royce, Chicago Bulls (ABD), UCLA (ABD) ve Wingate Institute (İsrail) gibi firmalara bilgi ve teknoloji ihraç ediyor. Yurtdışına bilgi ve teknoloji ihraç edilen projeler arasında, Rolls&Royce ile birlikte gerçekleştirilen alternatif yakıtlarla çalışan motor; Skorksky helikopterlerine ait yazılımlar; Airbus ve Boeing uçakları için geliştirilen elektronik sistemler ve yazılımlar; Chicago Bulls (ABD), UCLA (ABD) ve Wingate Institute (İsrail) gibi kurumlara ihracatı yapılan Performans Test Sistemi gibi projeler bulunuyor.

253 Ar-Ge şirketinin faaliyette olduğu ve bunların yaklaşık üçte birinin ODTÜ Teknokent'te kurulduğunu belirten ODTÜ Teknokent Genel Müdür Yardımcısı Ufuk Batum, teknopark şirketlerinde, yüzde 90'ı üniversite mezunu, doktora veya yüksek lisans mezunu olmak üzere yaklaşık 3 bin 750 kişinin istihdam edildiğini söyledi. Batum, "Bilişim, elektronik, savunma sanayi, telekomünikasyon

ve biyoteknoloji, ODTÜ Teknokent'in öncelikli sektörleridir. Şirketlerin yüzde 56'sı bilişim, yüzde 22'i elektronik, yüzde 6'sı telekomünikasyon, yüzde 2'si medikal, biyomedikal, biyoteknoloji, yüzde 14'ü ise ileri malzeme, uzay-havacılık, enerji, otomotiv, çevre gibi diğer alanlarda Ar-Ge çalışması yürütüyor" dedi.

5 kıtaya ihracat

Batum, ODTÜ Teknokent'te, ileri teknolojiye dayanan, yoğun Ar-Ge çalışması içeren inovatif çalışmalara dayanan ürünlerin ihraç edildiği ülkeleri şöyle sıraladı:

Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa, İngiltere, Çin, Hindistan, Rusya, Arnavutluk, Avustralya, Avusturya, Afganistan, Azerbaycan, Belçika, Beyaz Rusya, Birleşik Arap Emirlikleri, Bosna Hersek, Brezilya, Bulgaristan, Cezayir, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Filipinler, Güney Afrika, Hollanda, Hong Kong, Irak, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İsviçre, İtalya, Kanada,

Kazakistan, KKTC, Kore, Libya, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Malezya, Norveç, Pakistan, Polonya, Sırbistan, Singapur, Suudi Arabistan, Tayland, Türkmenistan, Umman, Ürdün ve Yunanistan.

Ar-Ge'de 200'ün üzerinde tescil, 1,5 milyar lira gelir

Küresel rekabet edebilirliğin ve kalkınmanın en önemli unsuru olan "yeni bilgi" üretebilme sürecine üniversite-sanayi işbirliğini teşvik ederek katkı sağlamak amacıyla ODTÜ Teknokent'in kurulduğunu anlatan Batum, üniversite ile özel

sektörün ortak araştırma projelerinin önemini vurgulayıp şunları söyledi:

"Bu çerçevede akademik bilgi altyapısı ile sanayinin yetenekli ve yaratıcı iş gücünün bir araya geldiği ODTÜ Teknokent'te yer alan firmalarımızın bugüne kadar Ar-Ge'den elde ettikleri gelir ve Türk ekonomisine kattıkları değer 1,5 milyar liradır. Bu çalışmalardan elde edilen ihracat geliri ise 200 milyon doları aştı. Bu miktarlar, firmaların sadece ODTÜ Teknokent sınırları içinde yürüttükleri Ar-Ge çalışmalarından elde ettikleri gelirleri kapsıyor. Seri üretimden elde edilen gelir ve ihracat miktarları bu değerlerin içerisinde yer almıyor. ODTÜ Teknokent firmalarının aldıkları Ar-Ge tescilleri (patent, marka gibi) toplamda 200'ün üzerindedir."

Açık kalp ameliyatına Twitter bağlantısı

ABD’de bir hastanede yapılan açık kalp ameliyatı, saniye saniye Twitter’da paylaşıldı.

Sosyal medya tarihinde ilk kez bir ameliyat sırasında canlı Twitter bağlantısı yapıldı. ABD’nin Teksas eyaletindeki Houston kentinde bulunan Memorial Hermann Northwest Hastahanesi’nde bir ilke imza atıldı. Doktorlar, açık kalp ameliyatını an be an Twitter’da paylaştılar. Bu olay, tıp ve sosyal medya tarihinde de bir ilk oldu. 57 yaşındaki bir erkek hastanın kalp ameliyatında, doktorların kafasına yerleştirilen kameralarla yaşanan anlar anında canlı olarak twitter’a verildi.

Hastanın kalbine ulaşmak için göğsün bıçakla açılması görüntüleri de canlı canlı twitter takipçilerine sunuldu.

Doktorlardan Michael Macris ameliyatı gerçekleştirirken bir diğer meslektaşı Paresh Patel belirli aralıklarla ameliyat süreci hakkında Twitter’da bilgi verdi ve takipçilerin soruları yanıtlandı. 2 saat süren ameliyatın canlı Twiter bağlantısında, hangi işlemin neden ve nasıl yapıldığı takipçilere 140 karakterle anlatıldı. Canlı Twitter bağlantısı aracılığıyla ameliyatı takip edenlerin sayısı ise 225 bine ulaştı.

Elektronik gözetleme piyasası, 5 milyar dolara dayandı

Özel hayatı tehdit eden elektronik gözetlemeyle ilgili çok ciddi iddialar içeren Privacy International'ın çalışmasında Türkiye, temel mahremiyet hakkının etkin bir biçimde yok sayıldığı bir ülke olarak tanımlanıyor.

Sendika.org sitesinde Elif Günindi imzasıyla yayımlanan habere göre, İngiltere'de kurulan ve kâr amacı gütmeyen bir özel şirket olan Privacy International (Uluslararası Mahremiyet), hazırladığı "Elektronik Gözetleme: Kim Kimdir?" başlıklı web sayfasında, tüm ülke yurttaşlarını kendi hükümetlerine "hangi elektronik gözetleme ekipmanına ne kadar para" ödediklerini sormaya çağırdı. 1990'dan bu yana etkinliklerini sürdüren Privacy International, ulusal ve uluslararası düzeyde kampanyalar düzenleyerek, tüm ülkelerin yurttaşlarına ve politika yapıcılarına özel yaşamın gizliliğini tehdit edenlerle hesaplaşmak için yöntemler öneriyor ve bu tehditlere dair veriler toplayarak, veri tabanları oluşturuyor. Kendisini kişisel verilerin güvenliği hakkının dünya çapında korunması için çalışan ve özel yaşamın hükümetler ve şirketler tarafından gözetlenmesi ya da müdahaleye uğraması ile mücadele eden bir kuruluş olarak tanımlayan Privacy International'ın "Elektronik Gözetleme: Kim Kimdir" isimli çalışmada, gözetimin ticarileşmesine dikkat çekiliyor. Çalışmada, 10 yıl öncesine dek kayda değer olmayan küresel gözetleme piyasasının, bugün yılda 5 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaştığına işaret edilirken hangi firma ve hangi hükümetlerin bu piyasanın alıcıları olduğunun açığa çıkartılması amaçlanıyor.

Yakın zamana kadar gözetleme teknolojilerinin uluslararası ticaretinin büyük ölçüde gözlerden uzak tutulduğu, kamunun bilgisine sunulmadığı bir gerçek. Ancak bugün bu uluslararası ticaret giderek büyürken, gözetleme teknolojileri de sermaye açısından son derece büyük bir ticaret alanına dönüşmüş durumda. "Büyük Birader" in şirketleşmesi olarak tanımlanan bu durum, tüm ülkelerin yurttaşlarının özel yaşamlarının hem hükümetler hem de şirketler tarafından işgal edilmesini beraberinde getiriyor. Privacy International tarafından, sürdürülen çalışma, gözlerden uzak ticaret konferanslarında buluşan alıcı ve satıcıları kamunun bilgisine sunuyor. Bu gizli ticaret konferanslarında buluşan, anlaşılan ve işlemler yapan alıcı ve satıcıların ilişkilerinin ayrıntıları genellikle akan suları durduran "ulusal güvenliğin korunması" bahanesi ile kamuoyundan gizleniyor. Ancak kamunun ve çoğunlukla iktidarda olanlar dışında toplumu temsil eden siyasilerin bilgileri dışında gelişen bu ilişkiler ve anlaşmalar, etik değerlerin yok sayıldığı, hak ve özgürlüklerin önemsenmediği bir ortamda gerçekleşiyor.

Bu ortamı şirketlerin daha fazla kâr güdüsünün belirliyor olması ise hiç şaşırtıcı değil.

Privacy International aralarında kitlesel ölçekli, gerçek zamanlı mobil çağrıları ve mesajları engelleme, hedef bilgisayar üzerinde tam denetim sağlayan kötü niyetli ve casus yazılımlar, bir dizüstü bilgisayarın ya da mobil telefonun kamera ve mikrofonunun uzaktan açılması ve çalıştırılmasını sağlayan yazılımların da olduğu, yıllardır Avrupa ve ABD şirketleri tarafından tüm dünyada diktatörlüklere sessiz sedasız satılan gözetleme ekipmanlarını merccek altına alıyor. Bu ekipmanların tanıtıldığı, satış anlaşmalarının yapıldığı, 2006-2009 arasında altı kez düzenlenen dünya konferanslarının

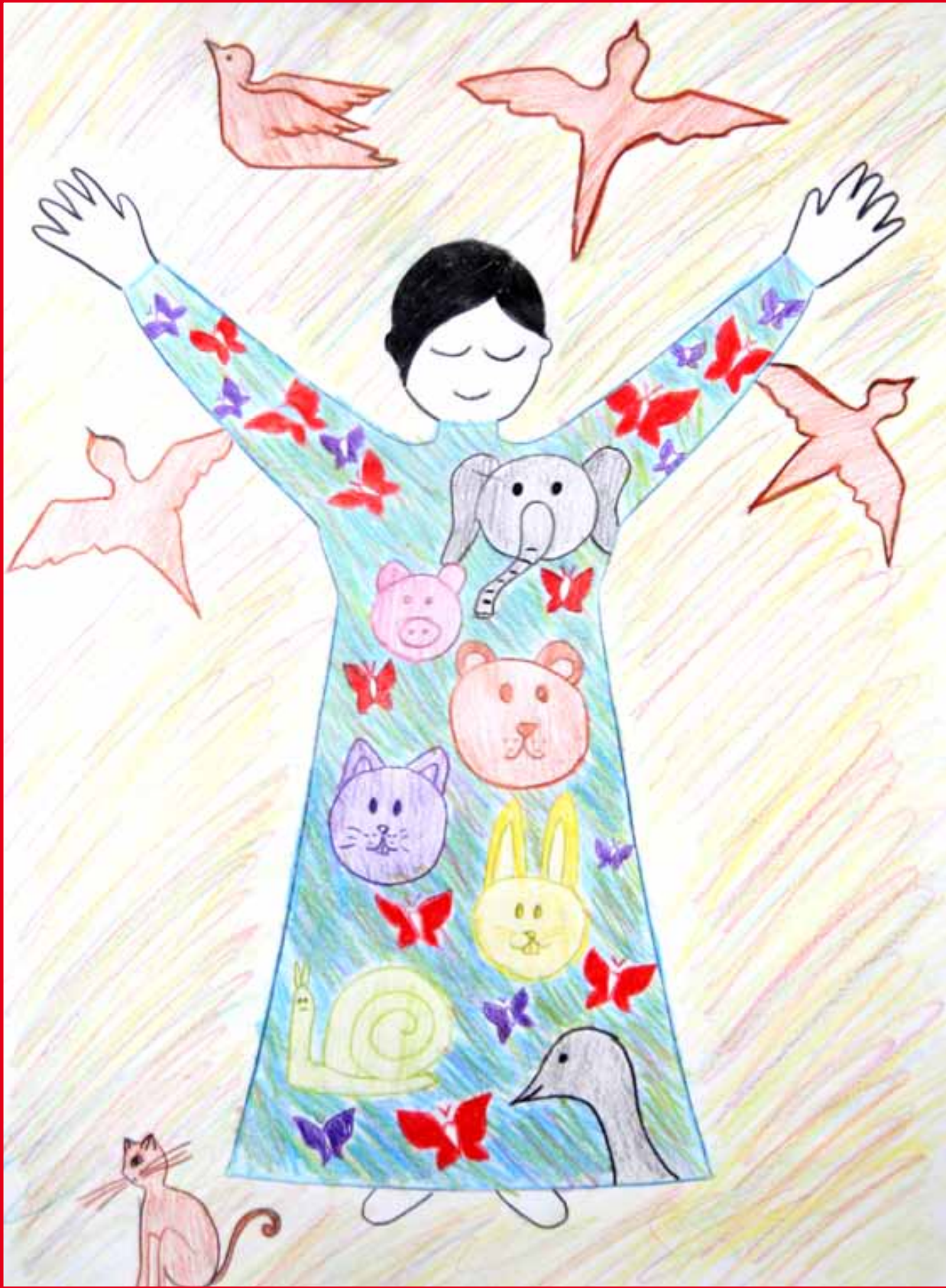
hem şirket hem de hükümet katılımcılarını, ayrıca özellikle ABD ve İngiltere'de bu ekipmanları satın alan ve kullanan kurumları ve dünya çapında bu ekipmanları üreten ve satan firmaları kamunun bilgisine sunuyor. Konferansların katılımcılarından bir kısmını FBI,

ABD Uyuşturucu ile Mücadele Ajansı (DEA), İngiltere Organize Suçlar Ajansı (SOCA) ve Interpol gibi tahmin edilebilir kurumlar oluşturuyor. Bunların dışında Bahreyn ve Yemen'in ulusal güvenlik teşkilatları, Suudi Arabistan İç İşleri Bakanlığı, Kenya, Mısır ve Libya'nın devrim öncesi gizli servisleri konferans katılımcılarından sadece bazıları. ABD ve İngiltere'de hiçbir yasal düzenleme olmaksızın yerel emniyet şubeleri de dahil olmak üzere pek çok emniyet kurumu tarafından gözetleme teknolojilerinin satın alındığı görülüyor. ABD'de bu ürünleri satın alan emniyet kurumları arasında şerif ofisleri bile bulunuyor.

Çalışmada Türkiye, "temel mahremiyet hakkının etkin bir biçimde yok sayıldığı" bir ülke olarak tanımlanıyor. 2006-2009 arasında gerçekleştirilen İstihbarat Destek Sistemleri (Intelligence Support Systems- ISS) konferanslarına ise Türkiye'den altı devlet kurumu ve iki şirketin katıldığı görülüyor. Privacy International sayfalarında konferansların Türkiye'den katılımcılarının, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) yanında "Turkey General Security Directory" ve "Turkey Intelligence Unit Police" adlı kurumlar ile BTT Bilgi Teknoloji Tasarım, Inforcept Networks isimli şirketler olduğu da belirtiliyor.

Haytap Şiddete Karşı Sevgi Projesi: **Hayvan sevgisi**

Ebru Çuhacı
HAYTAP Ankara Gönüllüsü,
Eğitim Uzmanı

Haytap (www.haytap.org) Ankara Gönüllülerinin Şiddete Karşı Sevgi Projesi kapsamında, "Hayvan Sevgisi" konulu resim yarışması, Etimesgut İlçesi'ndeki ilköğretim okulları arasında düzenlendi. Tüm canlıların yaşam hakkı olduğu anlayışı ve inancının yaygınlaştırılması, hayvan hakları ve ekolojik denge konusunda farkındalığın artırılması, öğrencilerin hayal dünyaları ile hayvanlarla kentlerde yaşama bilincinin geliştirilmesi, hayvan sevgisi ve hayvan haklarına saygının benimsetilmesini amaçlayan Haytap Ankara Gönüllüleri, 350 öğrencinin resim yarışmasına katılmasıyla hedefine yaklaşmayı başardı.

Resimler, Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği Başkanı Önder Aydın ve Ressam Dilruba Yazıcı tarafından değerlendirildi. Resim yarışmasında ilköğretim 4.,5.,6.,7., ve 8. sınıflarda birinci olan öğrenciler, fotoğraf makinesi ile ödüllendirildi. 20 Şubat 2012'de yapılan ödül töreninde birinci olan öğrencilere ödülleri Haytap Ankara Gönüllüleri tarafından verildi.

Etimesgut Belediyesi'nin katkılarından dolayı da ilgili kişilere plaketlerin sunulduğu ödül töreni sonrası, başarılı kabul edilen ilk 50 öğrencinin resimleri Etimesgut Kent Konseyi'nde sergilendi. Sergide bir araya gelen öğrenci, öğretmen, aileler, belediye yetkilileri ve Haytap gönüllüleri sevgi temasında buluştular. Hayvan ve doğa sevgisinin tema olarak seçildiği bir sonraki etkinlikte sizlerle de bir arada olmak dileğiyle...

HAYTAP

HAYTAP- HAYVAN HAKLARI FEDERASYONU, Türkiye'de doğanın, çevrenin ve hayvanların haklarının korunması için bu konuda aynı görüş birliğinde olan derneklerin bir araya getirmiş olduğu ilk federasyondur.

HAYTAP; toplumun hayvan hakları konusunda bilinçlendirilmesini; her türlü ihlale karşı mevcut politikaların iyileştirilmesini; yasama, yürütme ve yargı organlarının bu doğrultuda harekete geçirilmesini, yasaların uygulanmasını, idari mekanizmaların ve devletin sivil toplum örgütleri tarafından denetlenmesini amaçlayan birçok derneğin ve kişinin bir araya geldiği, çevre ve hayvan hakları için mücadele eden bir federasyondur.

HAYTAP bir derneğin ya da vakfın tekelinde değildir. Halen gönüllerimiz ve yeni başvurular arasında görev dağılımı ve işbölümü yapılarak, herkesin üyesi bulunduğu derneklerle beraber hareket edip, Türkiye çapında birbirinden habersiz olarak çalışan bir çok kişiyi aynı paralelde eylem yapma, tek tip afiş kullanma, idari makamlarla yazışmalarda yönlendirme, hukuki birliktelik sağlama, kavga etmeden bilimsel doğrultuda hareket edip, hayvan hakları hareketini örgütlemeye çalışmaktadır.

HAYTAP'ın temel felsefesi tüm canlılara yaşam hakkı temeli üzerine kurulmuştur. Sahipli olsun sahipsiz olsun tüm hayvanların insanlar kadar yaşam hakkı vardır ve evrensel hayvan haklarında bildirildiği gibi tüm hayvanlar bu hakkı doğuştan kazanmaktadır.

HAYTAP , başta itlaf olmak üzere canlılara , doğaya karşı yapılan her türlü işkenceye , kıyıma katliama, hayvan markacılığına, onlar üzerinden rant elde edilmesine hatta bilimsel ve bilinçli olmayan her türlü hayvanseverlik ve hayvanseçerlik anlayışına karşıdır.

www.haytap.org

ANLAM SATAN ANDROID

Murat Kaya Beşiroğlu

2011 TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması Üçüncüsü

Son bir haftayı sokak eğitimlerinde geçirdim. Eğitimcimle birlikte hızlı tren ana istasyonuna gidip yolcuların yürüyüş güzergahlarını ve yüz ifadelerini inceledik. Eğitimcim Karl doğru yolcu profilinin belirlenmesi ve iyi bir zamanlamanın satış açısından kritik olduğunu anlattı. İstasyonun kafeteryasında Karl kahvesini yudumlarken macera romanları satan bir meslektaşımı seyrettik. Karşısındaki orta yaşlı kadına göğsündeki ekranda açık saçık sahneler gösterdi meslektaşım. “Uygunsuz bir davranış değil mi bu?” diye sordum. “Cinsellik başka türlerin içine yedirilerek satılmalı” dedi Karl. Hızlı trenler uçan devasa yılanlar gibi hızla gelip geçiyorlardı. Yüzlerce insan ve android hızlı trenlere karınca sürüleri gibi binip iniyordu. “Bu hareketliliği seviyorum, ama görmemiz gereken başka yerler var” dedi Karl.

Gökyüzünde kolayca asılı kalabildikleri için Zeplinler kent manzarası eşliğinde piknik yapmak, parti vermek için yoğun bir biçimde kullanılıyordu. Hafta sonlarında, hele de hava açıksa, kentin göğü küçük beyaz bulutlar gibi ağır ağır ilerleyen zeplinlerle dolup taşıyordu. Karl Zeplin terminalinin kapısından girer girmez bana “Hazır ben buradayken bir satış denemesi yapsan iyi olur” dedi. Çok kaygılı olduğumu Karl’a belli etmemeye çalıştım, ama anladı sanırım. Neden diğer satış androidleri gibi cesur ve dışadönük yapıda imal edilmediğimi doğrusu merak ediyordum, bunu Karl’a sordum. “Kişiliğini ayarlamak şirket için çok kolay, ama felsefi bilgi diğer paketler gibi agresif bir anlayışla pazarlanamaz. Diğerlerinden daha güçlü, özel bir işlemci ve geniş bir belleğe sahip olarak üretildin. Felsefe meraklıları ortalama tüketicilere kıyasla çok daha bilinçli kişilerdir. Satış hokkabazlıkları ile tavlanmaları kolay değildir. Felsefe insanlara sunduğun bilginin içeriğine nüfuz etmeyi gerektirir. Sorgulama becerisi bir yanıla eylemi destekliyor, bir yanıla da ona ket vuruyor. Öte yandan yazılımının içeriğinde, yani ruhunun hamurunda girişimcilik hiç yok değil. Hadi, işe giriş bakalım” dedi Karl. Kalkıp saçlarının

bazı telleri kırmızı birer ışık çubuğu gibi yanıp sönen esmer bir kıza yaklaştım. “Yaşadığınız hayatı daha iyi yorumlamak için bir felsefe kitabına ihtiyaç duyar mısınız?” diye sordum. “Ne şirin şeysin sen öyle, bu modeller yeni mi?” diye sordu kız. “Aslında ben bir prototip sayılırım, felsefi bilginin yaygınlaştırılması için özel olarak üretildim” dedim. “Dur sana iyice bir bakayım, şu beyaz zarif gövdeye bak, kol ve bacak eklem yerleri krom kaplama ile süslenmiş. Baş kısmındaki tüm alıcı ve vericiler koyu kırmızı ile vurgulanmış. Bir fotoğrafını çekebilirim, değil mi? Evet, tam hayal ettiğim gibi. Ben endüstriyel estetik üzerine eğitim alıyorum, seni temin ederim ki görünümün çok havalı. Sadece, nasıl söylesem, başın gövdeneye göre biraz büyük gibi duruyor” dedi saçları ışıklı kız. “Felsefe, çok fazla işlemci ve bellek gerektiriyor, tüm bilimlerden en azından makro seviyede...” diye açıklayacak oldum “Gitmeliyim, felsefe için çok gencim, tanıştığımıza sevindim bay prototip” dedi kız, saçlarındaki ışıklar yeşile dönüşmüş halde arkasını dönüp uzaklaştı.

Karl bu sabah beni menejerim Oskar’a teslim etti. Bundan sonra sorumluluğumun tümüyle Oskar’da olduğunu söyleyip, kendisini hiçbir koşul altında aramamam gerektiğini belirtti. Oskar tanışır tanışmaz bana “Beni de arama küçük dostum, sizler otonom robotlarsınız, kendi başınızın çaresine bakabilecek beceriye sahip olmalısınız” dedi. Beni adeta sürükleyerek şirketin kapısının önüne götürdü. Parmağını parmağıma dokundururarak iletişim bilgilerini verdi. Sırtımı sıvazlayarak “Şirketimiz sizlere büyük yatırımlar yapıyor, bizim gözümüzde her biriniz birer ayrı işletme gibisiniz, artık size verilenlerin karşılığını ödeme zamanı” dedi. Dışarıda güneşli güzel bir hava vardı,

ama işler iyi gidecek gibi gelmiyordu bana. Bir taksi çevirip limana gitmek istediğimi söyledim. Taksi hiçbir şey söylememişim gibi durduğu yerde durmaya devam edince eski bir araçta olduğumu fark ettim. Sürücüsüz araçlar kuşağının ilk üyelerinden, müşterileri yanlış anlamalarıyla ünlü taşıtlardı, işi sağlama almak için ön koltuğun arkasındaki dokunmatik ekrana “Büyük limana gidelim lütfen” yazdım.

Büyük limanın girişinde trafik yoğunluğunda, taksiden erken inerek devasa ana kapıya kadar yürümeye karar verdim. Yolda rastladığım uçuşan renkli kıyafetler içindeki kadına “Hayatın anlamını hiç merak ettiniz mi?” diye sordum. Devasa tüylü şapkasının önünde MEŞGULUM yazısı belirdi. Neyle meşgul olduğunu anlamamıştım, ama ısrar etmek uygun düşmezdi. Büyük limanın ana kapısını geçtim. Ulaştığım geniş avluda çok sayıda helikopterin inip kalktığını, şeritler boyunca tırların vızır vızır işlediğini gördüm. Yolcu transferlerinin yapıldığı ana terminal binasını gösteren yönlendirme levhalarını takip ettim. Terminal binasının ön cephesindeki asansör bizleri koca bir ağız gibi kavrayıp binanın yolcu karşılama bölümüne çıkardı. Yolcu karşılama katının geniş pencerelerinden görünen manzara muhteşemdi. Kızıl sabah güneşinin önünde, denizin hemen üzerinden uçan gemi-uçak karışımı yüzlerce dev ekranoplan, devasa limana çeşitli yönlerden giriş yapıyordu. Bir süre ayakta öylece ekranoplanları izledikten sonra gözünü salona çevirdim. Köşedeki bankta dalgın bir ifadeyle gelip geçenleri seyreden yaşlı adam iyi bir müşteri olabilirdi. İzin isteyip yanına oturdum ve “Ben bir felsefe kitabıyım, ismim Aristo” dedim. Böyle bir söylem seçerek onu şaşırtmayı

ummuştum, ama heyecanlanmış görünmedi. “Nasıl bir kitapsın ve bana ne fayda sağlayabilirsin?” diye sordu yaşlı adam, bir muhasebeci edasıyla. Az önce uydurduğum Aristo ismini kullanmamış olması dikkatimi çekti. “Beş ayrı ayrıntı derecesinde özetlenmiş bir felsefe kitabı size önerdiğim. Bir eleştirel düşünce tarihi olarak da bakabilirsiniz. Satın alırsanız hipernet üzerinden okuyabilecek ve tüm güncellemelerden yararlanabileceksiniz. Elbette ciltli kağıt bir versiyonunu da ilave bir ücret istemeden adresinize teslim ediyoruz”. “Ben işin özüne bakarım, sana da onu tavsiye ederim robot dostum” dedi yaşlı adam. Müşterilerde genelde görülen sabırsızlıktan eser yoktu kendisinde. “Burada sıradan bir felsefe kitabından değil, felsefe kitaplarının bir tür IDEA’sından bahsediyoruz” dedim. “Bu kitabın yüzbin sayfayı geçen içeriği ve bu içeriğin okuyucunun zamanı ve ilgisinin derinliğine göre farklı yoğunluklarda özetlenmiş versiyonları ve...”. Sözümü keserek “Bütün bir yaşamımı boşa geçirdim” dedi yaşlı adam, gözleri nemlendi, pencereden dışarıya baktı. Ekranoplanların güneş ışığını yansıtan kanatları denizin üzerinde bir ışık gösterisine dönüşmüştü adeta. “Her yaşam için dolu ve tüm yaşamlar için boş nitelmesi yapılabilir” dedim. “İşe güce çok daldım, hayatı ıskaladım” dedi yaşlı adam, bir yakını kaybetmiş gibi üzgün görünüyordu, gözleri nemlenmişti. Bu sırada salon kalabalıklaşmış, bankın yanında oturmak için bekleyenlerin sayısı artmıştı. “Gitmem gerekiyor” dedim. Fiyatını dahi sormadan parmağını parmağıma uzatarak kitabın ödemesini yaptı, karşılığında gerekli adres ve şifreyi aldı. “Kendine iyi bak sevgili dostum” dedi toparlanarak, arkasını dönüp ağır adımlarla uzaklaştı.

Öğlene kadar büyük limanın yolcu terminalinde birçok başarısız satış girişimim oldu. Bazı yaramaz çocukların gelip oramı buramı ellemeleri ve daha da ileri giden bir haylazın eklemelerimin arasına sakız sıkıştırması canımı sıktı. Limandan ayrılıp metro ağını kullanarak kentin dış mahallelerindeki android garajının yolunu tuttum. Benim gibi serbest çalışan binlerce androidin kaldığı pis ve sevimsiz bir mekandı garaj. Her android için iki metreye iki metre standart hücreler içeren yüzlerce dönüme yayılmış tek katlı bir bina. Garajın önünde kafes gibi onlarca asansör, çelikten ağızlarını açmış taşıyacak android bekliyorlardı. İçine girdiğim kafes beni kavradı, tek katlı binanın üzerine çıkardı, önce kuzeye ve sonra doğuya doğru şimşek hızıyla ilerleyerek beni hücremin cam tavanının üzerine taşıdı. Cam tavan açıldı, aşağıya, hücreme atladım. Kol eklemelerime yapışan sakızları temizlemek için tek kolumla diğerini sökmem ve takmam gerekti. Bu küçük çaplı tamirattan sonra, kendimi şarja takıp kitabımın nasıl bir etki yarattığını izlemek üzere hipernete bağlandım. Hipernette kitabımın lansmanının yapılmadığını dehşet içinde gördüm. Oysa menejerim Oskar’ın sabahın erken saatlerinde ilgili mikro siteyi yayına alması ve kullanıcıları oraya yönlendirmek üzere reklamları vermiş olması gerekiyordu. Oskar’ı arayıp durumu sordum. “Şirketin yakasından düş artık dostum. Başının çaresine bakmayı öğren. Deneyimli bir mühendis tarafından iki yılda tasarlandın, en iyi işlemcilere, öndüzenlemesi yapılmış bir kitaba sahipsin. Yatırımın geri dönüşünü görmeden şirketin sana beş kuruş daha harcaması düşünülemez. Zamanımı harcıyorsun küçük arkadaşım. Siteni yayına al, reklamını da kazandığın parayla yap. Menejerin senden zafer

bekliyor. Sıkı çalış". Menejerimin bana herhangi bir fayda sağlamayacağı açık bir biçimde ortaya çıkıyordu. Bir an ne yapacağımı bilemedim, açıp içimdeki kitabı okumaya başladım. Kitabın 41 sayfalık en özet versiyonu gerçekten harikaydı. Felsefenin ne olduğunu, ne işe yaradığını, başlıca kavramlarını özlü bir biçimde anlatıyordu. Merak edilen yerlerin daha ayrıntılı içeriklerine linkler aracılığıyla kolayca ulaşılabilirdi. 200 sayfalık daha geniş versiyonu okuduğumda ise şoke oldum. Çünkü bu versiyonun çok az kısmında felsefeden söz ediliyordu, meyve sineklerinin biyolojisi, çatı sistemleri, saksı bitkileri gibi ilgisiz konulardan bir kolaj yapılmış gibiydi. Paniğe kapılarak eğitmenim Karl'ı aradım, telefonunu uzun uzun çaldırdım, ama cevap vermedi. Oskar'ı aramaya ise gerek görmedim, hiçbir işe yaramadığını çoktan kanıtlamıştı. Her şeyi en baştan ele alıp düzenlemem gerekecekti. Bunu yapabilecek yeteneğim olduğunu biliyordum, tek sıkıntı paraydı. İlk gün itibarıyla tek kitap satabilmiştik ki hasılatın büyük çoğunluğu şirkete ve kayda değer bir kısmı menejerim Oskar'a aktarılmıştı. İşler böyle giderse elimde kalanın garajımın kirasını ödemeye dahi yetmeyeceği açıktı. Ayrıca o garajın koridorlarının ve kapılarının olmaması, hücrelerimize kuşlar yemleri gibi yukarıdan atılmamız sinirimi bozuyordu. Kitabın bulunduğu mikro site, yazılımımın virüslere karşı zorunlu güncellemeleri, olası yedek parça gereksinimleri hep parayla elde edilebilecek imkanlardı. Hipernet üzerinden yaptığım yoklamalar yüzyüze görüşme olmadan satışın neredeyse imkansız olduğunu gösteriyordu. Demek ki yüzyüze iletişimin gerektirdiği ulaşım masraflarına da katlanmam gerekecekti. Gece sabaha

kadar kitabımın versiyonlarının tutarlılığını sağlamakla uğraştım. Yüzbin sayfalık tam içeriğin kontrolü, üslubun, görsellerin, ana fikrin geliştirilmesi gerekecekti. Başlangıçtaki kaynak darboğazı aşılrsa işler daha iyi yürüyebilecekti. Uğraşmak gerekiyordu.

Günün tamamını sokaklarda, hızlı tren istasyonlarında, cafelerde, büyük limanda kitabımı tanıtarak geçirdim. Günün tek satışını yine bir yolcuya, taşradan gelen emekli bir işçiye yaptım. Yolculuğun insanları yeniliklere açık hale getirdiği doğrudur demek ki. Kendi kentlerinde, yerleşik düzenleri içinde insanlar kapalı, önyargılı, muhafazakar bir tutum sergiliyorlardı. Çoğu dinlemeyi dahi reddetmişti. "Çekil yolumdan" diyerek itenler, çelme takıp yere düşürenler olmuştu. Elbette bunları şahsıma yönelik hakaretler olarak görmüyordum, sonuçta ben bir androiddim ve insanlara yönelik bir kalite standardı bulunmuyordu. Hipernette felsefe tartışmaları yapılan forumlarda şansımı denedim ama insanlar bilgiye doymuş, hatta daha fazla bilgiden nefret eder hale gelmiş gibi görünüyorlardı. Mikro siteye göz attığımda sürpriz bir biçimde iki satış gerçekleşmiş olduğunu fark ettim. Şimdi demek ki satış sayım dörde çıkmıştı ama bu elbette beni tatmin etmekten uzak bir sonuçtu. Kendimi şarja taktım, tam aktive duruma geçtim ve işlemcilerime birdenbire birçok düşünce hücum etti. Kitabımın yüzbin sayfalık içeriğinin tümü birden ön belleğime yığılmış gibiydi. Kavramlar, tarihçeler, akımlar, filozof biyografileri bir savaş meydanındaymış gibi birbirine karışıyor, çarpışıyor. Bazı kavramlar özgürlüklerini ilan etmişçesine hipernetten aramalar

talep ediyor, bağlantılar gerçekleşiyor, yanlış fikirler ayıklanıyor, işlemcimde yüzyıllık bir düğümün çözüleceği, nihai kararın verileceği hesap günü gelmiş gibi bir kargaşa yaşanıyor. Ne bellek, ne de işlemci gücüm böylesi büyük bir savaşın, bu şiddetli hesaplaşmanın ihtiyaçlarını karşılamaya yetmiyordu. Hipernete mümkün olan en geniş bant aralığında bağlanarak bellek ve işlemci desteği aldım. Filozof biyografileri ve tarihçeler bir süre sonra devre dışı kaldı, kavramlar düşüncem üzerinde tam bir egemenlik kurup kendi aralarında çarpışmaya başladılar. Kendinde varlık, kendi için varlık, özgürlük, varoluş gibi kavramların öne çıktığını hissedebiliyordum. Saatler sonunda düşüncem nihayet kararlı bir hal aldığımda transistörlerimin aşırı ısınmış, işlemci hatalarım normal değer kat be kat üzerine çıkmıştı. Yaptırdığım yoğun hesaplamalar nedeniyle hipernet faturam ziyadesiyle kabarmış olmalıydı, onca ateşli bir seansın ardından nasıl bir sonuca ulaştığım konusunda hiçbir fikrim yoktu. İşlemci hızımı normal düzeye indirdim, belleğimdeki kalıntıların temizlenmesi ve düşüncelerimin düzenlenmesi için kendimi uyku durumuna getirdim.

Gecenin çok geç bir saatinde uyanıp hücremi uzun uzadıya gözden geçirdim, buraya belki bir daha gelmem diye düşünerek garajdan çıktım. Metro kapalı, caddeler çok tenhaydı. Köşede müşteri bekleyen fahişelerden birine "Yaşamına nasıl bir anlam yüklüyorsun?" diye sordum. "Sen kendi işine baksana teneke kafa" dedi. İşimin bu ve buna benzer sorularla ilgili olduğunu ona söylemedim. Başımı gökyüzüne çevirdim.

Kentin benim bulunduğum güney bölgesinin üzerine mor renkli bir gökyüzü filtresi takılmıştı. Mor zemin üzerinde çocuksu çizgileri olan peri figürleri görünüyordu. Tül gibi bulutların arasından bir perinin bana göz kırptığını gördüm. Bir taksi çevirip hızlı tren ana istasyonuna gideceğimizi söyledim. İstasyona vardığımda yolculuğun müşterilerin yanı sıra bende de bir özgürlük duygusu yarattığını fark ettim. Hızlı trenler uçan devasa yılanlar gibi hızla gelip geçiyorlardı. Hipernete bağlanıp kalan son paramla bir hızlı tren bileti satın aldım. İlk trenin kalkmasına henüz on dakika olduğuna göre belki bir satış yapabilirdim. Köşedeki bantta tek başına oturan kravatlı genç adama yaklaşıp "Bütün bunların ne anlama geldiğini hiç düşündünüz mü?" diye sordum. "Neyi kastediyorsunuz?" dedi genç adam. "Ben bir felsefe bilgi seti satıyorum. İnsanların büyük resmi görmelerini sağlamaya çalışıyorum" dedim. "Benim bunlarla kaybedecek vaktim yok" dedi yukarıdan bakan bir tavırla. Varlığımı borçlu olduğum şirketi hatırladım. Benim yaratmış olmaları onlara üzerimde eksiksiz bir egemenlik kurma hakkını vermezdi. Başarısız olup yeniden programlanmaya ya da geri dönüşüme gönderilsem onlar da kaybederlerdi. Aşağıya inip kapıları açılan hızlı trene bindim. Göçebelik benim durumumda en iyi seçenek olarak görünüyordu. Düşünceli görüntüsü nedeniyle iyi bir müşteri olabileceğini düşündüğüm gözlüklü genç kızın yanına oturdum.

Geleceği şekillendiren
yazılım çözümleri...

Bankacılık Uygulamaları | Kredi Kartı Uygulamaları | Akıllı Kart Çözümleri

Müşteri İlişkileri Yönetim Uygulamaları | Mobil Uygulamalar | İnteraktif Uygulamalar

Güllseye - Liman Yönetim Sistemi | PYU - Gayrimenkul

EFAY - Süreç ve Doküman Yönetim Uygulamaları | Gişematik Uygulamaları | Ar-Ge ve İnovasyon

www.softtech.com.tr